

Marija Ivanič, pletilja metliške BETI

»V Metliki bi pozdravili delavsko menzo«

Volilna enota 2 tovarne BETI v Metliki je za kandidata v zbor delovnih skupnosti občinske skupščine v Metliki izbrala tovarišico Marijo Ivanič. Naprosili smo jo, da je za nekaj minut zapustila pletilni stroj, in začeli pogovor.

»Vi ste tu predsednica aktiva ZMS, kajne?«

»Da.«

»Verjetno ste eden najmlajših kandidatov. Koliko ste stari?«

»V jeseni bom izpolnila 20 let.«

»V katerih organizacijah in organih pa še delate?«

»Sem članica DS, predsednica idejno-vzgojne komisije pri občinskem komiteju ZMS, pri gasilcih delam... Ah, kdo bi vse našteval!«

»Kateri problemi v Metliki so po vašem mnenju zelo pereči?«

»Govorim kot ženska, zato bom vse povezovala s problemi žensk. V Metliki bi morali nujno urediti vprašanje družbene prehrane. Kar poglejte: dekleta pride z dela domov, rada bi počivala, pa mora najprej pripravljati kosilo. Mislim, da bi ustanovitev delavske menze pozdravili vsi, ne samo zaposlene ženske. Nadalje dekleta zelo pogrešamo zdravo, kulturno razvedrilo. Televizija, kino, ples še ni vse. — Za ženske, zlasti matere z majhnimi otroki, je velik problem nočno delo. Zdaj delamo še v treh izmenah, potrebno pa se bo pogovarjati o samo dveh izmenah.«

»Kaj bi imeli pripomniti k svoji kandidaturi?«

»Morda je prav moja kandidatura dokaz, da smo ženske že prišle do besede, da smo voljene v upravne, samoupravne in druge organe in ostalo. To je končno le velik napredek, mar ne?«

Smo v drugem delu predvolilnih priprav. Zborom volivcev in kandidiranju slede razgovori izbranih kandidatov z ljudmi, ki so jih predlagali. Ponekod gre do organizacije Socialistične zveze spet na širše sestanke, kjer razlagajo ljudem

Med kandidati

dosedanji razvoj svojega kraja in občine, hkrati pa konkretno razpravljajo o nalogah, ki čakajo nove občinske skupščine. Zanimiva so ta srečanja, kot so zanimivi pomenki z ljudmi, ki jih bomo volili v nove občinske skupščine. Preberite, kaj so nam povedali nekateri izmed predlaganih kandidatov. Že zdaj, ko še niso odborniki, so polni skrbi, kako bi ukrenili to in ono, da bi tudi pri njih hitreje razvijali gospodarstvo, kulturo in prosveto, zdravstvo pa varstvo otrok, matere in družine. Vseh nismo mogli obiskati, vendar pa vam že razgovori, ki jih objavljamo danes in ki jih bomo priobčili tudi danes teden v zadnji številki predvolitvami, dovolj nazorno povedo, da so občani povsod izbrali preudarne, poštene, za napredek in socializem vnete kandidate.

Več družbeno-politične in ostale aktivnosti delavcev na vasi!

NACE ZAGORC, kandidat za poslanca republiškega zbora republiške skupščine SRS v občini Videm-Krško, pravi takole:

— Zaposlen sem v Tovarni papirja in celuloze v Vidmu. Krškem. V tem kolektivu ima kruh četrtnina delavcev — okoli 1200 jih je — v komunih. Največ jih je s podeželja, zato lahko rečem, da naša tovarna posredno pomaga v akciji za

hitrejši napredek sodobne kmetijske proizvodnje.

Ceprav od leta 1954 delam v tovarni, sem prej več let sodeloval pri oblikovanju prvega socialističnega kmetijskega

Nace Zagorc

obrata v komunih — sadjarskega posestva Matija Gubec. Kljub nepopisnim začetnim težavam se je ta obrat doslej razvil v sodoben, zlasti pa v donosen socialistični obrat z veliko bodočnostjo.

Tovarna papirja se razvija in povečuje svoje zmogljivosti. Naložbe v novi papirni stroj so zahtevale združevanje sredstev in usmeritev celotnega gospodarstva v komunih in ta najosnovnejši objekt. Zaradi tega se družbeni standard delavcev v komunih ni razvijal tako, kot bi se sicer. Ko bo rekonstrukcija končana, bo treba pohiteti z gradnjo komunalnih naprav, da bi nadoknaili zamujeno, hkrati pa bomo lahko namenili več sredstev tudi za kmetijstvo.

Načrti za razvoj socialističnega kmetijstva so dokaj jasni. Programi za posamezna področja so izdelani. Najbrž bo treba o tem procesu zlasti s kmetovalci več razpravljati in jim bolj razlagati njegov pomen. Pogodbena proizvodnja bo še naprej nujno dopolnilo družbene. To je zagotovilo kmetu za njegovo bodočnost. Podružbljanje proizvodnje pa ima edini namen: doseči večjo in cenejšo proizvodnjo in hkrati večji dohodek. Slednji pa se v tej ali oni ob-

»Marsikje kmečki otroci pozabljajo na svoje dolžnosti do staršev... je med drugim dejal tovariš Tone Volčanšek iz Gornjega Lenarta

»Vprežne živine ni dovolj, traktor pa je težko dobiti...«

Tone Volčanšek je mlad kmetovalec iz Gornjega Lenarta pri Brežicah. Kandidira za odbornika občinskega zbora občinske skupščine v

Brežicah. Našli smo ga na njivi, ko je vodil sejalnik za koruzo in pomagal sosedu saditi. Daje videz enega izmed najmlajših kandidatov. Da ga ne bi motili pri delu, je bil razgovor kratek. Ob prvem vprašanju mu je nasmeš ožaril lice, njegov pogled pa je ljubeče zdrsnil prek okoliških njiv in domačij.

— Ker ste pri težakem delu, pa značajno s težavami, tovariš Volčanšek! Le natresite jih nekaj!

— Res je, ne manjka jih! Težko je na kmetiji, ko ni ljudi, ki bi delali. Mladina beži v mesta, ker so tam boljši pogoji. Na zemlji so davki, kmet živi v negotovosti, ne ve, če bo tudi njegovo arondirano ali podružbljeno. Pridelek je večji, kot je bil nekdanj. Sodobnejši posegi in umetna gnojila, oboje je veliko pripomoglo. S prodajo pa je včasih težko.

Vprežne živine je mnogo manj kot včasih, zemlje pa toliko kot nekdanj. Za traktor se je treba boriti, preden ga dobiš. Zdaj je pokvarjen, drugič spet je odšel orat na drugi konec, tako da težav res ne zmanjka.

— Kako so preživeli zlomo jesenski posevki?

— Ne najboljše, nitromonkala pa primanjkuje... Vreme malce nagaja. Zemlja se počasi ogreva, malo pozno leto je. Lanska jesen je bila premokra, zima prehuda, koruza pa je v koruznjakih pomrznila in marsikomu ni vzkalila.

— Tu v bližini nastaja na Vrbinu nov družbeni kmetijski obrat, kaj pravijo ljudje?

— Vemo, da je tam bodočnost. Lepo posestvo bo zrastle tam, tudi donosno bo lahko, ko bo steklo. Zemlja je spočita, vračala bo, če bo le dovolj hlevskega in umetnega gnojila. Na podružbljenih zemljiščih pa so problem starejši ljudje. Otroci vedo, koliko so se namučili na tej zemlji. Nekateri tega ne pozabljajo in jim pomagajo, tisti, ki so že pred leti odšli od doma, pa pozabljajo in ne čutijo dolžnosti do njih.

Poslovili smo se, normal je konja in se upri v vodilne ročice sejalnika.

„Pomagajmo zaposlenim ženskam!“

MILENA POPOVIČ, ravnateljica zdravilišča Smarješke Toplice, kandidira za občinski zbor delovnih skupnosti nove vomeške komune. Tovarišica Popovičeva že vrsto let živi in dela v naših krajih, saj je kmalu po osvoboditvi prevzela mesto ravnateljice in ga z majhnimi presedki opravlja vsa leta. Kaj ji je uspelo s pomočjo kolektiva in družbe narediti iz neznanega kopalnišča, kot so bile včasih Smarješke Toplice, lahko vsakdo vidi. Kot neumorno delavko ne le v gostinstvu, temveč tudi v javnem življenju, jo poznajo mnogi tovariši in tovarišice od blizu in daleč.

V predvolilnem pogovoru nam je povedala sledeče:

— Veseli me, da kandidira letos mnogo več žensk kot prejšnja leta. To je gotovo korak naprej. Marsikateri problemi, ki se nanašajo na ženske s področja varstva družine in varstva otrok, bomo lahko zdaj z večjim številom odbornic uspešneje rešili.

Jaz se vedno zavzemam za pomoč proizvajalkam in materam, da bi jih zaščitili pred raznimi obolenji in jim nudili pomoč pri gospodinjstvem delu.

Sodobna restavracija družbene prehrane v Brežicah

V Brežicah so v soboto, 11. maja, slovesno odprli novo restavracijo, ki jo je prevzel v upravljanje kolektiv bivše mlečne restavracije. Več bomo o tem pomembnem dogodku poročali prihodnji teden.

Konferenca žena v Črnomlju

V soboto bo v sejni dvorani ObLO v Črnomlju ob 9. uri konferenca za družbeno aktivnost žena črnomljske občine, na kateri bodo razpravljali predvsem o vlogi žena pri uresničevanju družbenih nalog komunih v letu 1963.

dili pomoč pri gospodinjstvem delu.

Med službovanjem sem večkrat doživela, da mora bolna mati, ki ima napolnico za bolnico ali zdravilišče, žrtvovati svoje zdravje zaradi tega, ker nima kje pustiti svojih otrok. Tudi v tem pogledu bo treba nekaj storiti in organizirati varstvo za otroke, katerih matere se morajo zdraviti. Prav tako ne smemo pozabiti mater z dojenčki, ki nimajo nikogar, da bi pazil nanje, medtem ko so na delu. Večje storilnosti delavke in uslužbenke ne bodo dosegle vse dotlej, dokler ne bodo razbremenjene skrbi za otroke. S tem v zvezi pa še nešteto odprtih problemov, ki jih bodo morali reševati občinski odborniki.

R. B.

Milena Popović

Predlog za našo novo himno

Prejšnji teden se je v Beogradu končal izredni kongres Zveze komunistov Jugoslavije. S kongresa so poslali zveznemu odboru SZDLJ priporočilo, da bi kompozicija Nikola Hercigonje »Svečana pesem« razglasili za himno SFRJ. Predlog za novo himno je predložil v imenu skupine glasbenih ustvarjalcev makedonski skladatelj Vlastimir Nikolovski.

VREME

OD 16. DO 26. MAJA

Močnejše oziroma trajne padavine z ohladitvijo pričakujemo okrog 16. in 17. maja, dalje okrog 22. in 24. maja. V ostalem pretežno sončno, toda s pogostnimi krajevnimi nevihtami oziroma plohami.

Opravljanje prevoza z motornimi vozili v cestnem prometu

Po določilih temeljnega zakona o organizaciji prevoza z motornimi vozili v cestnem prometu (Ur. l. FLRJ št. 35/62) smejo javni prevoz opravljati:

1. Podjetja, ki jim je tak prevoz glavna dejavnost,

2. gospodarske organizacije (podjetja in zadrage), ki jim je opravljanje javnega prevoza postranska dejavnost.

Ker je iz registra gospodarskih organizacij pri okrožnem gospodarskem sodišču v Mariboru razvidno, da 50 gospodarskih organizacij poleg svoje glavne dejavnosti (poleg proizvodnje, trgovanja itd.) opravlja kot postransko dejavnost tudi uslužnostni javni prevoz, zlasti prevoz blaga, smatram za potrebno da te gospodarske organizacije opozorim, naj upoštevajo zlasti sledeče:

Vsa dovoljenja za javni prevoz, izdana po dosedanjih predpisih gospodarskim organizacijam, ki jim prevoz ni glavna dejavnost, nehalo veljati po preteku šestih mesecev od uveljavitve navedenega zakona, to je dne 8. junija 1963. Če pa bodo gospodarske organizacije, ki jim opravljanje javnega prevoza ni glavna dejavnost, do navedenega dne prilagodile svoje poslovanje določbam zakona in bodo za opravljanje prevoza organizirale obrat s samostojnim računom ter dale tak obrat tudi registrirati, bodo tudi po 8. juniju 1963 lahko nadalje opravljale javne prevoze.

Iz registra gospodarskih organizacij se da ugotoviti, da ogromna večina z zgoraj navedenimi zakonskimi določili prizadetih gospodarskih organizacij do sedaj še ni storila ničesar. Imamo vtis, da večini zakon ni dober znan. Ker pa imajo te gospodarske organizacije na razpolago razmeroma kratek rok, jim svetujemo, naj v primeru, če bodo tudi še po 8. juniju 1963 želele opravljati kot postransko dejavnost javni prevoz,

Naročite domači tedenik bratu ali sinu, ki je pri vojakih!

takoj ustanovijo obrat, ki bo moral imeti poleg drugih pravic tudi pravico samostojno ugotavljati dohodek in plačevati prispevke iz dohodka.

Za ustanovitev obrata naj si priskrbijo potrebno dovoljenje sveta, pristojnega za gospodarstvo in to tiste občine, na območju katere bo sedež obrata. Z obratom naj sklenejo ustrezno pogodbo in jo dajo potrditi za gospodarstvo pristojnemu upravnemu organu tistih občin, na območju katerih imata sedež gospodarska organizacija in obrat. Pri pristojnem gospodarskem sodišču pa naj dajo obrat tudi registrirati.

Tista gospodarska organizacija, ki bo po 8. juniju 1963 opravljala javni prevoz, ne da bi upoštevala zgoraj obrazložena določila, bo lahko kaznovana z denarno kaznijo od 50.000 do pet milijonov dinarjev, odgovorna fizična oseba pri taki gospodarski organizaciji pa od 5000 do 50.000 dinarjev.

Prvi grmski absolventi v proizvodnji

Kmetijska srednja šola na Grmu je pred leti praznovala 75-letnico obstoja. Vse do osvoboditve je šola služila za usposabljanje kmečke mladine, ki je ostala doma na kmetiji. Bila je enoletna šola z letnim in zimskim tečajem splošnega tipa (značaja). Nekaj let po osvoboditvi se je spremenila v specializirano nižjo dvoletno specializirano poljedelsko šolo, a 1959 se je končno formirala popolna srednja kmetijska šola z namenom, da pošlje v proizvodnjo srednji strokovni kader.

Sedaj obiskuje šolo 121 dijakov in letos bo šola poslala prve redne absolvente v proizvodnjo, ki so študirali 4 leta. Med temi dijaki je nekaj takih, ki so dokončali dvoletno kmetijsko šolo, a so bili nekaj let že v proizvodnji. Po prehodnem sprejemnem izpitu so ti dijaki stopili v 3. letnik. Izkazalo se je, da so tisti, ki so prišli iz

V ZDA so črnici na papirju enakovrni z belci. V praksi in še posebno na rasističnem Jugu pa je vse drugače. Na Jugu zdaj divja bitka za tisto, kar so črnici dosegli na papirju pa ne morejo tega uživati: resnično enakopravnost.

»Prišli smo do kritične točke, dolgega boja za pravičnost, svobodo in človeško dostojanstvo... Toda nismo končali našega boja in čaka nas dolga in težavna pot.« Je izjavil pred dnevi črnici voditelj pastor Martin Luther King, ko je bilo s posredovanjem Washingtona sklenjeno premirje med črnici in belci v Birminghamu.

Če bi začeli ta sporazum praktično izvajati, bi to pomenilo korak naprej. Sklenili so, da bo v treh mesecih konec rasne segregacije v javnih lokalnih tega mesta. Črnici bodo dobili možnost zaposlitve. Tiste pa, ki so jih aretirali med zadnjimi črnimi demonstracijami, bodo izpustili iz zaporov... Nadalje so se dogovorili, da bodo ustanovili poseben odbor, ki bo skrbel za stike in dobre odnose med črnico in belo skupnostjo. Skratka, bil je dosežen neuraden sporazum, po katerem naj bi prišlo postopoma do ukinitve rasne segregacije.

Ze po nekaj urah, odkar je bil skle-

njen sporazum, so stopili v akcijo zarigrzeni rasisti in ga skušali minirati že takoj v začetku. V stanovanje dr. Kinga so vrgli bomo, napadli motel, kjer je bil sedež odbora, ki je vodil kampanjo za integracijo belcev in črncev.

Na te provokacije rasistov so črnici odgovorili z demonstracijami. Prišli so na ulice in v začetku mirno demonstrirali. Te demonstracije pa so se sprevergle v hude nemire, ki so trajali več ur. Približno petdeset ljudi je bilo ra-

ČRNICI V BOJU ZA PRAVICE

njenih in povzročena je bila precejšnja materialna škoda. Nemiri so se začeli tudi v nekaterih drugih mestih.

Predsednik Kennedy je prekinil svoj odidh in se vrnil v Washington, kjer je po posvetovanju sprejel odločne ukrepe. V Alabamo in še nekatere druge

kraje je poslal posebno izurjene ameriške zvezne čete, katere naj po ukazu predsednika »vpeljejo red ter napravijo konec nemirov v Birminghamu, industrijskem središču ameriškega juga«. Predsednik Kennedy je hkrati izjavil, da so zvezne čete pripravljene storiti vse »kar jim bomo ukazali, da bi ohranili red, zaščitili življenja prebivalcev in obvarovali zakonitost«. Javno je tudi obsodil tiste, ki so pomiritev in dobro voljo za sožitje zamenjali z »mrznjo in nasiljem«.

Vse to kaže, da se je predsednik Kennedy odločil, da bo z demonstracijo sile pokazal zagriženim belim teroristom, kaj jih čaka in kakšne bodo posledice, če se ne bi spametovali. Čas gre naprej ter se bodo tako ali drugače morali s tem sprijazniti tudi najbolj zagriženi rasisti.

Črnici voditelj pastor L. King je dal prav tako pomirljivo izjavo: »Mislim, da zadnji dogodki niso uničili samega sporazuma.«

Navzlic vsemu je stanje v Birminghamu in še nekaterih mestih na Jugu še vedno napeto. Toda, kot vse kaže, so se črnici odločili, da bodo nadaljevali z ofenzivo za uveljavitev tistih pravic, ki jim jih zakon priznava.

Obisk pri dvorskih mizarjih

Lani je Splošno mizarstvo na Dvoru izdelalo 20 sobnih oprem tipa »Nada« in v trenutku zaslovelo kot zelo iskano podjetje. V kratkem času so dobili še celo vrsto naročil, izdelali pa so le še 40 garnitur tega tipa. Okusno in moderno izdelano sobno pohištvo je zamikalo trg in so se naročniki kar prebitali, kdo bo prej na vrsti.

Po svojih izdelkih je podjetje zaslovelo že prej. 1955. leta je na ljubljanskem sejmu pohištva razstavilo spalnico in zasedlo odlično tretje mesto pred mnogimi konkurenti iz republike in ostalih jugoslovanskih proizvajalci. Na ta čas spominjata tudi diploma in bronasta medalja, podeljena podjetju na ljubljanskem sejmu.

Podjetje odskihdob ni nazadovalo, ampak je z osvoboditvijo proizvodnje novih izdelkov močno povečalo trg in privabilo tudi najbolj oddaljene naročnike.

Letos je Splošno mizarstvo že sklenilo pogodbe za prve tri mesece, pričakujejo pa še naročila od dosedanjih stalnih odjemalcev. Predvsem bodo letos izdelovali šolsko opremo, pisarniške mize, stole in omare in ladijsko pohištvo. Največji odjemalec ladijskega pohištva v preteklem letu je bila splitska ladjedelnica, ki je podjetje zelo pohvalila. Po planu za leto 1963 bo Splošno mizarstvo proizvedlo vseh izdelkov v vrednosti 56 milijonov dinarjev, kar je za pol milijona dinarjev več kot lani. Glede na dane možnosti je majhen porast proizvodnje razumljiv, saj je podjetje še v razvoju in je precej odvisno od razmer, ki

usmerjajo manjša podjetja v tako ali drugačno proizvodno specifičnost. Trenutno največji problem zaradi nepopolno opremljenih delovnih prostorov jih sili k temu, da pripravljajo načrte za ureditev centralne kurjave. Po prvih ocenitvah bodo vsa ta ureditvena dela veljala okrog 4 milijone dinarjev, podjetje pa bo veliko pridobilo pri varnosti zaposlenih in boljših higiensko-tehničnih pogojih na delovnem mestu.

Plan je bil v prvih dveh mesecih letošnjega leta zadovoljivo izpolnjen, čeprav začetek leta ni čas največjih uspehov v lesni industriji. Najboljša meseca v tem pogledu sta za podjetje oktober in november, torej približno tista časa, ko so sposobni za vselitev tudi novi stanovanjski prostori, za katere izdeluje opremo tudi Splošno mizarstvo na Dvoru. Nedvomno drži, da bo podjetje, ki zelo domiselno vodi proizvodnjo, še večkrat zaslovelo, bodisi glede tipa sobne opreme »Nada« ali spalnice ali podobnih garnitur za opremo stanovanjskih, ladijskih in drugih prostorov.

Na sejišču vse prodano

13. maja je bilo na novomeško sejišču pripeljanih 1115 prašičev, od katerih so jih kmetovalci samo 9 odpeljali domov, vsi ostali pa so bili prodani. Kupevc je bilo dovolj od blizu in daleč, zato je cena precej narasla. Tokrat so prodajali prašičke po 6.500 do 11.000 din.

Med pomembnimi dogodki zadnjih dni naj omenimo še naslednje: do nedelje bo odprt II. sejem motorjev in motornih vozil na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, na katerem razstavlja 88 podjetij, med njimi tudi novomeška IMV z novimi turističnimi in sanitarnimi vozili. — V Ljubljani so se predstavnik Gospodarske zbornice SR Slovenije dogovarjali z gospodarsko organizacijo iz Trsta, Gorice in Vidma o aktualnih vprašanjih v zvezi z letošnjim vprašanjem sejmom Alpe-Adria, ki naj bi omogočil liberalnejše odnose med našimi in italijanskimi poslovnimi partnerji. — Narodna banka bo dodeljevala kredite gradbenim podjetjem za graditev stanovanj za trg.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

● Ob otvoritvi kmetijskega sejma v Novem Sadu, na katerem sodeluje 1300 domačin in 200 tujih razstavljavcev, je govoril podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj. V daljšem govoru je dejal tudi, da smo dosegli nekaj uspehov v kmetijstvu, ki nas navdajajo z optimizmom. Hkrati pa moramo vedeti, da 40-odstotno povečanje kmetijske proizvodnje (v primeru s proizvodnjo pred vojno) še ne zadošča. Vzrok je v naraščajočih potrebah po kmetijskih pridelkih, pa ne le zaradi povečevanja prebivalstva, temveč tudi zavoljo večje potrebnosti po glavi prebivalstva. Medtem ko je pred vojno znašala potrebnost na enega prebivalca na primer 207 kilogramov pšenice, se suče današnja povprečna potrebnost že okrog 225 kilogramov. Podobne razlike so opazne tudi pri drugih kmetijskih pridelkih.

Ko je E. Kardelj govoril o nadaljnjem razvoju kmetijstva, je dejal med drugim, da se je treba še naprej boriti za intenzivno kmetijsko proizvodnjo, veliko produktivnost dela, bogate pridelke prek uporabe sodobne agrotehnike, uspešnega znanstveno-raziskovalnega dela, povezanosti med industrijo in kmetijstvom, razvite specializacije in kooperacije. Izrabiti je treba vse možnosti za podružbljanje zemlje, da bi lahko razširjali obstoječe ali pa ustanavljali nove socialistične kmetijske organizacije, opremljene s sodobno tehniko in organizacijo dela, ki — kakor dokazuje praksa — edine omogočajo, in to po najkrajši poti, veliko povečanje kmetijske proizvodnje. Tudi v prihodnje je treba razvijati kooperacijo kot uspešno sredstvo in metodo socialistične družbe, prek katere je mogoče pospeševati kmetijsko proizvodnjo in razvijati nove odnose tudi v pogojih obstoja zasebnih kmetov.

● Statistika nam ponuja podatke, da je bila proizvodnja v gospodarstvu, brez kmetijstva, v prvem tromesečju za 7 odstotkov višja kakor v istem obdobju lani. Stroški za investicije so se zmanjšali za 8 odstotkov, stroški vseh proračunov

za 5 odstotkov, vtem ko je produktivnost narasla za 8 odstotkov. Lepi uspehi v gibanju gospodarstva, ki nudijo neposredne obete za ugoden nadaljnji razvoj, so bili po besedah predsednika odbora ZIS za splošna gospodarska vprašanja Borisa Kraigherja mogoči spriči mobilizacije vseh zavestnih socialističnih sil lani.

Predsednik Glavnega odbora SZDL Slovenije Albert Jakopič-Kajtimir je na tiskovni konferenci seznanil novinarje z rezultati dosedanje predvolilne akcije. V vsej Sloveniji je bilo 5800 zborov, ki se jih je udeležilo 429.570 volivcev, torej več kot na vseh dosedanjih volitvah. Ta uspeh je treba pripisati predvolilnemu razpoloženju delovnih ljudi in težnjam Socialistične zveze, da občanom

USPEHI V KMETIJSTVU — DOKAZ, DA SMO NA PRAVI POTI

čimbolj približa možnost odločanja. Taka udeležba na zborih volivcev je bila ne glede na to, da delovni ljudje prav v tem času dajejo vse sile od sebe za uresničitev planskih nalog. Na zborih so obravnavali dosedanje uspehe in pomanjkljivosti, ukrepe za povečanje proizvodnje, delovno storilnost, izvoz itd. Na podeželju so razpravljali o možnostih razširitve družbene kmetijske proizvodnje, ponekod pa tudi o socialnih vprašanjih ostarelih kmetov. Volivci so dali precej pripomb na slabo gospodarjenje nekaterih delovnih organizacij, hčiali pa so tudi posamezne primere birokratskega odnosa do ljudi. Zaradi odgovornega izvajanja načela rotacije bo sestava novih pred-

stavnih teles še bolj ustrezala dejanski družbeni stvarnosti. Med izbranimi kandidati je nad 80 odstotkov novih ljudi, od 20 do 35 odstotkov žensk in tudi veliko mladih ljudi.

● Stafeta mladosti, ki jo bodo jutri v Murskem Središču prevzeli nosilci iz sosednje Hrvaške, ima za seboj 750 kilometrov poti po Sloveniji. Potem ko je v nedeljo na Brodu ob Kolpi prišla na slovensko stran, je nadaljevala pot po krajih, znanih iz slavni dni narodnoosvobodilnega boja. V ponedeljek se je nekaj časa zadržala na zborovanju v Kočevju, kjer je govoril predsednik OLO Boris Mikoš. Nato je nadaljevala pot skozi Sodražico, Ilirsko Bistrico, Koper, Sežano, Novo Gorico, Kranj in Ljubljano, kjer so jo sprejeli še posebej slovesno — s telovadnim nastopom. Od tod je stafeta nadaljevala pot skozi Domžale, Celje, Slovensko Bistrico, Maribor, Ptuj do Murskega Središča, kjer so jo nosilci iz Slovenije izročili sosedom iz Hrvaške: s toplimi pozdravi in najboljimi željami drugemu tovarišu Titu.

● Na VII. partizanskem pohodu »Ob žici okupirane Ljubljane« je sodelovalo nad 5000 mladine in delovnih ljudi. S tem so počastili spomin na junaški boj Ljubljane proti okupatorju. Tudi letošnja prireditelje — kakor vse dosedanje — je bila dokaz velikega zanimanja mladine za tradicije narodnoosvobodilnega boja. V vzdušju borbenega športnega tekmovanja in tovarištva se mladina oplaja z najlepšimi vrtilinami partizanskih borcev, ki so ji potrebne v boju za lepši, bogatejši svet. — Ob 18. obletnici osvoboditve Ljubljane je bila v dvorani Mestnega sveta slovesna seja Zveze združenj borcev ljubljanskega okraja. Na seji so predlagali, da bi preimenovali naziv množične prireditve »Ob žici okupirane Ljubljane«, ker jo utesnjuje na en sam objekt. Sprememba naziva bi pripomogla, da bi prireditelje, ki se je že sedaj zelo razmahnila, razširila še na druge objekte iz narodnoosvobodilnega boja.

Avtomobili IMV: prvi v SFRJ z mednarodnim potnim listom

Pretekli petek so v Ljubljani slovesno odprli drugi sejem motorjev in motornih vozil na Gospodarskem razstavišču. Slovesne otvoritve so se udeležili tudi številni ugledni gostje, med njimi sekretar IK CK ZKS Miha Marinko in predsednik IS SRS Viktor Avbelj. Sejem je odprl sekretar Zveznega sekretariata za industrijo Filip Bajkovič, ki je prikazal zlasti pomen proizvodnje motorjev in motornih vozil za razvoj gospodarstva. Navedel je nekaj zelo zanimivih podatkov o izredno naglem razvoju cestnega prometa pri nas, ki celo presega evropsko povprečje, pri tem pa po obsegu motorizacije še vedno zaostajamo za povprečnim obsegom evropskih držav. V letih 1950—1961 se je število uporabnih motornih vozil pri nas povečalo za približno 5 krat. Število tovornjakov se je povečalo za 2,3 krat, avtobusov za več kot 5 krat in osebnih avtomobilov za približno 10 krat. To vse je seveda nujno terjalo hitrejši razvoj domače industrije motorjev in motornih vozil, s tem pa tudi dopolnilno sodelovanje industrije poljedelkov, sestavnih delov in opreme za motorje in motorna vozila.

Dobri dve uri so si gostje nato ogledovali razstavljene izdelke naših in tujih razstavljalcev. Tovariši Miha Marinko, Viktor Avbelj, dr. Joža Vilfan in Janko Smole so si s posebnim zanimanjem ogledali zlasti proizvodne novosti naših tovarn: mariborske tovarne avtomobilov, »Tomas« in novomeške IMV, kragujevske »Crvene zastave«, ljubljanske »Avtomontaže« in še nekaterih drugih tovarn.

Na sejmu nas je razumljivo najbolj zanimal delež, ki ga zavzema letos na GR domača industrija motornih vozil iz Novega mesta. Poudariti je treba, da razstavlja letos IMV svoja znana dostavna vozila IMV — 1000 (Kombi, Servis, Turist, Sanitet in IMV 1250 Kurir) na znatno večjih prostorih kakor doslej, saj vidimo letos simpatične

kombije tako v glavi razstavni dvorani, na prostem in v večjem delu nove dvorane poleg »Jurčka«. Medtem ko je treba med novostmi omeniti značilni, rumeno barvani, IMV-1000 za cestno službo, velja takoj podčrtati, da se je prav tu znova potrdila vsa praktičnost konstrukcije domačega vozila IMV-1000: na njegovo šasijo lahko namestimo avtomobil za najrazličnejše specialne namene, ki predvsem odgovarja današnjemu hitremu mestnemu in medmestnemu prometu. To potrjuje tudi izvoz avtomobilov IMV-1000 v Avstrijo, s čemer je naše mlado podjetje lani decembra doseglo izreden uspeh: na klasičnem zapadnem tržišču, kjer pomeni avtomobilska industrija višek preizkušnje sposobnosti v mednarodni delitvi dela, se je IMV-1000 spričo svojih izrednih sposobnosti tako obnesel, da naša javnost nikakor ne more mimo tega pomembnega uspeha! Saj sta minili komaj dobri dve desetletji, ko je Zahod poznal našo državo v izvoznih spiskih samo po svinjah in tobaku. V tako rekordno kratkem času pa

se je mladi kolektiv IMV usposobil za proizvodnjo avtomobila, ki je prvo jugoslovansko motorno vozilo z »mednarodnim potnim listom«. Avtomobili IMV so namreč dobili tudi homologacijski list — avstrijski biro za homologacijo vozil (najstarejši urad te vrste na svetu!) je priznal vozilom IMV-1000 tako kvaliteto, da lahko konkurirajo na zapadnem trgu. S tem pa je dobila mednarodno priznanje v delitvi dela tudi dolga vrsta jugoslovanskih kooperantov, ki sodelujejo pri proizvodnji vozil IMV. Vključila so se v izvoz, česar morda sama še lep čas ne bi dosegla.

Spričo tega — in spričo zahtevnih nalog, ki so tudi pred kolektivom IMV glede izvoza! — je tollkanj bolj čudno, da preživlja podjetje težke čase: njegova vloga za uvoz motorjev za vozila IMV-1000 še vedno ni rešena, čeprav je dobro znano, da predstavlja danes vrednost tega motorja že manj kot četrtino celotne vrednosti vozila IMV-1000. Podjetje bi z izvozom lahko dalo skupnosti na deset in sto tisoče dragocenih deviz, kaže pa, kakor

Pogled v notranjost specialnega vozila IMV-1000 za gasilske potrebe

da za to skoraj ni interesa v krogih, ki odločajo o uvozu motorjev. Na otvoritvi sejma je bilo med drugim jasno, da se uvoza nekaterih motorjev in specialnih motornih vozil ne bomo mogli otresti, ker pač potrebe hitreje naraščajo kot jih domača proizvodnja motorjev in motornih vozil lahko krije. Odgovornim predstavnikom so na sejmu predložili položaj kolektiva IMV, ki si je z lastnimi silami utrl pot na zahodno avtomobilsko tržišče, brez pomoči skupnosti pa sam v tem položaju zdaj ne more uresničiti vseh svojih nalog.

- Prav danes rešuje v Novem mestu tudi vloga IMV za določitev prostorov za nadaljnji razvoj podjetja. Upamo, da bo kolektiv naletel tu — in v Beogradu — na potrebno razumevanje.
- Lahko trdimo, da bi bilo vsako nerazumevanje zanj samo kazen za to, da se je doslej tako krepko razvil in utrdil.
- O tem nas obisk na Gospodarskem razstavišču samo še bolj prepriča!

Tg.

LJUBLJANA V TEH DNEH. Na 2. mednarodnem sejmu motorjev in motornih vozil je vsak dan živahno kot na mravljišču. Reklamne table že od daleč opozarjajo tudi na ime IMV — Industrijo motornih vozil iz Novega mesta, ki je s svojimi izdelki častno zastopana na tej pomembni mednarodni prireditvi

Ajdovec: kaj je s škodo po divjadi?

Na zboru volivcev v Ajdovcu smo se pogovorili o gospodarskih, socialnih in kulturnih problemih kraja. Priznati je treba, da se volilci v tem kraju kljub težkim pogojem le zavzemajo za gospodarski in kulturni napredek in imajo tudi splošno zanimanje za bodoči razvoj komune. Mnoge probleme, ki so bili obravnavani v prijetno sproščeni razpravi, so volilci razumeli. Ko je bila v obravnavi davčna politika, se niso pritoževali. Dejali so: »Davki niso problem, saj brez teh

ne bi mogle funkcionirati naše družbene službe; resen problem pa je nerešeno vprašanje škode po divjadi.« In reš je tako. Škoda po divjadi je na dnevnem redu. Lovska družina je pri oškodovancih sicer ugotovila odškodnino in jo priznala, toda iz njihovih sredstev ima lovka družina kritje le za četrtino zneska ugotovljene škode. Zaradi takega stanja se lovka družina sploh ni lotila poravnave škode. Tak odnos do oškodovancev je, razumljivo, naletel na negodovanje. Nihče ne more

oškodovancem oporekati, da niso upravičeni do celotnega povračila za vloženo delo in material, ki so ga kmetovalci vložili v posevek. Pravico do te odškodnine, ki ni nastala po njihovi krivdi, zagotavlja oškodovancem ustava in lovski zakon.

Volilci so bili mnenja, da je potrebno problem škode po divjadi resneje obravnavati, zato so predlagali, naj tamkajšnja organizacija SZDL skliče poseben sestanek in vpiše na dnevni red problem nerešene škode po divjadi. Predlog zbora volivcev je krajevna organizacija SZDL takoj sprejela in sklicala sestanek zaradi tega vprašanja. Sestanka se je udeležil predsednik občinskega odbora SZDL Novo mesto, zastopnik lovške družine in okrajne lovške zveze.

Na sestanku so prišli do enotnega mnenja, da je treba lovsko škodo reševati bolj redno in bolj odgovorno. Zato bo lovka družina še v tem mesecu poravnala škodo do višine kritja iz lastnih sredstev, za preostali znesek pa bo iskala dodatna sredstva iz drugih virov.

M. S.

Le 22 se jih je odločilo ostati doma

Letos je medobčinski Zavod za zaposlovanje pri poklicnem usmerjanju uporabljal poleg rednega programskega dela, v katerega štejejo predavanja otrokom in staršem, predvajanje strokovnih filmov, iskanje delovnih mest po tovarnah in podjetjih in pisanje šolskih nalog o poklicih še novost: v mesecu poklicnega usmerjanja so po vseh šolah na področju zavoda opravili tekmovanje. Novi način usmerjanja mladine v poklice se je zelo obnesel. Kar 14 ekip iz osemletk v obeh občinah se je pomerilo v Novem mestu, dve najboljši pa sta se nato udeležili tekmovanja v Ljubljani, kjer so sodelovali vsi zavodi OLO Ljubljana. V okviru tekmovanja so se učenci osmih razredov osemletk pomerili v znanju in posebnostih raznih poklicev.

Anketa, ki so jo tudi letos izpolnjevali po vseh šolah, je pokazala, da bo letos končalo obvezno šolanje v občini Trebnje in Novo mesto 1100 otrok, od tega približno 32 odst. v nižjih razredih. 726 učencev in učenek bo končalo 8. razred, 330 od teh bo šlo naprej v srednje in strokovne šole, ostali pa v uk, priučitev ali zaposlitev. Le 22 otrok se je odločilo ostati doma.

Med fanti je pretežna večina takšnih, ki so se odločili za kovinsko stroko, med dekleti pa za tekstilno, usnjarsko stroko in trgovino. V trgovino želi v uk 81 deklet, v tekstilno-usnjarsko pa 84. Potrebnih in razpoložljivih učnih mest je na žalost manj, saj potrebuje trgovina samo 7 učencev (le dve dekleti), tekstilno-us-

njarska stroka pa le 19 učencev, med njimi 5 deklet. V gradbeništvu je tudi letos tako kot lani: potrebujejo 74 fantov in deklet za uk in priučitev, za to stroko pa se je doslej odločila le četvorica. V zavodu upajo, da se bo stanje izboljšalo s pojasnjevanjem in z neposrednimi stiki ter tudi zaradi tega, ker zlasti gradbeništvu nudi zelo ugodne pogoje za zaposlitev.

JANEZ HOČEVAR

Kolektiv IMV v Novem mestu je v ponedeljek dopoldne bridko prizadela žalostna novica, da je v bolnišnici umrl tovariš Janez Hočevar, vodja njanskega oddelka IMV. Z njim je izgubilo podjetje neutrudnega in zvestega sode-

lavca, za katerega lahko upravičeno trdimo, da je bil med osnovnimi graditelji novomeške tovarne avtomobilov. Doma iz Gornjeh Regrčev vasi, se je tovariš Hočevar leta 1957 vključil v mladi kolektiv. Po poklicu elektrotehnik, se je začel v razvijajoči se tovarni prizadevno ukvarjati s planiranjem. Nad 4 leta je bil vodja planskega oddelka vse do trenutka, ko je zaradi bolezni moral pred 6 meseci zapustiti delovno mesto in oditi na zdravljenje.

Tovariš Janez Hočevar je

bil pravi IMV-jevec: tak namreč, ki ni nikdar gledal ne na čas ne na uro, če je bilo treba potegniti za nadaljni napredek in razvoj mladega kolektiva. Nenehno je snoval in delal, pri čemer ni varčeval s svojimi silami in znanjem. Niso bili redki dnevi, da je tudi po 16 ur skupaj delal s tovariši, da so rešili ta ali oni problem. V organih samoupravljanja v kolektivu je prispeval, da so se ti razvili in utrdili. Zaslužen je za vzpostavitev ekonomskih enot v IMV. Razen službenih dolžnosti pa je s posebnim veseljem reševal vse tehnične probleme elektrike v vozilu IMV. Tu je opravil ogromno brezplačnega, prostovoljnega dela in prav zato je bil eden izmed nosilcev razvoja avtomobila IMV.

Prav zdaj, ko bi lahko začel uživati sadove skoraj šestletnega trdega dela — kako se je veselil izvoza avtomobilov IMV v Avstrijo in čedalje večjih uspehov v razvoju tovarne! —, pa je omahnil v smrt, star komaj dobrih 30 let. Kako priljubljen in spoštovan je bil med člani kolektiva in znanci izven podjetja, je pokazal včeraj njegov pogreb iz Regrčev vasi na šmihelsko pokopališče.

Neutrudnega snovalca načrtov, sposobnega vodjo planskega oddelka IMV in dobrega tovariša bo ohranil kolektiv tovarne v nepozabnem spominu!

Na 2. sejmu motorjev in motornih vozil na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani si lahko ogledate osebne avtomobile, avtobuse, kamione, prikolice in polprikolice, razna specialna vozila (hladilnike, sanitetne in gasilske avtomobile, avtomobile za prevoz goriv, cementa), dalje terenska in komunalna vozila, motorne čolne in motorje za čolne in ladje, kakor tudi vrsto drugih izdelkov domače in inozemske industrije.

Trgovci, pridite sklepate kupoprodajne pogodbe! — Izkoristite 30-odstotni popust na železnici!

Predvolilna aktivnost se nadaljuje

Čeprav so kandidacijski zbori končani, to nikakor ne pomeni, da je sedaj čas za počitek. Veliko množičnost, predvsem pa aktivnost občanov, ki ni bila usmerjena samo v izbor kandidatov, temveč tudi v reševanje tekočih problemov, v sprejemanje naloga za prihodnost, je treba ohraniti tudi še naprej — do volitev. Prav je, da v tem času spoznamo kandidate, kolikor se nam nekateri osebno še niso mogli predstaviti, da se pogovorimo z njimi, da nam razložijo to in ono. Taki razgovori bodo koristni tudi zanje, saj se bodo neposredno seznanili s problemi, ki nas žulijo, prav tako pa tudi z našo zavestno pripravljenostjo, da združimo sile za uspešno reševanje skupnih zadev.

Od kandidatov ne terjamo, da nam objubljujejo gradove v oblakih. Tudi bi bilo nespametno, če bi zahtevali od njih, da nam povedo, kaj bodo storili za naš kraj, za našo vas ali morebiti za našo komuno. Z njimi se želimo pogovarjati o problemih zato, da bi bili seznanjeni z njimi in da bi se kasneje v predstavnih organih lahko zavestno, na podlagi poznavanja resničnega stanja odločali za najboljše rešitve. Poslušajo naj naša stališča, mnenja in če je treba, tudi kritiko. Morda nimamo v vsem prav. Če se motimo, nam naj to povedo. Ako so naša stališča ozka, naj nas na to opozore. S skupnimi dogovori, z izmenjavo mnenj in stališč bomo hitreje in uspešneje reševali probleme.

Iz raznih krajev že poročajo o prvih srečanjih kandidatov z volivci. Razumljivo, da kandidati ne morejo priti prav v vsako vas, ker je to nemogoče. Ponekod so se dogovorili tako, da bodo prišli v središča, torej v večje kraje, kjer se bodo zbrali volivci tudi iz okoliških vasi. Na teh srečanjih bodo odgovarjali na vprašanja.

Možni pa so tudi ožji, bolj poglobljeni delovni pogovori o določenih problemih, tako da bi kasneje lahko prišli kandidati med volivce boljše pripravljene, že dodobra seznanjeni s problematiko tistega kraja, ali bolje komune. Marsikje bodo priredili večja predvolilna zborovanja, ponekod združena s sprejemom štafete mladosti. Tako je bilo 15. maja veliko mladinsko zborovanje v Mariboru, kamor je tega dne prišla štafeta. Kasneje bo bržčas še eno predvolilno zborovanje, na katerem bo govoril kandidat za zveznega poslanca Boris Kraigher. Taka zborovanja bodo tudi na našem področju. V Celju pripravljajo sestanke članstva Socialistične zveze in člane sindikata v delovnih organizacijah, kjer bodo obravnavali dosedanje gospodarski in komunalni razvoj, pogovorili pa se bodo tudi o bodočih politično-ekonomskih nalogah.

Iz dosedanjih izkušenj, ki smo si jih nabrali na številnih kandidacijskih zborih, lahko sklepamo, da so marsikje prevladovali razgovori o dosedanjem razvoju predvsem svojega kraja in svoje ob-

čine. To pa je seveda preodstotkov žensk, v Varaždinu 31 odstotkov itd. Med kandidati v vsej Hrvatski, kolikor jih je bilo izbranih do nedelje, je bilo 1115 mladih ljudi, starih do 25 let. V celjskem okraju se je udeležilo zborov volivcev nekaj manj kot 70.000 ljudi. Tudi v Bosni in Hercegovini je bila udeležba volivcev na kandidacijskih konferencah izredna: računajo, da so se jih udeležile tri četrtine vseh volivcev. Skoraj brez izjem so volivci podprli kandidate iz vrst mladih ljudi in žensk.

Obračun naj prispeva še nekaj: ustvari naj pregled nad vsemi predlogi, ki so jih dali volivci. Treba je vedeti, da to niso bile le želje. To so bili čisto realni predlogi, ki so pogosto nakazovali tudi rešitve. Imeti moramo tudi dober poslušaj za pripombe in kritiko volivcev. Iz pogostne kritike dosedanjih odborov in poslancev je treba narediti sklep: v bodoče se odgovornosti pred volivci ne bo mogoče več izogniti. Razmisliiti je treba tudi o pripombah, ki so bile naslovljene na delo ljudskih odborov. Predvsem pa o zahtevi, da morajo biti zbori volivcev, kjer to še niso, činitelji odločanja, svetovanja in javne kontrole! J. B.

„Državna uprava se mora sprostiti...“

Tovariš Darko Krištof, predsednik ObSS v Trebnjem, kandidira za odbornika zboru delovnih skupnosti v bodoči občinski skupščini, kjer bo zastopal državno upravo. S funkcijami je že zdaj precej obremenjen (sam je našel le šest glavnih!), vendar je pripravljen prevzeti še eno dolžnost — odborniško. Vprašali smo ga:

»Kako ste sprejeli kandidaturu?«

»Kako ste sprejeli kandidaturu?«

»Ko sem zvedel, da kandidiram kot zastopnik državne uprave, sem bil nemalo presenečen. Toda kandidatura je potrjena. Zavedam se, da bom imel kot odbornik (seveda so vmes še volitve) odgovorno nalogo, ki pa jo bom mogel izpolnjevati.«

»Kako boste usklajili svoje osebno življenje in delo z novo dolžnostjo?«

»Vsekakor se bom moral orestri nekaterih funkcij v

»Po mojem mnenju,« je dejal tovariš Krištof, »bo ena poglavitnih odbornikovih nalog, da bo pazil na pravilno organizacijo dela in na samo delo organov državne uprave. Čas je, da se državna uprava začne otresati centralističnega upravljanja. Uprava se mora sprostiti, se pravi, da mora najti take oblike dela, da bo v čim tesnejši povezavi z ljudmi. Pri tem mora nujno štediti zakonodajo, odbornikova dolžnost pa je, da opozarja na upravičene in neupravičene kritike občanov.«

»Katero vprašanje terja po vašem mnenju neodložljivo rešitev?«

»Zasedba strokovnih kadrov po oddelkih uprave. Potrebujemo tako administracijo, ki bo sposobna spremljati gospodarstvo v občini. Kaže, da

Darko Krištof

krajevno merilo. Upam, da bodo ljudje razumeli, zakaj je to potrebno, in me razrešili raznih manjših dolžnosti. Če bi bil preobremenjen, bi kot odbornik težko delal.«

Več ambulant in zobozdravstvena nega otrok in odraslih

Gojko JUG je po poklicu magister farmacije. Dela kot upravnik lekarne v Metliki. V občini Metlika in Črnomelj kandidira za poslanca socialističnega zboru republiške skupščine.

— Tovariš magister, začetek povejte, prosim, nekaj besed o zdravstveni službi v Beli krajini.

— Lahko rečem, da je zdravstvo pri nas v zadnjih letih močno napredovalo. Kljub temu je vprašanje, če so možnosti zdravstvenih storitev šle vzporedno z razvojem gospodarstva in ostalih panog. Sedanje zmogljivosti bi brez dvoma zadoščale, če ne bi bilo tako imenovanih zdravstvenih turistov. S tem

mislim ljudi iz obrobne hrvaškega področja, ki se zatekajo v naše zdravstvene ustanove. Upoštevati jih moramo, ker so na naše področje navezani tudi v gospodarskem pogledu: pri nas prodajajo kmetijske pridelke, zlasti živino, in tudi kupujejo. Vedno več jih je, to pa je hkrati tudi dokaz njihovega zaupanja v naše zdravstvo. V Črnomlju so s prostori na tesnem in tudi lekarno bo treba graditi. V Metliki podobnih težav na srečo ni. Zavod za socialno zavarovanje v Novem mestu je naš razvoj vedno spremljal ter nam veliko pomagal tako z nasveti kot s sredstvi.

— Ali torej mreža zdravstvenih ustanov zadošča?

— Mislim, da bi bilo treba okrepiti zunanje ambulante, zlasti ono v Semiču in na Vinici. Tudi v delovnih kolektivih bo treba misliti na obratne ambulante, ki bi se razen z zdravstvom ukvarjale tudi s sanitarno tehnično zaščito in z zdravstveno rekreacijo ter od zdravljenja preše na preprečevanje bolezni.

— Kaj pa zobozdravstvena služba v Beli krajini, tovariš magister?

— Cutiti je, da se je iz dokaj skromnih začetkov močno razvila. Najbolj pereč je problem zobovja pri šolski mladini. Vse kaže, da bo treba delovanje zobozdravstva usmeriti tja.

Ob koncu bi rad pripomnil še to, da je zdravstvena prosvetljenost v Beli krajini zelo napredovala. Dokaz tega je vedno večji obisk v zdravstvenih ustanovah, kamor se prebivalci zelo radi zatekajo. Zdravstveno osebje je zato zelo obremenjeno. Svoje humano delo opravlja prizadevno in prenaša velike napore, ker je teren obsežen in hribovit. Povsod štipendiramo dovolj mladih zdravstvenih strokovnjakov; ker primanjkuje stanovanj zanje, pa bo treba misliti tudi na to in jih graditi.

Gojko Jug

PISMA UREDNIŠTVU

Želimo spremembe in pojasnilo

Tovariš urednik!

Potrošnja električne energije v gospodinjstvu narašča iz leta v leto in vse kaže, da bo še naraščala. Vzporedno s tem naraščajo tudi izdatki za porabljeni tok. Vrsto let smo lahko plačevali račune za elektriko vsak mesec sproti, že daljši čas pa je vpeljano dvomesečno plačevanje. Zdej je že kar tretji mesec, ko inkasanta še ni bilo.

Potrošniki s tako nerednim pobiranjem tokovine nismo zadovoljni in želimo, da bi spet lahko plačevali vsak mesec, tako kot prej.

Omenim naj tudi to, da v nekaterih gospodinjstvih, kjer imajo več električnih gospodinjstev, nanesejo računi za dva ali tri mesece kar precejšnjo vsoto, ki jo ne, kateri zelo težko plačajo.

Zakaj lahko na primer televizijo, radio, časopise in komunalne usluge plačujemo vsak mesec, čeprav gre tu za mnogo manjše zneske. Zaradi vsega navedenega želimo, da bi uprava »Elektro« Novo mesto pojasnila svoje stališče.

POLDI DERGANČ
Vinogradniška 43,
Metlika

Na živilskem trgu v Novem mestu

Tovariš urednik!

9. maja me je hčerka prosila, da bi nekaj glavnatih solat na trgu prodala in denar porabila zase. Na trgu je prodajala tudi Petričeva z Brega.

Prišla je k hčerki in ji rekla, da za eno solato ne bo dobila niti 30 din. »Jaž vzamem vse in ti plačam po 30 dina. Solato je res vzela in hčerki plačala. Ker stanujem blizu trga, sem šla takoj gledat, po čem jo Petričeva prodaja. Srečala sem gospodinjico, ki so nesle mojo solato. »Koliko ste plačale?« »70 din ena!«

Ko pridem na trg, je imela Petričeva samo še dve manjši solati, zahtevala je 60 din za eno. Novomeške gospodinjice so priče, kako je kričala nad menoj, ko sem jo opozorila, da tega ne bi smela narediti. Za menoj je vrgla zadnji dve moji solati.

Lepo bi bilo od nje, da bi otroku pomagala, ne pa da ga je tako grdo razočarala.

T. J.,
Novo mesto

Dolenjski list čaka na leseni polici

Tovariš urednik!

Rad bi povedal o zamujanju poštnih in časopisnih pošilk v Jurni vasi. Pismonoša tega kraja tov. Martin Udovič, prinese Dolenjski list z ostalo pošto do Dolenčevih v Koroški vasi, kjer jo pusti na leseni polici. Raznašajo jo šolarji in ostali občani iz Jurne vasi, ki so po opravkih v Podgradu ali Koroški vasi. Nemalokrat se zgodi, da se pisma izgubijo ali pridejo po raznih ovinkih z veliko zamudo. Prvomajska številka Dolenjske lista je prišla 2 dneva po praznikih, čeprav je izšla že 29. aprila. Ker je razdalja od Koroške do Jurne vasi pet minut normalne hoje, bi želeli, da bi bilo dostavljanje pošte točnejše.

VASCAN

SENOVO: cesto ali internat?

Marija Urbančič je šolska upraviteljica na osemletki v Senovem. Kandidira za odbornico občinskega zboru občinske skupščine v Vidmu-Krškem.

— Tovarišica Urbančičeva, kako je s šolstvom v senovskem okolišu?

— Prešolanje otrok iz oddaljenejših sol, ki nimajo dovolj velikega zaledja, da bi bile lahko popolne osemletke, je, kot sodim, bolj rešeno na desnem bregu Save kot v našem okolišu. Pri nas smo o tem šele začeli razpravljati. Problem zase sta šoli v Gor. Leskovcu in na Koprivnici. Gor. Leskovec je od Senovega oddaljen poltretjo uro hoda. Za otroke, ki bi morali od tam na Senovo v višje razrede, je to preveč. Zakon pa tudi njim zagotavlja pravico do obveznega šolanja tako kot povsod drugod. Dve možnosti sta: ali prevoz z avtobusom ali gradnja internata na Senovem.

— Kaj se vam zdi boljše?

— Internata ni, za prevoz z avtobusom pa je potrebna cesta. Tudi te od Gor. Leskovca do Senovega na žalost ni. Po mojem mišljenju bi bilo boljše dograditi del ceste proti Gor. Leskovcu in urediti prevoz z avtobusom. Če-

sta je za tamkajšnje prebivalce potrebna tudi sicer. Na Senovem imajo krajevni urad, trgovine, zdravstvene ustanove in vse ostalo. Prevoz šolarjev bi bil lahko kombiniran s prevozom rudarjev. Na tej relaciji jih rudnik prevažajo, vendar jih je premalo, da bi bil prevoz rentabilen.

— V začetku razgovora ste omenili Koprivnico; kako pa je tam?

— Tamkajšnjih razmer ne poznam do podrobnosti, znano pa mi je, da je šolsko poslopje premajhno. Načrti za dograditev šole so že pripravljene. Ker jo obiskujejo tudi šolarji iz sosedne občine Smarje pri Jelšah, bi sredstva, potrebna za dograditev stavbe, morali zbrati s sodelovanjem obeh občin, pa bi bila tudi težava v Koprivnici odpravljena.

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Božo Čavlovič, Lado Jane, Alojz Slak, Franc Primc, Ivan Barbo, Franc Jenko, Martin Plantan, Alojz Kristan, Franc Turk, Ana Pavlič, Marija Miklavčič, Anton Cesar, Jože Murn, Alojz Novak, Lojzka Rapuš, Gabrijel Pust, Franc Ljubi, Jože Radovan, Marija Vasič, Anica Gotlib, Milka Jerkovič, Anica Grabrijan, Bojan Ceh, Danilo Kovačič, člani kolektiva Novoteks (Novo mesto); Edi Lesjak, član kolektiva Mesarija, Novo mesto; Jože Bobič, posestnik iz Sel; Danica Lesjak, član kolektiva Novoles, Novo mesto.

■ Kmetijsko-industrijski kombinat »Pomurka« iz Murske Sobotice je lani izvozil 12 vagonov jajčnega prahu. V ta namen so predelali 16 milijonov jajc. Letos so začeli prodajati jajca tudi na italijanskem trgu.

■ Znatno povečanje proizvodnje

bakra, ki je lani po vključitvi novega rudnika bakrene rude v Majdanpeku dosegla 460.000 ton v primerjavi 31.000 tonami v prejšnjem letu, omogoča tudi vajarni bakra v Sevoju pri Titovem Utcu, da razširi svojo dejavnost in bolje izkoristi zmogljivosti, zlasti v proizvodnji za izvoz.

Marija Urbančič

'Kmetuje se tako, kakor kdo dela...'

Franc Iljaž je doma v Du-lah pri Bučki. Daleč naokoli je znan kot napreden kmet, ki rad posega po vsem novem in boljšem ter oboje na svoji zemlji s pridom uporablja. V dosedanji mandatni dobi je bil odbornik v občinskem zboru proizvajalcev, zdaj pa kandidira za odbornika zbornice delovnih skupnosti v občinski skupščini Sevnice.

Franc Iljaž

Na prvo vprašanje, kako je s kmetovanjem v zasebnem sektorju, se je na široko nasmejal in odrezal: — Kmeti se tako, kakor kdo hoče delati. Nikomur ne leti samo od sebe na kup! Nekateri ljudje si predstavljajo, da kmetija ni nič. Jaz pa pravim: vsak poklic je dober, samo opravljati ga je treba pošteno!

Na zboru volivcev smo slišali poročilo o industriji, pa tudi kmetijstvo je pomembno, tako je bilo rečeno. Nekdo je trdil, da je meni lahko davke plačevati, da pa davki druge praveč gulijo. Jaz mislim drugače: kmetija je dobra stvar, samo s časom je treba naprejši. Pri nas gre živinoreja, pa tudi sadjarstvo, le pozebe prevečkrat. Preveč se ukvarjamo z

vsem. Stare navade je treba opuščati, tudi zasebni kmet se mora specializirati, vsega ne zmore in ne more pridelovati.

— Kako pa je z davki, tovariš Iljaž?

— Tako vam povem: ljudje se jezijo, ker smo v 3. skupni. Težko je, ker je nekaj naše zemlje v hribih in nekaj v nižini. Zadruga pa bi morala povedati: do tu se bomo razvijali mi, drugo pa ostane vam. Zasebnega kmeta bi bilo treba bolj kot do zdaj usmerjati v to, kar nese.

— V katero smer naj bi šla specializacija pri vas?

— V živinorejo in v sadjarstvo! Meso se bo vedno prodajalo. Črni ribez, pravijo, bi lahko dajal lepe denarce. Jaz gojim 5 do 6 glav živine, prej sem jih največ po 3. Šest

hektarov zemlje imam. Odkar gojim travnike z umetnim gnojem, je pol več krme kot prej.

— Umetnih gnojil letos ni dovolj, kaj pravijo ljudje?

— Nekateri godrnjajo. Rešitev je pri roki: v jeseni bo treba kupovati. Takrat je umetni gnoj cenejši, dovolj ga je in še zadruga ne bo potrebovala velikih skladišč.

— Česa vam najbolj manjka?

— Zdi se mi, da bi bilo treba kmečko zdravstveno zavarovanje razširiti. Tudi to bi se mogoče dalo urediti, da bi lahko kmet, tisti, ki bi hotel, tako kot delavec ali uslužbenec plačeval za starostno zavarovanje. Tako da bi si pridobil pravico do pokojnine, ko obnemo. J. M.

Kako je bilo v Mirni peči

Zbor volivcev v kmetijski skupini za predlaganje kandidatov v občinski, republiški in zvezni zbor delovnih organizacij za proizvodni okoliš Mirna peč, ki je bil 5. maja,

je z lepo udeležbo tamkajšnjih kmetijskih proizvajalcev uspel in nakazal vrsto nalog in problemov s tega področja. Poleg predlaganja kandidatov so člani KZ na zboru razpravljali o vrsti problemov, ki jih morajo reševati, da bi zboljšali delo in uskladjali svoje interese z interesi družbene skupnosti.

Najvažnejša vprašanja, ki jih je zbor volivcev obravnaval, so bila: odnosi med kmetijsko zadrugo in kmetijskimi proizvajalci (odkup kmetijskih pridelkov, semenska služba, vzreja prašičev na tem področju itd.), položaj kmetijskih proizvajalcev glede na lastništvo in družbeni interes za povečanje kmetijske proizvodnje (formiranje kmetijske obrate pri KZ) ter vrsto ostalih krajevnih problemov (tehničar, popravila gozdnih poti, gospodarjenje v pletilstvu »Dolenjka«).

Na stavljena vprašanja so odgovarjali predstavniki KZ. Razložili so dosežanje delo ter načrt KZ na tem področju. Iz njihove razlage so prisotni lahko ugotovili, da ima KZ vrsto problemov, ki jih ni mogoče rešiti čez noč (po-

manjkanje umetnih gnojil, izpolnjevanje pogodbenih obveznosti do odjemalcev. Vendar pa imajo vsa prizadevanja KZ samo en namen — povečati kmetijsko proizvodnjo na lastnih površinah in prek kooperacijskih odnosov z zasebnimi kmetijskimi proizvajalci. Da je to tako, so udeleženci zbornice v razpravi sami dokazali, kot kaže naslednji primer: »Zadovoljen sem z zamjenjavo merkantilnega krompirja za semenskega v razmerju 2:1. Prepričan sem, da bom imel boljši pridelok in s tem tudi večji dohodek«. To je samo eden od naštetih primerov, ko KZ in kmetijski proizvajalci sodelujejo na ekonomski osnovi.

Stvari moramo reševati v celoti

Sončnega dopoldneva konec preteklega tedna, ko je narava kar bohtela v pomladnem vzdušju in so se na travnikih pod poslopjem kmetijske pridelovalnega kombinata v Novem mestu že začele razcvetati rože, je inženirka DANICA BELOPAVLOVIČ resnega obraza slonela za pisalno mizo. Globoko zamišljena v strokovno delo smo jo zmotili in jo kot kandidatko za občinsko skupščino prosili, naj nam kaj pove o svojem dosedanjem življenju in delu, da bi jo lahko predstavili našim bralcem.

— Ze šest let sem v službi kot inženirka gozdarstva pri KGPK, ki me je stipendiralo. Razen kopic strokovnega dela mi vzamejo mnogo prostega časa razne funkcije. Sem članica organov samoupravljanja v podjetju, med drugim tudi predsednica upravnega odbora, članica občinskega komiteja ZKS, članica šolskega sveta na ESS, zdaj pa so me predlagali še za kandidatko za občinsko skupščino. Delo in odgovornost bodočih od-

bornikov bosta zelo velika in bosta terjala stalen stik z volivci, da bodo lahko njihova mnenja in probleme posredo-

Danica Belopavlovič

vali ljudskemu odboru in skušali zagotoviti rešitev.

V moji volilni enoti so zelo pereča komunalna vprašanja: vodovod, elektrifikacija in ureditev poti v novih naseljih. Menim pa, da bi morali volivci prispevati svoj delež, bo-

disi s prostovoljnimi delom ali s prevozi, ker je na tem predelu tudi nekaj kmečkega prebivalstva.

V vsem mestu je pereče vprašanje otroškega varstva, zlasti za dojenčke. O tem smo doslej premalo resno razmišljali. Prav nerazumljivo pa je, da še do zdaj nismo mogli dobiti zunanjšega igrišča za otroke iz kandiškega vrtca, čeprav so ta problem obravnavale že vse organizacije. Clovek bi pričakoval večje razumevanje do otrok, ki nimajo koticke v naravi, velik in naravno bogat zasebnikov vrt v neposredni bližini pa je z ograjo zaprt in neizkoriščen.

V zadnjem času je trgovina v Novem mestu zelo napredovala. Nekatere so že modernizirali, nekaj jih bodo v kratkem, vendar bi trgovine potrebovali tudi prebivalci posameznih večjih naselij v mestu, ki so se razvila v zadnjem času.

Važno je, da vsak problem rešujemo kompleksno in ne smemo ozko gledati na kako stvar, če hočemo uspeti.

Razgovori z volivci v novomeški občini

Predvolilna dejavnost v novomeški občini se nadaljuje. Tako je bilo zadnje dni več razgovorov z volivci, ki so jih pripravile krajevne organizacije SZDL, krajevni politični stabi in ZMS. Tako je bil tak pomenek v Čadražah, na Otočcu, za mladino v »Labodu« in Sentjerneju itd.

20. maja bo tov. inž. Pepca Perovšek, kandidatka za zvezni zbor, v Novem mestu s predstavniki kmetijskih organizacij razpravljala o nekaterih najvažnejših vprašanjih s tega področja. Navzoči bodo tudi organi upravljanja in politični aktivisti iz kmetijstva, sodelovali pa bodo tudi kandidati za poslance republiškega splošnega zbora in gospodarstveniki zbornice.

29. maja bo poslanski kandidat Nace Nagode skupaj z

nekaterimi drugimi kandidati za republiške poslance razpravljal z volivci in političnim aktivom socialnega zavarovanja in varstva, popoldne iste dne pa bo tak razgovor z volivci in političnim aktivom iz zdravstva.

29. maja bodo razpravljali predvsem o ureditvi plana v I. tromesečju in nadaljnjih prizadevanjih v gospodarstvu na razgovoru, ki ga bo vodil kandidat za zvezni gospodarski zbor inž. Ciril Mravlja. Udeležili se ga bodo predvsem člani organov upravljanja in volivci iz gospodarskih organizacij. Zborovanje bo v novomeškem sindikalnem domu.

1. junija pa se bo sestal politični aktiv skupaj z vodstvi vseh šol in kulturnih ustanov

na razgovore, ki jih bo vodil Mitja Mejak: govorili bodo o problemih šolstva in kulture v občini.

Razen tega bo 18. maja v Zužemberku razgovor z volivci, ki ga bo vodil kandidat za republiškega poslance Stane Dolenc. Taka razgovora bosta 19. maja tudi v Skočjanu, Sentjerneju in Mirni peči.

Danes pa se bodo sestali v Novem mestu člani vseh sektorskih štabov za volitve; pregledali bodo doslej narejeno delo in se pomenili o novih nalogah do volitev. V prihodnjih dneh bodo člani teh štabov stopili skupno z odborniki krajevnih organizacij SZDL tudi do članov SZDL v najmanjših krajih, da bodo tako vsi občani obveščeni o volitvah in seznanjeni z vsem, kar je treba o tem vedeti.

Mati, gospodinja in še proizvajalka

KATICA POVŠE, prešivalka v novomeški Industriji obutve, kjer dela že deseto leto, pravi, da ji je kar dobro. Ima lepo dvosobno stanovanje, za 4-letno hčerko pa skrbi, medtem ko je ona v službi, njen oče. Dedek tudi pristavi za kosilo, ona pa ga dokonča, ko pride z dela domov.

V splošnem je z življenjem v našem mestu zadovoljna.

Katica Povše

Krajevni uradi ne delajo povsod najbolje

Med zadnje sejo obeh zborov ObLO v Črnomlju je eden izmed odbornikov dejal, da postajajo nekateri krajevni uradi v občini »birokratski element«, nezainteresirani za napredek in prizadevanja celotne komunne, ki jih je imenovala. Pravzaprav so nedelavni šefi v teh uradih in je njihova dejavnost čisto odmaknjena od navodil in napotkov, ki jih daje od občinskih upravnih organov. Tak način pa prav gotovo ni v skladu tudi s krajevnimi oblastvenimi in političnimi činitelji. Nasprotno, zelo škodljivo lahko vpliva na vsa prizadevanja odbornikov ljudskega odbora, ki so voljeni na tem področju. Da bi prečikali samovoljo nezainteresiranih šefov v krajevnih uradih, kjer so te stvari še posebno očitne, je ObLO sprejel predlog istega odbornika, ki je poudaril, da bo treba ljudi v nekaterih krajevnih uradih zamenjati.

Nad 10.000 stanovanj na leto

Kmetijska proizvodnja je za tretjino večja, kakor je bila pred petimi leti; posebno velike uspehe je dosegla družbeno organizirana proizvodnja; število zaposlenih je večje za 900.000 ali za tretjino večje kakor pred petimi leti; ustvarili smo pogoje za skrajšanje delovnega časa; vsak peti Jugoslovan se šola; socialno in zdravstveno varstvo zajema malo ne vse prebivalstvo; za to varstvo porabimo dnevno približno poldrugo milijardo; stalno, čeprav neenakomerno, se zboljšujejo življenjski pogoji delovnega človeka; letno zgradimo nad 100.000 stanovanj.

Dosledno zavzemanje socialistične Jugoslavije za obrambo miru, za zmago politike sporazumevanja in enakopravnega sodelovanja vseh držav ne glede na njihovo družbeno ureditev, je zagotovilo v svetu velik ugled.

Socialistična Jugoslavija bo tudi v prihodnje korakala pod zastavo miru, družbenega napredka in socializma skupaj z vsemi narodi sveta, ki vidijo svojo prihodnost in prihodnost človeštva v miru in družbenem napredku. Držeč se načela, da je boj narodov za nacionalno osvoboditev in za odpravo vseh oblik kolonialnega zatiranja sestavni del boja za mir, miroljubno koeksistenco in napredek, je Jugoslavija stalno in vsestransko podpirala boj narodov za svobodo in neodvisnost. Jugoslavija je bila in bo borec za ekonomsko in politično enakopravnost narodov in držav.

Volja in navdušenje za delo na ESS

Vedno večji gospodarski razvoj zahteva nove strokovnjake, posebno na ekonomskem področju. Potrebujemo ekonomiste, ki bodo z velikim znanjem, ki si ga pridobijo v šolah, hitro spoznali proizvodne procese in postali strokovnjaki za svoja delovna mesta. Dober ekonomist mora biti tudi dober družbeni delavec, saj se že med šolanjem spoznava z osnovami marksizma in socialističnim gospodarstvom, ki temelji na naših dosedanjih izkušnjah. Za pravilno usmeritev dijakov na srednjih ekonomskih šolah sta dolžna skrbeti tako šola kakor tudi mladinska organizacija. Ekonomska srednja šola v Novem mestu je poslala lani svoje prve absolvente v gospodarske organizacije in ustanove. Prišle so že prve pohvale, vendar po tako kratkem času o splošnem

uspehu absolventov še ne moremo govoriti. Lahko pa rečemo, da se prosvetni delavci in mladinska organizacija na ESS v Novem mestu zavedajo svoje dolžnosti pri vzgoji mladih ljudi, bodočih ekonomistov.

Mladinska organizacija na ESS ima ob podpori profesorjev in ravnatelja veliko vlogo na zavodu. Poseben pomen pripisujejo mladinskim uram, ki so bile uvedene v zadnjem času. Na njih dijaki sami pripravljajo teme za debato, razen tega pa razpravljajo o vseh problemih, ki zanimajo tako dijake kakor tudi profesorje. Tako so postale mladinske ure resnične tribune dijakov, na katerih se pogovorijo odkrito o vseh stvareh, ki jih teže.

Predsednik ZMS na šoli Božo Ostanek je povedal, da imajo tudi več krožkov. Posebno skrb posvečajo šolski zaščiti, ki razmnožuje razno gradivo za šolo, obrazce i drugo. Sredstva, ki jih pri tem dobijo, porabijo za svoje potrebe, del sredstev pa tudi za brezobrestna posojila slabše situiranim dijakom. Dramatski krožek pripravlja proslave, v načrtu pa imajo tudi več prireditev, s katerimi se nameravajo pokazati širši javnosti. Uspehi na športnih področjih so jih opogumili, da pripravljajo lastno šolsko športno društvo, saj imajo za to dobre pogoje. Uspešno dela tudi foto krožek, šahovski pa se bo pridružil bodočemu športnemu društvu.

Med najbolj delavnimi skupinami na šoli je marksistični krožek, ki deluje že tri leta. Vodja krožka Anica Janežič je povedala, da se člani sami pripravijo za teme, o katerih se pozneje vedno razvije živahna debata. Posebno se zanimajo za vprašanja religije, saj je večina dijakov s podeželja in le počasi zavzemajo pravilno stališče glede vere. Primanjkuje jim literature, ker so vezani v glavnem na študijsko knjižnico in ne morejo študirati doma. Nameravajo ustanoviti tudi osnovno organizacijo ZK, ki naj bi se zaradi plodnejšega dela povezala z organizacijo na učiteljsku.

»Vedno večjo vlogo dobiva tudi šolska skupnost,« je omenila predsednica Marija Malovič. Dijaki sami rešujejo probleme uspeha, discipline

in druge stvari. Najvažnejši sklep skupnosti je bil, naj boljši dijaki pomagajo slabšim, ker se učni krožki zaradi »vlakarjeva« niso obnesli. Pokazali so se že prvi rezultati, saj se je učni uspeh na šoli precej izboljšal. Dijaki so sami nastopili proti nepravilnim izostankom in so tudi na tem področju zabeležili precejšnje uspehe. Razredne probleme rešujejo razredne skupnosti, širše pa skupnost cele šole. Predsednik sodeluje tudi na redovalnih konferencah.

Dijaki novomeške ESS so v dobrih stikih z ostalimi šolami in sodelujejo predvsem pri izenačevanju učnih programov, ki so na posameznih zavodih zelo različni. S prakso se seznanjajo na seminarjih, razen tega pa imajo tudi obvezno prakso v podjetjih

po prvem in tretjem letniku. Po drugem pa odhajajo v brigade. Lanska samostojna delovna brigada na Rogu je dobro uspela in jo nameravajo organizirati tudi letos, brigadirje pa bodo poslali še na zvezno akcijo in v brigado Rdečega križa.

Lahko rečemo, da je izvenšolsko življenje na ESS zelo pestro, vendar bi bilo lahko še veliko boljše, če ne bi imeli takih problemov s prostori. Učilnice so zasedene od jutra do poznega večera in imajo dijaki na razpolago za vse svoje delo le skromno sobico, pa še to navadno šele zvečer. Tako avtomatično odpadejo od dela dijaki, ki se vozijo v šolo. Volja in navdušenje pa rešujeta probleme, ki so včasih videti skoraj nerešljivi.

Janez Korošec

Jože Gorjup: Spannheimovski letni dvorec (lesorez) — Iz Gorjupove galerije v Kostanjevici

NACRTI IN POTREBE STUDIJSKE KNJIŽNICE »MIRANA JARCA«

O ustanovi z neprecenljivim kulturnim bogastvom

»Nič lepšega ni, kakor biti v tej knjižnici, v kateri se hrani toliko zgodovinskega gradiva... Zelo moramo biti hvaležni tistim, ki so zanj prispevali svoj delež.« (Aleksandar Ranković)

Take in podobne vtise in misli lahko preberemo v spominski knjigi, ki jo novomeška študijska knjižnica »Mirana Jarca« hrani v spomin kasnejšim rodovom kot dokument, ki naj govori o pomembnosti in vlogi bibliotekarstva skozi čas.

Morda bo za bralce zanimivo, če jim poskusimo dejavnost knjižnice »Mirana Jarca« prikazati z vidika, ki jim je glede na njihovo poznavanje knjižničarstva še najbolj pristopen.

Študijska knjižnica »Mirana Jarca« je poleg NUK v Ljubljani ena največjih knjižnic svoje vrste v Sloveniji. Trenutno hrani okrog 100.000 rokopisov, knjig, grafik in drugega gradiva ter je ena izmed štirih študijskih knjižnic v Sloveniji, ki prejemajo po en izvod kakršnegakoli tiska v naši republici brezplačno. Knjižnica hrani dragoceno domače in tuje literature in teži za tem, da se izpopolnjuje z vsemi pristopnimi gradivi. Seveda ima pri tem večkrat vezane roke, saj

so njene želje večje kakor pa možnosti. Njenim prošnjam, ki jih je z namenom, da bi dobila sredstva za nakup nekaterih zbirk in knjig, naslavljala na najrazličnejše pristojne organe, je bilo pogosto ustreženo. Med drugim je republiški sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti kupil za knjižnico »Mirana Jarca« leksikalno delo Thieme-Beckerjev »Allg. Künstlerlexikon«, ki je veljal 740.000 dinarjev. Ta sklad je študijski knjižnici že večkrat pomagal. Tako je odobril načrt za ureditev knjižničnih prostorov do 1965. leta in v ta namen dodelil posojilo in dotacijo 2 milijona dinarjev, 1 milijon dinarjev pa prispeval za ureditev čitalniških prostorov.

Z letošnjo adaptacijo je dobila čitalnica v novomeški študijski knjižnici 54 sedežev, 12 sedežev pa ima študijska soba, ki je hkrati tudi delovno mesto za uslužbenca. To bo omogočilo tudi večji obisk bralcev. Rričakujejo, da se bo število obiskov povečalo od

lanskih 14.000 na 15.000 letos, izposodili pa bodo tudi več knjig na dom. Do 30. aprila so izposodili na dom 250 knjig, medtem ko so jih za branje v čitalnici v tem času izposodili že 5800. Povečana dejavnost knjižnice potrjuje neobhodno vlogo te ustanove pri izobraževanju, na drugi strani pa upravičeno kaže na potrebe, da je treba v ta namen preskrbeti nove prostore, zlasti še, ker namerava študijska knjižnica v doglednem času odpreti tudi mladinsko knjižnico.

Knjižnica je že naredila ustrezne korake, da bi prišla do primernih prostorov za nadaljnjih 25 let. Menijo, da trenutno najbolj uresničljiva rešitev, da dobi ustanova še prostore sosednje stavbe. V njej bodo vse javne novomeške knjižnice — ljudska, mladinska in študijska. Pred nedavnim so te prostore že začeli adaptirati. Tam, kjer je bila prej postaja LM, bo ljudska knjižnica, ostale pritične prostore pa bo zasedla mladinska knjižnica. V pritičju stavbe bo še splošna časopisna čitalnica, medtem, ko bo v prvem nadstropju študijska knjižnica. Obe stavbi bosta med seboj povezani z novim mostovžem. Načrt predvideva, da bo nova stavba

posvem urejena do leta 1965. Študijski knjižnici trenutno občutno manjkajo prostori za knjižne depoje in delovna mesta; tako ima en uslužbenec svoje delovno mesto še v manjši čitalnici, štirje pa so se namestili med depoji, kar onemogoča poslovanje knjižničarskega osebja. V stavbi so še tri zasebne stranke, ki zasedajo del pomembnega prostora za knjižnico z vsemi sanitarnimi. Če zavoljo tega, ker stavba ni bila grajena v stanovanjske namene, se bolj pa zaradi večje zaščite knjižnega in drugega biblioteknega bogastva je nujno, da se stranke izselijo. Vprašanje že zadovoljivo rešujeta ObLO in republiški sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti.

Študijska knjižnica »Mirana Jarca« v Novem mestu bo po končani preureditvi brez kakšnih večjih problemov s prostori lahko nadaljevala s svojo dejavnostjo celih 25 let. Odprta vsak dan od 7. do 20. ure (razen sobot), bo še laže nudila možnosti za šolsko izobraževanje in ostale oblike izobraževanja slehernemu občanu. Zato v Novem mestu res »ne more biti dolga čas nikomura«, ki želi izpopolniti svoje znanje.

I. Z.

Gostilna pa takšna!

V Semiču se hitro povečuje število zaposlenih. Promet je vedno večji, hkrati s tem pa je vedno več tudi turistov. Videti je, da semiško gostinstvo tega ne občuti. Gostišče Semič še zdaleč ne ustreza najosnovnejšim pogojem gostinskega obrata, še manj pa razvojni stopnji turizma v tem kraju! Komisija, ki je pregledala gostinske in turistične objekte pred sezono, je ugotovila, da gostišče Semič ni primerno za obratovanje. Samo s preureditvijo obstoječih gostinskih prostorov bodo lahko izpopolnili vrzel, ki je s tem nastala. Ze sedaj pa bo treba razmišljati o gradnji novih gostinskih objektov.

Nov železobetonski most v Soteski

Prejšnji četrtek je Cestno podjetje iz Novega mesta zakoličilo prostor, kjer bodo zgradili čez Krko v Soteski nov železobetonski most. Stal bo nekaj metrov niže od sedanjega lesenega, ki so ga zgradili takoj po osvoboditvi, a je pred kratkim postal neuporaben. Načrt za novi most je že izdelan. Vsi okoliški prebivalci že težko čakajo na novi most, saj je zdaj promet po cesti Žužemberk — Dolenjske toplice čez Podhosto zaprt, kar je posebno hudo za Novolesov obrat, ki ima prostore na desni strani Krke ob sedanjem mostu

Tisti večer je jedel z nami karlovški Anžon, znana prikazen v pogorju. Iz karlovškega mlina mu je bil oče izgovoril strm in malo rodoviten breg, bratje pa so mu pomagali, da je na tem bregu postavil leseno kočjo, v kateri je prebival. Kar je potreboval si je s trudom pridelal v teh svojih melinah, kjer je vsako leto prekopal nekaj ledine. Ostalo pa mu je še toliko senožeči, da je redil kravico v hlevu. Postranskega zasluzka si je pridobival s tem, da je hodil na Tolminsko po nože in nožičke, če je dobil kako naročilo. Bil je velik čudak, ali ljudje so ga imeli radi. Tudi k Presečnikovim je zahajal in umelo se je, da mora sestiti za mizo in jesti. Prihajal ni samo zaradi tolminskih nožičkov, prihajal je tudi zaradi Lize. Star je bil nad petdeset let, a njegova večna želja je bila, da bi mu Bog odkazal ženico, ki bi malo jedla — glavno je moral snesti sam, ker je bil visok kot hrast in širok kot hiša — in veliko delala. Tudi otrok je hotel imeti, ker je zakon zato vpeljan, da se dobe otroci, kar vam je, častite gospe, itak komaj znano.

Karlovški Anžon je bil tisti večer gospodarju prinesel naročeno nožičko, po katero je bil »bruhnil« na Tolminsko, Liza pa ruto rumenih hrušk, po kateri je bil »bruhnil« na Cerkljansko. Ze nekaj let sem je prinašal Presečnikovi deklji te hruške in upal je, da ji polagoma z njimi omeha srce, da postane njegova žena. Liza je leto za letom hruške pohrustala, kozavega svojega Daniela pa vendarle ni hotela pustiti. Vzlic temu je gojil Danijel grdo jezo na Anžona in tudi ta večer je prišel prejkone samo zategadelj domov, ker je slišal, da je oni v hiši. Ni se mu videlo previdno puščati Lizo samo s snubačem, ki je imel njivo, kočjo, hlev in kravšeta.

Ko se je Liza zopet vrnila v hišo, je hlapče znova zakričalo:

»Le čakaj, ko boš moja, potlej boš videla, kdo bo tepel v hiši, stara rejta ti!«

Oglasil se je Anžon počasi in važno:

»Z žensko se lahko tudi drugače govori, jaz bi dejal.«

To je Daniela močno razpalilo:

»Kaj se boš ti za mene menil! Jaz bi dejal.« —

tu je oponašal karlovškega govornico — »da človek lahko kaj stakne!«

Ker je bilo še nekaj v skledi, je karlovški nekajkrat zajel, nakar je počasi položil žlico na mizo. Nato je brez jeze in z največjo mirnostjo odgovoril:

»Če te Liza zato jemlje, da jo vsak dan otepeš s polenom, me malo briga. Če te res vzame, bom vsaj vedel, da ni tako pametna, kot sem mislil. Če se hoče na vsak način na poleno možiti, je to njen prav! Tako je!«

»Molči!« se je penil Danijel. »Molči, ti prekleti gorjanec, če ne —!«

In zopet je mirno odgovoril Anžon:

»Kaj: če ne? Pogledj vendar — tu je dvignil svojo desnico, veliko kot čoln — »kaj bodo govorile množice, če prideš pod tako roko. Pogineš kot glista pod podplatom! Obdrži torej svoj, če ne, zase. To je pametna beseda!«

Anžon je medtem z vlekel grohot svojega telesa izza mize ter se je postavil sredi hiše.

Hlapče se ni dalo potolažiti!

»Haj naj bi tebi molčal?! Pridi sem, pa kmalu zveš, koliko velja moj, če ne. Vsakega naj bi se že bal!«

Anžon je pristopil:

»No, no, kaj pa bo, no?«

V hipu je tical Danijel v njem.

»Poglej ga,« je govoril karlovški počasi, »v mé je bruhnil! Ti žival ti!« Z obširno svojo roko ga je brez težave dvignil in vzdignil proti stropu, nakar ga

je spustil, da je Danijel z vso težo svojega pijanega telesa tlesnil po hišnem tlaku. Oni pa se je zasmel: »Zdaj vem, koliko velja tvoje, če ne!«

Danijel je sicer težko padel, a zgodilo se mu ni nič. Takoj je zopet stal na nogah in bliskoma je imel v rokah dobro nabrušeno tolminsko nožičko.

Ženske so od strahu zavpile in Boštjan je zakričal izza mize: »Z nožem ne!«

Samo Anžon se ni razburil. Boštjanu je spregovoril: »Malo počakaj!« Nato se je obrnil proti Danijelu:

»Torej z nožičko, z nožičko me češ, s tisto, ki sem ti jo jest s Tolminskega prinesel. Pogledj no! Ali misliš, da za take reči bruham na Tolminsko? Pogledj no!«

Dasi so bili Anžonovi udi kakor hlodi, ki se dajo le težko in neokorno gibati, je vendar s čudovito hitrostjo s svojo levico ujel Danijela za roko ter ga z desnico nekajkrat lopnil po nji, rekoč:

»Boš izpustil nožičko, ti hudnikovec ti!«

Ker Danijel ni takoj izpustil, ga je s svojo roko samo nekajkrat kresnil po prstih, da jih je takoj kri podplula in da je nožička zarožljala po deskah. Nato ga je obrnil in mu z nogo pomagal, da je odletel na klop pod sklednik; tam je pričel hišni hlapec škripati in — jokati, kakor je to navada starega pijanca.

Anžon je pobral nožičko ter jo položil pred Boštjana na mizo: »Ne dajaj takega otroku!«

Obrne se k Lizi:

»Čakaj, Liza, kaj sem že hotel reči? Vidiš, nič se ti ne lažem, pšenica je bila letos dobra in čedno se je mlatila. Proti krompirju tudi ni kaj reči in fižol je bil poln, kakor bi norel. Vse to je res in fruge je bilo pri hiši, da bi lahko vojska živila od nje. Zdaj pa poslušaj! V nedeljo bom pri deseti maši v Poljanah. Nekaj prej bom bruhnil od doma, da se pogovorim z gospodom Jernejem. Če ti je všeč, pa pridi še ti. Morda bova že pri deseti maši prvič oklicana. Množice bodo malo govorile, pa bo še zmeraj bolje, kot bi se s polenom klepala svatovščina. Če nočeš, pa pusti! A povem ti, da hrušk potem tudi ne bom več nosil. No, pa lahko noč!«

Razstava otroških grafik v Brežicah

Občinski svet Zveze Svobod in prosvetnih društev občine Brežice je v prvomajskih dneh od 26. aprila do 4. maja priredil medobčinsko revijo kulturnih dejavnosti jugozahodnih slovenskih občin in gostov iz Karlovca, Samobora in Zagreba. Tako sodelovanje je prirodni pojav, saj dolocata slovensko-hrvaški reki Sotla in Kolpa v gorojansko-žumberškem govorjem ter avtomobilsko cesto, ki pri Novem mestu ostro pod pravim kotom zavije k Dolnjemu Posavju, z dolino Mirne svojstveno področje. Morda so revije v okviru okrajnih mej preživele oblika.

V programu je bila tudi razstava otroških grafik. Škoda, da razstavljajo skorajda le otroci osnovnih

šol Velika dolina, Pišce, Brestanica, Globoko, Cerklje, Leskovec, Artiče, Krško in Brežice š. II ter da so zelo skromno zastopane ostale osemletke. Grafike na solah najbrž so, saj je menda vsem znano, da bo letos republiška razstava del mladih grafikov in kiparjev. Razstava v Brežicah je vzbudila nepričakovano zanimanje in zadovoljstvo.

V viteški dvorani brežiškega gradu sta bili nameščeni dve razstavi: omenjena razstava otroških grafik in medklubna fotoamaterska razstava. (Sožitje ni najbolj posrečeno, kot tudi ne izbira prostora, vendar je bila ta rešitev zaradi pomanjkanja prostorov edina možnost.) Kljub privlačnosti fotografije je ostala razstava otroških grafik v ospredju, kar potrjuje, da delo neposredne ustvarjalnosti bolj privlači. Vsekakor je prireditveni odbor s sodelovanjem medobčinskega pedagoškega zavoda občin Brežice, Krško in Sevnica do-

bro določil vsebinski okvir razstave, saj je prvič uspelo na tem področju razgibati ustvarjalno grafično domišljijo velikega številca otrok. Pohvaliti je potrebno seveda vzgojitelje, tiste brez likovne strokovne izobrazbe, še bolj kot tiste s tako izobrazbo, čeprav so med prvimi tudi taki, ki so pomagali s svojimi skromnimi sredstvi otrokom.

Razstava obvezuje Svobode in prosvetna društva, da vnašajo v svoje delovne načrte likovno dejavnost v istem merilu kot dramsko ali glasbeno. Sprostiti ljudsko likovno ustvarjalnost je naša dolžnost. (V hrvaški Podravki slikajo kar cele vasi!) Spomnimo se velike večine amaterskih del, razstavljenih ob lanskoletni reviji v Krškem, in nekaterih odrskih scen z mnogimi vazičami pisanih in belih rožic, pa nam bo potreba likovne vzgoje očitna.

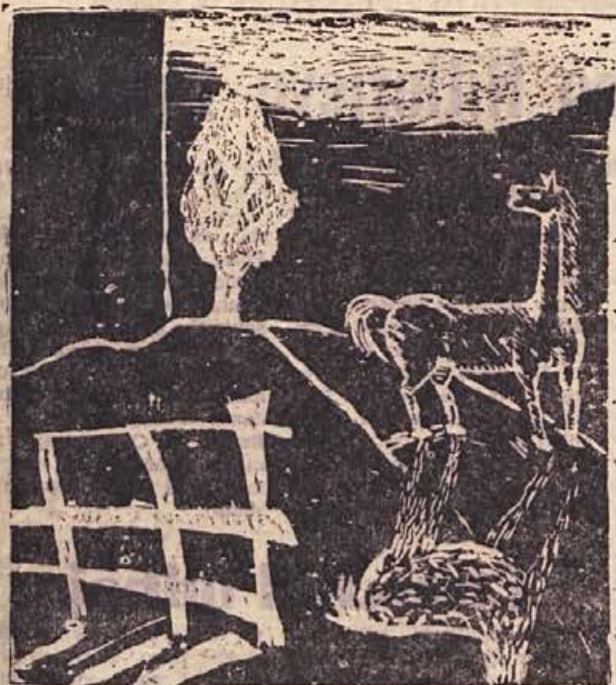
Oblikovno vsebinska primerjava fotografij in otroških grafik, razstavlje-

nih v viteški dvorani, nas prepriča, da fotografija ni le zadeva tehnike. To je likovno oblikovanje, je vrsta grafike, zato veljajo zanjo isti likovno-oblikovalni zakoni. Po vsem svetu pa tudi pri nas se iz dneva v dan posveča vedno več pozornosti industrijskemu oblikovanju. Prav zato je likovna vzgoja tako pomembna. Omenimo na primer, da je že zaradi tujskoprometne dejavnosti v dolensko-posavskem področju nujno pravilno usmeriti lončarstvo in nekatere druge obrti. Prav tako nujno je vzgojiti smisel za značaj pokrajine, vrniti ljubezen do cvetja itd. Uspešen razvoj mnogih panog industrije zahteva visoko likovno kulturo. Italijani potrjujejo to dejstvo celo s Pirellijevimi posodami za bencin.

Razstava otroških grafik bo odprta še ves mesec; nato pa bo, dopolnjena z novoposlanimi deli, prenesena v Celje.

Otroci razstavljalci, delajte tudi o počitnicah, da bomo na jesenski republiški razstavi ostalim Slovincem povedali, kako lepi so naši gričevnati kraji, kako čarobne so oblike vrh in bek, kako hladne poleti in tople v trgtavi modro-sive žilnate stene hramčkov, ob katerih so mogočne vinske preše z belimi kamni. Povedali jim bomo o lepoti prastarih lončenih in pletenih posod v brežiškem in novomeškem muzeju, o črni zemlji, ki jo orjemo z rdečimi traktorji, o temnih kozolcih sredi zlatih žitnih polj, o zalih krivuljah belih oblakov, ki jih rišejo reaktivci po modrem nebu ob žarečem soncu.

Prof. Miroslav Kugler

Karla Pirc (Leskovec): KONJ (rez v podolit)

STROKOVNI POSVET PEVOVDIJ IN REŽISERJEV

Novomeščani na republiško revijo

11. t. m. je bil v Čateških Toplicah posvet režiserjev in pevovodij, ki so s svojimi skupinami nastopili na medobčinski reviji kulturnih dejavnosti v Brežicah. Posveta so se udeležili: član republiškega sosveta za dramsko dejavnost tov. Janez Smon, predsednik Okrajnega sveta SPD Ljubljana tov. Janez Gartner in zastopnik okrajnega SSPD Celje tov. Ferlinc. Pevski zbori, ki so nastopili na letošnji reviji v Brežicah so bili precej izenačeni po kvaliteti, razveseljivo pa je, da vsi goje množičnost. Nujno bo potrebno rešiti vprašanje preobremenjenosti mladih pevcev glede na število tedenskih ur pouka, o čemer so govorili že tudi na posvetu glasbenih pedagogov ob celjskem festivalu, ker bo ob celjskem festivalu, ker bo sicer pevska kultura kvantitativno in kvalitativno začela padati. Posebno je bilo prav tudi to, da so vsi zbori izbrali za nastop tudi narodne pesmi in da so mladinski zbori nastopili poleg starejših, ker tako mladi dobe občutek, da so pri svojem delu enakovredni starejšim.

Tov. Ferlinc je podal tudi oceno zabavnih ansamblov. Vsi ansambli so imeli pravilno zasedbo za svojo zvrst, v tudi pevci so bili dobri. V njihovo delo je bilo vloženo veliko truda in dobre volje. Pohvale je vredno tudi to, da so na tem področju, ki ga je revija obsegala, zabavni ansambli organizirani v Svobodah in prosvetnih društvih, česar npr. na področju starega celjskega SSPD še ni bilo mogoče uresničiti. Vendar velja za vse ansamble, ki so

nastopili, da bi bilo potrebno izpopolnjevanje njihovih članov na glasbenih solah, če hočemo doseči napredek. Posebno pozornost pa bi bilo potrebno posvetiti temu, da ansambli ne bi zašli v površnost pri izvajanju skladb, ker so zelo angažirani na raznih prireditvah.

Glede dramskih prireditev je mnenje žirije sledeče: izrazito slabega dela na reviji ni bilo. Predstave so bile precej izenačene v kvaliteti. Republiška komisija se je odločila, da bo za okrajno revijo, ki bo v Novem mestu v začetku junija, upoštevala zares samo dobro izvedena dela. Pod vplivom radia, televizije in gostovanj je naša publika postala zahtevna. Torej amaterizma za vsako ceno ne potrebuje mo, zato moramo skrbeti za kvaliteto. Gostovanja poklicnih gledališč torej niso konkurenca, temveč pomoč amaterskim družinam.

Razveseljivo je tudi, da smo na reviji videli veliko nastopajočih mladine in da so režiserji segali tudi po domačih delih. Republiška žirija je izmed šestih uprizorjenih dramskih del na brežiški reviji izbrala za republiško revijo Millerjevo dramo Vsi moji sinovi v izvedbi novomeške igralske skupine. Posebno všeč pa je bila tudi Levstik-Grünova Kastelka v izvedbi DPD Svobode bratov Milavcev iz Brežic in Gervaisova komedija Zaradi stanovanja v izvedbi Prosvetnega društva iz Leskovca pri Krškem. Obe predstavi republiška žirija priporoča za medokrajna gostovanja.

Med ostalimi prireditvami so posebno pozornost zbudili Belokranjci z »Belo krajino v pesmi, plesu in besedi«, karlovški zbor harmonikarjev in tamburaši iz Sombora.

Se ene značilnosti naše revije ne smemo prezreti: nikjer v Sloveniji ni recitatorska dejavnost tako razvita kot na področju, ki ga je zavzemala ta revija. Zato bi veljalo to dejavnost gojiti še dalje.

Tov. Janez Gartner je nato dal priznanje tovarišem iz Brežic za brežibno organizacijo revije. Na njegov predlog je bil sprejet sklep, da bo prihodnja revija kulturnih dejavnosti za leto 1964 spet v Brežicah.

Jakac razstavlja v Jajcu

Ob 20-letnici II. zasedanja AVNOJ je bila včeraj v spominskem muzeju v Jajcu odprta mala galerija. V njej je razstava umetniških del Božidarja Jakca, znanega grafikarja in slikarja iz Ljubljane, ki razstavlja dela iz leta 1943, ko je šel na zasedanje AVNOJ v Jajce. Mala galerija v Jajcu naj bi postala središče različnih kulturno-umetniških manifestacij, predvsem pa kraj, kjer bi bila razstavljena dela s tematiko iz NOB in izgradnje socializma.

Troje žepnih romanov

Zbirka žepnih romanov pri »Ljudski knjigi« Prešernove družbe je pred nedavnim izdala troje del, po katerih bodo bralci radi segali. To so: »Zadnja pot Port Polisa«, ki jo je napisal Andre Kedros, roman lakote »Orkan« izpod peresa grškega pisatelja Kostasa Makistosa in utopična pripoved Isaaca Asimova z naslovom »Druga vlada galaktične države.«

Stanko Zobarič (Vel. Dolina): »ORJEMO NASA POLJA« (rez v podolit)

Renata Volčanšek (Artiče): »NASA VAS POZIMI« (izrezanka)

Izobraževanje je stvar posameznika, kolektivov in celotne družbe

Slavko Smerdel, kandidat za poslancu kulturno-prosvetnega zbora republiške skupščine v občini Videm-Krško, nam je v razgovoru povedal tole:

— V obveznem šolstvu, tu mislim na osemletno šolanje, je prva naloga: omogočiti vsakemu otroku v komunah, da bo končal osemletko z izobrazbo, ki bo enakovredna v vseh osemletkah na področju občine. V manjših krajih, kjer ni popolnih osemletk, je treba zagotoviti prešolanje bodisi s prevozi bodisi z internati.

V naši občini je še vedno nerešen problem srednjega strokovnega šolstva. V Vidmu-Krškem imamo tehnično srednjo šolo. Letos potrebuje za svoj obstoj iz občinskega proračuna 30 milijonov dinarjev. Ta sredstva bodo šla na škodo obveznega šolstva, vendar

tehnično srednjo šolo potrebujemo. Ker jo obiskujejo dijaki iz več komun, bi bilo treba urediti vprašanje sofinanciranja. Delavnice za storitve, ki jih ta šola odpira, sicer prispevajo nekaj sredstev, vendar to ni najboljša rešitev. Delavnica v šoli je samo neke vrste dodatek za praktično usposabljanje, ki naj poteka vzporedno s teoretičnim poukom. Nesprejemljivo je, da se dejavnost šole usmerja v proizvodno zadruho.

Izobraževanja odraslih ne smemo zapostavljati. Smatramo ga moramo za sestavni del celotnega izobraževanja. Vsak izobraževalni zavod, bodisi osemletka bodisi strokovna šola, bi torej moral imeti tudi oddelke za odrasle. To je doslej urejeno samo v Vidmu-Krškem. Izobraževanja odraslih ne moremo prepustiti zgolj delavski univerzi in izobraževalnim centrom v kolektivih.

Naš družbeni sistem podpira izobraževanje. Opaziti je, da so ljudje še vedno vse preveč za papirnate kvalifikacije, ki naj bi jim dale naziv. Vse premalo skrbijo za strokovno izpopolnitev, ki naj bi jim nudila primerno raven za delovno mesto, katerega opravljajo. Kljub temu so za takšno izobraževanje pripravljene prispevati sredstva sami. Za ostalo, splošno izobraževanje, ki naj bi se odvijalo v obliki tribun, razgovorov o posameznih zanimivih temah na vasi in v mestu, v obliki šole za starše, šole za življenje in v raznih občasnih predavanjih, pa bo morala prispevati potrebna sredstva družba. Po-

budo za takšne oblike splošnega izobraževanja naj dajejo društva in organizacije. Delav-

Slavko Smerdel

ska univerza pa naj jim pomaga le s pripravo predavateljev, ponazoril in podobnega.

Visoko priznanje Rdečemu križu

● Predsednik republike Josip Broz Tito je odlikoval Rdeči križ Jugoslavije z redom zaslug za narod z zlato zvezdo. Naša plemenita organizacija, ki letos slavi 100-letnico obstoja, je prejela odlikovanje za posebne zasluge v organiziranju in širjenju zdravstvenega izobraževanja najširših ljudskih slojev in za pomoč žrtvam vojne in elementarnih nesreč, prav tako pa tudi za humanitarno dejavnost na mednarodnem torišču, v boju za mir in za uresničitev enakopravnosti med narodi.

Tekmovanje mladih matematikov

Zavod za prosvetno-pedagoško službo v Novem mestu organizira za učence 8. razredov (popolnih) osnovnih šol tekmovanje v znanju matematike. Vsaka popolna osnovna šola lahko pošlje na tekmovanje toliko učencev, kolikor ima oddelkov 8. razreda. Seveda ni nujno, da ima vsak oddelček svojega tekmovalca, marveč je važno, da se udeležijo tekmovanja res najboljši učenci v matematiki. Tekmovanje bo v nedeljo, 9. junija, ob 8. uri v predavalnici Zavoda za izobraževanje strokovnih kadrov v Novem mestu. Učenci bodo dobili pismene naloge iz računstva in geometrije. Najboljši tekmovalci bodo nagrajeni z zneski 8000, 6000, 4000, 3000 in 2000 dinarjev, poleg tega prejmejo ostali tekmovalci knjižne nagrade. Tekmujejo učenci 8. razredov osnovnih šol občin Crnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje. Podrobna navodila bodo šole še prejele. Prav bo, da upraviteljstva šol poskrbijo za dobro izbiro in pomagajo tem učencem udeležiti se tega prvega in zanimivega tekmovanja mladih matematikov Dolenske in Bele krajine. O rezultatih bo naš list poročal.

Zavod za prosvetno-pedagoško službo v Novem mestu

Milan Filipčić: REICHSTAG V PLAMENIH

18
In ker je Göring notranji minister, namiguje s tem vprašanjem na neposredno udeležbo Göringa pri požigu Reichstaga.

Minister izjavlja, da je dal splošna navodila in da je dal tudi navodila, da se preišče königsdorfske prenočišče. Na ta način sam prizna, da se s königsdorfskim prenočiščem odkriva značilna razpoka v preskavi. Dimitrov nadaljuje:

»Vi ste izjavili, da so Reichstag zažgali komunisti. Ali ni ta vaša izjava vplivala na policijsko preiskavo?«
Minister se skuša izvit:

»Policija je dobila navodilo, naj vodi preiskavo v vseh smereh. Kot minister notranjih zadev sem dal splošna navodila. Ugotavljanje podrobnosti in dejstev pa je delo policije. Dejavnost komunistične partije in njen zločinski svetovni nazor sta govorila za to, da je treba iskati požigalce v tej smeri.«

Dimitrov dostojanstveno izjavlja, da se komunistična partija bori in da se bo borila proti fašizmu in da bo iz te borbe izšla kot zmagovalka. In že vpraša ministra:

»Vi ste kot minister notranjih zadev izjavili tisku 28. februarja, da je Torgler sodeloval pri požigu Reichstaga in da je van der Lubbe imel pri sebi člansko knjižico komunistične partije. Na kakšni osnovi je bila dana takšna izjava?«

Göring poskuša pojasnjevati: »Če so policijski agenti to izjavili tisti večer na mestu požara, tedaj pomeni, da je bilo to utemeljeno.«

Toda Dimitrov že prehaja v nov napad: »Toda tu na sodišču so policijski agenti soglasno izjavili, da pri Lubbeju niso našli nobene partijske knjižice.«

Ker ga je Dimitrov ulovil na laži, Göring postane ves rdeč in začne kričati: »Prepričan sem, da je treba samo v krogu ljudi z vašim zločinskim svetovnim nazorom iskati požigalce.«

Dimitrov zada odločujoč udarec: »Ali je gospodu ministrskemu predsedniku znano, da partija, ki temelji na tem »zločinskem svetovnem nazoru«, znakovito upravlja šestino zemeljske ohle — Sovjetsko zvezo?«

»Zal, uide ministru.
Dimitrov zada ministru nov udarec: »Ali je ministrskemu predsedniku znano, da je Nemčija v diplomatskim stikih s to državo in da Sovjetska zveza s svojimi naročili daje delo in kruh stotisočim nemškim delavcem? Je to znano?«

Predsednik sodišča hiti, da bi pomagal Göringmu in zahteva od Dimitrova, »da prekine s komunistično propagando. Dimitrov ne popušta:

»Göring vodi tukaj nacional-socialistično propagando. Komunistični svetovni nazor ni zločinski.«

Göring se ne more več obvladati. S peno na ustih se zakadi proti Dimitrovu in s stisnjenimi pestmi kriči: »Nisem prišel sem, da me zaslišujete kot sodnik in da mi dajete lekcije. Vi ste razbojnik, ki bi že davno moral viseti na vislicah!«

Predsednik sodišča poskuša znova rešiti položaj sodišča in ministra. Zato se obrača k Dimitrovu: »Ali vidite, kako z vašo komunistično propagando jemljete potrpljenje priči in jo izzivajte, da tako ravna?«

Dimitrov poda izključno politični smisel tega prizora z mirno in zelo pomembno pripombo: »Zelo sem zadovoljen z odgovorom gospoda ministrskega predsednika.«

Göring za trenutek pozabi, da je na procesu samo priča in da z njegove pravice točno omejene. Ves besen ukazuje policijcem, naj Dimitrova odpeljejo iz dvorane. Dimitrov pa se izrablja ta trenutek in s sarkastičnim nasmehom izgovori besede, ki so postale zgodovinske: »Vi ne bojite mojih vprašanj, gospod ministrski predsednik!«

Policija s silo vlečejo Dimitrova, ki protestira. Sodišče hitro oblikuje Göringovo povlečje in sklene, da se Dimitrov odstrani s procesa. Sredi vika in krika, v katerem se je končal ta dvojni predstavnika dveh svetov, se je čez besno ministrov vzdiklanje: »Vi ste razbojnik! Jaz se vas ne bojim! Zapite se! Prišli mi boste v roke, ko boste izven tega sodišča!«

Svet je ostrel nad to razburljivo sceno. Priča — minister pred vrhovnim sodiščem zuga obtoženec in ga meče iz sodne dvorane! Nikjer na svetu priča nima te pravice. Pred nobenim resnim sodiščem se kaj takega ne bi moglo zgoditi. In prav zaradi tega, ker se to dogaja v nacistični Nemčiji, svet priznava, da je v tem nenekmen dvoboju zmagal obtoženec — Dimitrov.

Na dan 8. novembra se je pojavil pred sodiščem kot priča naslednji minister — Goebbels, minister propagande. Ki skuša popraviti vtis, ki ga je povzročil nerazsodni Göringov nastop, o katerem se je takoj raznesel glas tako v Nemčiji kot tudi v inozemstvu. Goebbels je prepričan, da ima vse adule v svojih rokah. Ta politična lutka samata samega sebe za najbolj sposobnega »propagandista« nacistične ideologije in zato Goebbels že po prvih vprašanjih Dimitrova hrabri sam sebe in izjavlja:

»Razumem, kaj hoče Dimitrov. Izkušnje v propagandi, toda jaz sem prav tako izkušen. Mene ne bo vrgel iz ravnotežja.«

Goebbels prav tako ne dvomi, da so Reichstag zažgali komunisti. Pred sodiščem trdi, da je bil presenečen, ko je zvedel za požig Reichstaga.

Dimitrov ima samo en namen: hoče, da se proces vzdigne na visoko politično raven. Zato vpraša ministra, ali je res, da so nekateri nacisti in tudi nacistične skupine ubijali delavce? Goebbels se skuša ogniti temu vprašanju in izjavlja, da je führer — Hitler — grajal to početje in kaznoval vse, ki so to počenjali.

ŠKANDAL PO POROKI

Po poroki med princso Aleksandro in škotskim bogatašem Angusom Ogilviejem je prišlo med Veliko Britanijo in Grčijo do hude krize. Višek krize je bil uradni protest grškega zunanje ministra Averoffa pri britanskem veleposlaniku v Atenah.

Razlog: grško kraljico Frederiko, ki se je kot gost udeležila poroke, so demonstranti v Londonu pozivali, naj doseže oprostitve številnih političnih kaznjencev, ki so se izza državljanske vojne zaprti v grških kaznilnicah.

Pred hotelom, v katerem je kraljica prebivala, se je vsak dan zbrala velika množica Grkov, ki živijo v Angliji. Nosili so lepake v angleškem in grškem jeziku, v katerih so zahtevali oprostitve svojih mož, sinov in bratov. Voditeljica vseh teh demonstracij je bila učiteljica Betty Ambatielos. Pred 16 leti je bil njen mož v Grčiji obsojen na do smrtino ječo zaradi podpiranja partizanov.

Na sliki: Betty Ambatielos zahteva svobodo za svojega moža.

Dokumenti so izginili, nacistični zločinec pa živi kot milijonar

Skupina novinarjev in zgodovinarjev je imela te dni v nekem hotelu v Bonnu tiskovno konferenco, na kateri je obvestila javno mnenje o novem primeru bivšega vojnega zločincea. Ta ni samo ušel roki pravice, temveč tudi nemoteno živi in dela velike kupčije v Bremenju. Gre za primer trgovca milijonarja Kurta Becherja. Obstajajo namreč dokazi, da je sodeloval pri vojnih zločinih v času nacistične okupacije Madžarske in Sovjetske zveze.

Na tiskovni konferenci, na kateri sta govorila švicarski novinar Emmeneger in Američan Zaugg, je bilo izraženo mnenje, da je Becherjev primer mnogo hušji od Rajakowitschevega. Govornika sta se tudi vprašala, kako je mogoče, da je izginil eden najbolj obtežljivih dokumentov za trgovca iz Bremena, bivšega esesovskega častnika, čigar

ime je tudi vpleteno v znano zadevo zamenjave madžarskih Židov za kamione in drugo blago.

Omenjeno obtežljivo gradivo za Becherja je prišlo na dan med preskavo proti nekemu drugemu nacistu, zdaj pa je nenadoma brez sledov izginilo. Državni tožilec v Essenu je sicer izjavil, da je bil obveščen o vsebini tega dokumenta, vendar ni vedel povedati, kam je ta dokument nekdaj izginil.

Medtem se v Koblenzu za

Test za zaročenca
Dokaj nenavaden test je pripravila svojemu zaročencu Melissa Galing, hčerka nekega newyorskega odvjetnika. Sama bosta odpulja z jachta na Cejlon, toda šele na cilju se bo Melissa odločila. Voda, sonce in zrak ji bodo pomagali ugotoviti, ali ima svojega zaročenca dovolj rada, da bi se z njim poročila, ali ne.

„Našli smo Hitlerjevo truplo“

Ostanke nemškega diktatorja so identificirali na podlagi natančnega pregleda zobnih protez

Po osemnajstih letih so sovjetske oblasti te dni potrdile, da so ob koncu minule vojne našli zlogleno Hitlerjevo truplo v podzemskem bunkerju v Berlinu, v katerem je diktator preživel zadnje dni svojega življenja.

O Hitlerjevem koncu je prvi spregovoril sovjetski maršal Sokolovski v razgovoru z ameriškim pisateljem Corneliusom Ryanom (avtorjem romana »Najdaljši dan«, v katerem opisuje potek invazije za veznikov v Normandiji). Ryan pripravljaja sedaj knjigo z naslovom »Zadnja bitka«, v kateri govori o padcu Berlina. V ta namen se je pred kratkim odpravil v Moskvo, kjer je intervjuval vse žive sovjetske poveljnike, ki so bili ob koncu vojne v Berlinu, in si ogledal številne tajne sovjetske dokumente, ki zadevajo končni napad sovjetskih čet na Berlin. Ryanu so sovjetske oblasti tudi dovolile fotografirati mnoge tajne dokumente. Med maršali, s katerimi se je pisatelj osebno razgovarjal, so tudi Ivan Konjev, Konstantin Rokosovski in Vasilij Čukčov.

Verzija o odkritju Hitlerjevega trupla, kot jo je So-

kolovski razložil Ryanu, je v kratkem naslednja. V berlinskem bunkerju so našli — zavito v odejo — zlogleno truplo, za katero so takoj pomislili, da je verjetno Hitlerjevo. Na desni strani glave so opazili sled revolverjske kroglice, ista kroglica je tudi odbila nekaj dni. Sovjetski poveljniki so poiskali Hitlerjeve osebnosti zobozdravnike, ki so na podlagi svojih kartonov doka-

zali, da je truplo Hitlerjevo. Poleg tega trupla ni bilo do kraja zlogleno. Sokolovski je Ryanu tudi priznal, da imajo sovjetske oblasti v rokah zadnje Hitlerjevo oporo, ki naj bi bila tretja, ki jo je napisal diktator. Pričnjen se z besedami: »Porodil sem se z Evo Braun...« O nadaljnjih vsebini te oporoke pa sovjetski maršal ni želel ničesar izpovedati.

Churchill odhaja

Bivši britanski ministrski predsednik Winston Churchill na prihodnjih skupščinskih volitvah ne bo kandidiral in se bo po preteku sedanjega mandata povsem umaknil iz političnega življenja. Tako je odločil sam. »Kmalu bo prenehala najburnejša, najsenzacionalnejša in najčudovitejša parlamentarna kariera sedanjega, morda pa tudi vseh časov.« — tako je to odločitev komentiral britanski tisk.

Ko je Churchill sporočil svojo odločitev konservativni stranki v svojem volilnem okrožju Vudwood, je med drugim omenil, da ima teža-

ve, odkar si je tako nesrečno zlomil nogo. Gibanje mu je v veliki meri onemogočeno, kot je sam dejal.

Znani britanski diplomat in politik se je posebno izkazal med protinacistično vojno, saj je bil tvorec protinacistične vojniške koalicije in organizator uspešne obrambe britanskega otočja pred nacistično invazijo. Proti nacizmu se je boril tudi v parlamentu tridesetih let. Vendar ni znan samo kot politik in strateg. Bil je dober mornariški častnik in častnik, odličen govornik, slikar ter dober poznavalec britanskega jezika.

„Dajte nam čas za hlačke...“

Na posvetovanju s predstavniki industrije v Moskvi je premier Hruščov govoril o tem, kako kaže v gospodarskem razvoju. Med drugim je dejal:

»Nekateri naši mlajši pa tudi starejši pisci so potovali v tujino in videli tam ženske hlačke v barvah, kakršnih pri nas ne vidiš, pa so pričeli vzdihovati: Glejte, to je Amerika!«
»Če smo pred Američani poslali v vesolje ladje s kozmonavti in so naše vesoljske ladje naredile ne le tri kroge, temveč so plale po vesolju skoraj štiri dni, tedaj lahko rečemo: Tovaršiči, dajte nam samo čas, pa bomo naredili tudi hlačke za vaše žene, in sicer take, kakršnih ne boste videli nikjer drugje...«

Nervoza zaradi tišine

Vsako sodobno stanovanje bi moralo imeti vsaj eno sobo, kjer bi lahko otroci do mile volje kričali, vresčali, skakali in kjer bi se lahko prepirali tudi starši, se obmetavali s krožniki ali kako drugače sproščali svojo jezo na druge. Otroci in starši se pravega sproščanja ne vedo zadržujejo, da bi jih sosedje ne slišali, to pa škoduje zdravju. — Tako je predlagal dr. John Heron na kongresu arhitektov v Sidneyju (Avstralija). Doktor se ukvarja s proučevanjem boja proti nevrozi.

Na razpravi je prišlo na dan, da je obtožen zločinec Hauser osebno pobil več kot 200 ljudi, med njimi tudi nekaj duhovnikov, prisotoval pa je pokolu več tisoč Židov.

Takole delajo v trebanškem KOVINSKEM PODJETJU: jeklena konstrukcija bo kmalu sposobna za pot k naročniku — Več o mladih trebanjskih kovinarjih preberite danes na trebanjski komunisti strani

V ponedeljek zjutraj na novomeškem Glavnem trgu

Veterinarji na pohodu

14. maja zjutraj je v Novo mesto dopotovalo več kot 140 študentov biograjske, zagrebške, sarajevske in ljubljanske veterinarske fakultete, ki so se dan poprej v Zagrebu zbrali na fante in dekleta, ki so v uniformah, z nahrbtniki in zagorelih obrazov začeli partizanski pohod po znanih dolenskih krajinah, Bele krajine in Kočevske, kjer je med drugim uspešno delovala partizanska veterinarska služba, ki je v času, ko so narodi Jugoslavije še preživeli kri za uspešno osvoboditev izpod okupatorjeve jarma.

Pohod mladih veterinarjev štirih jugoslovanskih fakultet se je začel s krajšimi svečanostmi pred Zvinorejskim vrhom v Novem mestu, kjer so se študentje svojemu pogonu, veterinarju, narodnemu heroju Dušanu Dolenju poklonili s polaganjem vence na ploščo, ki je vzhajala pod vodstvom Toneta Marklja, zapela pesem »Prebudi svet je v grapi črn«, je o pomenu veterinarske službe povedal docent ljubljanske veterinarske fakultete dr. Janez Batič. Zatem je komandant partizanskega pohoda ukazal vstop v dvoje avtobusov, s čimer se je partizanski pohod nadaljeval proti avli s ploščo narodnih herojarnji poklonili venci.

Na slovnostni tribuni na Glavnem trgu v Novem mestu udeležence pohoda po partizanskih poteh pričakovali predstavniki oblasti in političnih organizacij novomeške občine in gostje, med katerimi smo opazili tudi predsednika občinskega odbora Zveze združenih borcev SRS tov. Janka Brigadi, ki jo je obkrožila množica ljudi in dijake jugoslovanskih srednjih in drugih šol, je začel Dolenjske krajinne in Kočevske predsednik OBLO v Novem mestu dr. Sergej Thorzevič, ter ji v imenu gostoljubne občine predal zastavo.

Z Glavnega trga je brigada krenila proti Dolenskememu jezuru, kjer je bila okrog 10. ure dopoldne odprta razstava veterinarski službi v Sloveniji med NOB. Razstavo je otvoril eden prvih pobudnikov te službe med NOB prof. Miroslav Dolenc. Udeleženci pohoda in gostje so si z zanimanjem ogledali izbor dokumentov o delu partizanske veterinarske službe in se vpisali v spominško knjigo obiskov razstav, ki jo pripravi Dolenjski muzej.

Po krajšem ogledu novomeških zanimivosti so študentje spet sedli v avtobuse in nadaljevali svoj štirindnevni partizanski pohod proti Dolenskim Toplicam, Jelendolu, 20. Beli krajini in Kočevju, kamor bodo prispeli jutri dopoldne.

OGAV JE BRILJANTNI PRSTAN?

Prisiljenem živilskem trgu vnovič prejšnji teden odstopa prepra med prodajalci, ki se v nekem stranku. Nekoč je kupila ribo in prodajalec, da bi ji jo odročbovje. Može je odpril, največ, v kar bi privyobil, tako je rekel, je to, da bi se prstan s soglasjem obeh prizadetih prodal, izkupček pa razdelil med oba. O tem pa gošpa ni hotela niti slišati, podprti so jo tudi drugi kupci, makar je postal govor tako živahen, da so morali posredovati policija, ki so odvekli prodajalca, ribo in gošpa na policijsko postajo.

vojna vloga
Pisatelj komik Bob Hope v svoji knjigi »Vojna vloga« opisuje, kako se je v prvi svetovni vojni vpleten v vojno vlogo. Vsi, ki ga poznajo, govorijo o njem s spoštovanjem; njegova skromnost in nenavadna življenjska energija sta prešli že skoraj v prepoved. Ustanovitelj Kluba dolenskih jamnarjev se posebej spominjajo tudi vsi člani kluba, saj so

Ni vse zlato...

V Zahodni Nemčiji je bilo lani okrog 710 tisoč tujih delavcev, medtem ko pričakujejo, da bo njihovo število poraslo letos na 850 tisoč. Zaradi brezobzirnega izkoriščanja in nenačupnega položaja teh delavcev — med njimi je tudi precejšnje število Jugoslovčanov — se je oglašil že tudi del nemškega tiska.

Tako piše liberalni »Frankfurter Rundschau«, da dobi samo manjše število delavcev stanovanje v domovih, ki so jih zgradile tovarne ali podjetja. Drugi so prepuščeni svobodnemu stanovanjskemu trgu, kjer jih brezobzirno izkoriščajo in jim zaračunavajo za stanovanje pretirano visoke najemnine.

V delavskih domovih pri tovarnah sprejemajo v glavnem samske delavce in le v zelo redkih primerih zakonske pare brez otrok. Toda pozneje prihajajo žene in otroci in čestokrat v eni sami sobi živi po več družin.

Tuji delavci v Zahodni Nemčiji ne morejo biti člani sindikata in v tem primeru ob pogostih stvarkah tudi ne dobijo ustrezne podpore. V takšnih primerih morajo uporabljati svoje prihranke all pa oditi na delo; s tem pa se nemškim delavcem zanerijo kot stavkokazi.

Toda to je samo ena stran medalje. Tovarnarji in drugi delodajalci se kaj pogosto borijo za tuje delavce, največkrat pa jim ne znajo zagotoviti niti najosnovnejših pogojev za normalno življenje.

Ameriška ekspedicija na vrh »strehe sveta« je uspela

Te dni sta dva ameriška alpinista prvič stopila na vrh najvišje gore sveta, 8840 metrov visokega Mount Everesta. To je četrti skupina, ki se je povzpela na Mount Everest. Prva sta prispela na vrh leta 1953. Novozelandski Edmund Hillary in Serpa Tensing Norkey.

V ameriški ekspediciji so med drugim tudi trije zdravniki, psiholog, fizik, raziskovalec ledenikov, sociolog in zgodovinar. En član te ekspedicije je marca izgubil življenje v višini 5500 metrov pod ledenimi plazovi.

Ameriška ekspedicija je imela namen, da preizkusi iz-

boljšani tip maske za kisik, ki naj bi zmanjšala utrujenost in psihične posledice redkega ozračja v velikih višinah. Ražen dosega najvišjega vrha sveta je bil namen te ekspedicije proučevati posledice velikih višin, vremena, žarčenja in fizičnih ter duševnih obremenitev na alpiniste med vzponi v velikih višinah.

Ne jezite se, če ga v trafikih zmanjka: DOLENJSKI LIST si naročite na svoj naslov!

Urošu Tršanu — srečno!

Ze pred nekaj meseci je odšel na novo službeno dolžnost v Biograd (Dalmacija) zdravnik novomeške bolnišnice in velik ljubitelj plamni dr. Uroš Tršan. Prijatelji in znanci ga niso pozabili; še vedno ga vidijo takega, kot smo ga poznali v Novem mestu: s širokimi zamahi rok, v neprestanem gibanju, rahlo sključnega napre, polnega navdušenja in vere v človeka. Vsi, ki ga poznajo, govorijo o njem s spoštovanjem; njegova skromnost in nenavadna življenjska energija sta prešli že skoraj v prepoved. Ustanovitelj Kluba dolenskih jamnarjev se posebej spominjajo tudi vsi člani kluba, saj so

dosegli v odkrivanju dolenskih podzemskih lepote že prenekateri uspeh. Dobremu zdravniku kirurgu in odličnemu prijatelju žele vsi znanci in prijatelji z Dolenske mnogo sreče v novem delovnem okolju! Spominjajo pa se ga tudi z besedami znanege bavarskega alpinista Andree Heckeimera: »Gorečnost in neomajna predanost velikega cilju nista nikoli zaman, temveč dasta vedno neomejeno korist: doživetje, kot nemalotno in neumljivo last za vse življenje. Cim trši je boj in cim večja je nevarnost, tem obilnejše in lepše je plačilo.« S. L.

— Objublijam vam, Kozolec, da bom upošteval vaše prošnjo za zvišanje plače.

FERDINAND LANGEN: Šestdeset tisoč steklenic

Nekega dne sem se zaposlil pri firmi Potter. Bil sem presenečen, ko sem izdeloval samo marmelado in kersery z juhami in klobasami, kot sem bil mislil, ampak tudi maslo in limonado. Z izdelovanjem limonade pa so ravno tedaj nehali, ko sem jaz prišel.

Torej so prenehali z limonado. V skladišču jim je ostala še cela gora steklenic. Takole okoli šestdeset tisoč jih je bilo. In s temi praznimi steklenicami Potter ni vedel kaj početi. Zato jih je sklenil prodati. To nalogo je zaupal meni.

Tako sem se znašel pred problemom, kako prodati šestdeset tisoč steklenic. Toda problem ni bil tako zamotan, kot se mi je zdel v prvem hipu. Moja žena je poznala v bližini moza, ki se je ukvarjal s preprodajo starih obelk, živalskih strojev in praznih steklenic. Tega moza sem obiskal.

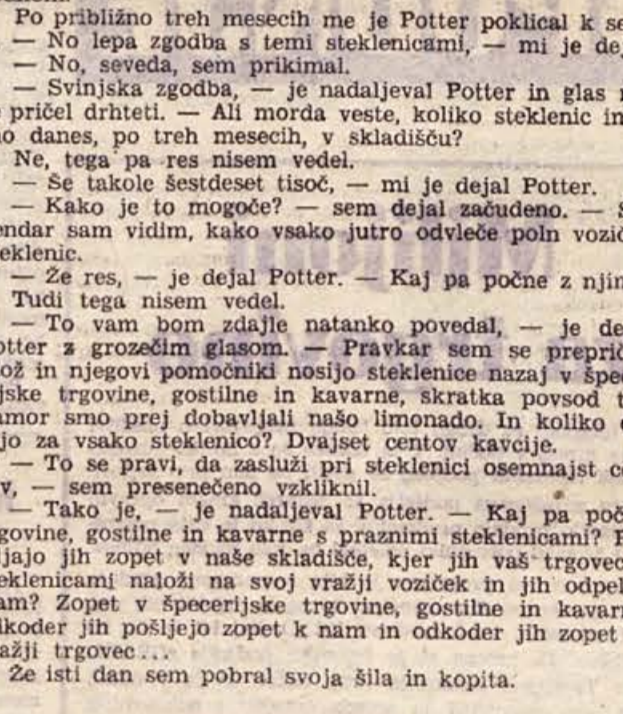
Slednjim sem ga pripravil tako daleč, da je prišel v skladišče in si ogledal steklenice. Nato me je hladno pogledal.

- To ni nič zame, — je dejal ledeno.
- Po štiri cente vam dam steklenico, — sem dejal.
- Ne, nič zame, — je dejal mož.
- Če hočem s steklenicami sploh kaj početi, moram najprej odlepit etikete z njih. To pa je zvezano z velikimi stroški.
- No, pa po tri cente za steklenico, — sem dejal.
- Ceneje res ne morem dati.
- Naposled sva se zedinila na dva centa. Potter je bil zadovoljen.
- Dobro ste opravili, — mi je dejal Potter. — Tako bomo prešli vsaj nekaj denarja, ki smo ga vložili v te vražje steklenice, zopet nazaj.

Naslednjega dne se je pojavil mož, ki je kupil steklenice, v skladišču z ročnim vozikom. Naložil si je vozicek do vrha in izginil. Drugi dan se je vrnil, zopet naložil svoj ročni vozicek — in tako je teklo dan za dnevno, teden za tednom.

Po približno treh mesecih me je Potter poklical k sebi.

- No lepa zgodba s temi steklenicami, — mi je dejal.
- No, seveda, sem prikimal.
- Svinjska zgodba, — je nadaljeval Potter in glas mu je prišel drhteti. — Ali morda veste, koliko steklenic imamo danes, po treh mesecih, v skladišču?
- Ne, tega pa res nisem vedel.
- Se takole šestdeset tisoč, — mi je dejal Potter.
- Kako je to mogoče? — sem dejal začuden. — Saj vendar sam vidim, kako vsako jutro odveče poln vozicek steklenic.
- Ze res, — je dejal Potter. — Kaj pa počne z njimi? Tudi tega nisem vedel.
- To vam bom zdajle natanko povedal, — je dejal Potter z grozljivim glasom. — Pravkar sem se prepričal. Mož in njegovi pomočniki nosijo steklenice nazaj v špećerijske trgovine, gostilne in kavarne, skratka povsod tja, kamor smo prej dobavljali našo limonado. In koliko dobi za vsako steklenico? Dvajset centov kajcije.
- To se pravi, da zasluži pri steklenici osemnajst centov, — sem presenečeno vzdiknil.
- Tako je, — je nadaljeval Potter. — Kaj pa počno trgovine, gostilne in kavarne s praznimi steklenicami? Pošiljajo jih zopet v naše skladišče, kjer jih vaš trgovec s steklenicami naloži na svoj vražji vozicek in jih odpelje. Kam? Zopet v špećerijske trgovine, gostilne in kavarne, odkoder jih pošljejo zopet k nam in odkoder jih zopet ta vražji trgovec...
- Ze isti dan sem pobral svoja šila in kopita.

— Zaradi teh strašnih pičev ne moremo poslušati niti radia!

V 3 ali 4 letih 265-hektarski sadjarski nasad

Inž. Marjan Zupan je vodja sadjarske proizvodnje pri kmetijski zadrugi v Vidmu-Krškem. Kandidira za odbornika zbora delovnih skupnosti občinske skupščine v Vidmu-Krškem. Ker je sadjarski strokovnjak, se je najhuj razgovor vrtil največ okoli obsežnih načrtov za razvoj sadjarstva na velikih površinah, ki jih videmsko-krška zadruga že uresničuje.

— Tovariš inženir, najprej prosim nekoliko več o načrtih za sadne plantaže v okolici Stare vasi!

— Sodobno sadjarstvo na večjih površinah je za zdaj v naši kmetijski zadrugi in komuni v prvem planu, kot pravimo. Podnebni in talni pogoji so nadvse ugodni, razen tega pa je prvi, poizkusni objekt te vrste, posestvo Matija Gubec v Leskovcu, dobro prestalo preizkušnjo.

Načrti zajemajo 300-hektarsko površino v ravninskem predelu od Stare vasi do Save in do občinske meje proti Brežicam. Okoli 100 hektarov je že zaokroženih, preostanek

kalni sistem. Za 265 hektarov sadjarskih nasadov so elaborati že vloženi, sredstva pa bodo prav kmalu odobrena. Za ograjo, za ureditev cest in vodnega režima, za posaditev sadik in izgradnjo potrebnih objektov potrebujemo 305 milijonov dinarjev. V treh do štirih letih bo vse to urejeno. Sredstva za lokalno vdeležbo so zagotovljena, v republiki pa je naš načrt dobil častno prvo mesto.

— V razgovorih s kmetovalci s področja Rake in Bučke, kjer je precej sadovnjakov, smo zasledili živo zanimanje za to panogo. Kakšni so načrti za to področje?

— Te površine so na vrsti kot druge. Zajemajo področje od Leskovca do Rake in proti Bučki. Večjih, strnjениh površin za eno kulturo ni, teren pa je hribovit. Tam bomo zadevo reševali drugače. Stari vinogradi, ki že propadajo, so pomešani z majhnimi površinami, z gozdovi in sadovnjaki. Dolgoročnega programa še nimamo.

Del teh površin bo uporabljen za sadjarstvo, del za sodobno vinogradništvo, nekaj pa je takšnih, ki bodo primerne le za pogozdovanje. Stari vinogradi propadajo. Čvček je vedno bolj iskano vino, zato bomo na predelih, ki zagotavljajo kvaliteto in omogočajo intenzivno vinogradništvo, vinograde obnavljali. Preostanek bomo uporabili za sadjarstvo. Lepa možnost pa se obeta z orehovimi nasadi. Nekatere sorte orehov niso preveč občutljive, vinogradniške lege pa bi bile primerne za polintenzivne nasade orehov. Te priložnosti ne gre zametovati. Orehi zagotavljajo največjo možno količino pridelka toliše na

hektari, drevje pa, ko se izrodi, predstavlja veliko vrednost kot lesna surovina. Orehova hlodovina ima namreč ceno od 40 do 120 tisoč dinarjev kubični meter, upoštevaje premer debla.

Na področju, ki sem ga prej omenjal, se nam obetajo večje površine, ker je že zdaj precej ljudi, ki izrojene vinograde ponujajo zaradi visokih davkov. Ukrepati bomo lahko začeli šele, ko bo na razpolago 50 do 100 hektarov površin. Šele nato se bomo odločili za usmeritev: ali v vinogradništvo, ali v sadjarstvo, ali v pogozdovanje.

— Kakšne pa so možnosti in pogoji za sadjarsko proizvodnjo zasebnih kmetov?

— Zasebni kmetovalci si od sadjarstva ne morejo kaj prida obetati. Naš kmet je gojil sadno drevje doslej le mimogrede, zato intenzivnega sadjarstva ne pozna. Stara miselnost in izgovori: če so uspevali oče in rodovi pred menoj, bom tudi jaz nekako »zlezela, pomenijo resno oviro. Kmetu je torej treba ponuditi nekaj novega, nekaj, s čimer se še ni ukvarjal. To je črni ribez. Na Kozjanskem na primer imajo v kooperaciji že okoli 100 hektarov črnega ribeza, ki se zelo obnese. Ker je za kmeta črni ribez nova kultura, sprejme vse, kar mu svetuješ in poveš, ter to upošteva. Stara miselnost ostane brez vpliva in ne more škoditi.

— Pri tako obsežnih načrtih zadruga bo prav gotovo ostalo precej ljudi brez zemlje in doseganja kruha. Kako se lotevate tega?

— Ta težava se pojavlja v nižinskem in v hribovitih predelu. Na 265 hektarski površini pri Stari vasi bomo potrebovali v sodobni sadjarski proizvodnji le okoli 50 kvalificiranih delavcev. Na okoli 200 gospodarstvih pa živi tam približno 600 do 800 ljudi. Nekaj je že zaposlenih, nekaj gospodarjev bo obdržalo del površin. Laže in temeljiteje jih dobo obdelovali ter živeli bolje kot doslej, ker bodo imeli tudi nižjo obdavčitev. Tistim kmetom, ki bodo oddali vso zemljo, bo treba zagotoviti rento. Nekateri bodo prišli tudi v poštev za zaposlitev. Mi jih potrebujemo le petdeset. Ker je podružbljanje kmetijstva v pravem pomenu besede naloga vse družbe, zadruga sama teh problemov pač ne more reševati. Pomagati bodo morali vsi kolektivi iz gospodarstva. Ze

doslej smo pri podružbljanju ugotavljali, da so dali zemljo najteže iz rok polproletarci. To je razumljivo, ker jim kmetija predstavlja vir dodatnih dohodkov. V delovnih kolektivih smo doslej na žalost ugotavljali odpor do ljudi iz podružbljenih zemljišč, čeprav smo jim prav te nudili kot nove, toda čiste proletarce. V podjetjih bo torej treba zaostrovati odnos do

polproletarcev in pri zaposlovanju dajati prednost novemu proletariatu, ki ga ustvarja proces podružbljanja kmetijskih površin.

• Na posameznih področjih jih bodo zasebni kmetje gospodarili še dolgo. Tam bo morala zadruga njihovo proizvodnjo na razne načine podpirati. Zadruga je gospodarska organizaci-

• ja, ki njihove pridelke od-
• kupuje, pa tudi družba kot
• celota je zainteresirana, da
• je zasebna proizvodnja čim
• večja in čim popolnejša
• povsod tam, kjer ima bo-
• dočnost. Čas, ko bomo lah-
• ko zasebnemu kmetu pove-
• dali: na tem področju boš
• ostal zato, ker za družbeno
• kmetijstvo ni zanimivo, pa
• že zori in ni več daleč.

Miloš Jakopec

Prejšnje zadrugo posestvo »Matija Gubec« v Leskovcu je zdaj samostojen obrat kmetijske zadruge Videm-Krško. Zdrav pripravljajo nov, 300 hektarov velik sadovnjak v Stari vasi na levem bregu Save, medtem ko ima v Leskovcu 52 hektarov breskev in hrusk. Povprečen pridelek je znašal lani 2 vagona sadja na hektar, čeprav drevje še ni v polni rodovitosti. — Na sliki: pogled na del starega in novega plantažnega nasada v Leskovcu

Kaj pa otroško varstvo na Senovem?

Na Senovem deluje otroški vrtec, v katerem je 32 otrok, vsega pa je na Senovem 70 predšolskih otrok, ki bi jih bilo treba zajeti v ustanovah otroškega varstva. Za zdaj še ni evidence, koliko mater je zaposlenih, vsekakor

POROČEVALEC KOMUNE VIDEM-KRŠKO

pa bi prav te najbolj potrebovale otroško varstvo. Po eni strani drži, da ni čutili pritiska na otroški vrtec, po drugi strani spet pa prosvetni delavci na osemletki ugotavljajo, da je veliko laže poučevati otroke, ki so bili že pred rednim šolskim po-

ukom deležni kolektivne vzgoje v varstveni ustanovi. Hkrati s problemom varstva predšolskih otrok pa bo treba načenjati tudi varstvo otrok zaposlenih staršev, ki že obiskujejo osemletko. Osemletka je brez primernih prostorov za izvenšolsko dejavnost pionirjev. Vse troje bi se dalo rešiti v eni ustanovi, v kateri bi bil otroški vrtec, prostori za šolske otroke zaposlenih staršev in prostori za izvenšolsko dejavnost pionirjev. Ker stavbe, ki bi bila za to primerna, ni, jo bo pač treba zidati.

Predvolilni razgovori v brežiški občini

Socialistična zveza v Brežicah pripravila na področju vse občine v maju in juniju razgovore kandidatov za poslance republiške in zvezne skupščine z volivci. Razgovori na terenu bodo v času od 11. do 23. maja, razgovori v delovnih organizacijah pa bodo končani do 10. junija. V neposrednih stikih s svojimi volivci bodo kandidati za poslance spoznali ožjo in širšo problematiko brežiškega volilnega območja. V razgovorih bodo poleg kandidatov za republiške in zvezne poslance sodelovali tudi kandidati za odbornike občinske skupščine.

Zakaj dražje meso?

Svet za blagovni promet ObLO Brežice je na zadnji seji razpravljalo o preskrbi z mesom. Dejstvo je, da je bila preskrba v zadnjem času zelo slaba, mesa je bilo premalo, tako da so se mnogi potrošniki pritoževali.

Za preskrbo mesa v Brežicah skrbi kmetijska zadruga Brežice, ki preko zadrughnih dogonov dobavlja živino klavnici, ta pa osim mesnicam. V zadnjem času živine na zadrughnih dogonih ni bilo zadosti, kolikor pa je je bilo, je bila zelo draga.

Odkupna cena živini je bila še pred dobrim mesecem 140 do 190 din, zdaj pa je porasla na 220 in celo na 250 dinarjev zaradi tega, ker sedaj ni več težav s krmo in proizvajalci živine ne prodajajo.

Na sejem v Brežicah, ki je bil 6. maja, je bilo pripeljano le 7 glav živine, odkupljena pa je bila zaradi previsokih cen samo ena krava. S tem nastaja vprašanje, kako preskrbeti potrošnike z mesom, saj je potrebno dnevno okoli 1000 kg mesa.

V zvezi s problematiko preskrbe in višjih odkupnih cen od individualnih proizvajalcev je kmetijska zadruga predlagala zvišanje prodajnih cen mesa, in sicer govedini od 430 na 480 din, teletini od 470 na 540 din (pri tem pripominjamo, da obstaja uredba o prepovedi klanja telet, ki se tudi strogo izvaja) ter svinini od 500 na 550 dinarjev.

Glede na opisano stanje je svet za blagovni promet predlagal, naj kmetijska zadruga meso nabavi v Ljubljani pri izvoznem podjetju »Gruda-eksport«. Navedeno podjetje namreč izvažata pitana goveda v Italijo, vendar samo zadnje polovice, prednje polovice pa prodaja na domačem tržišču. Cena je 430 din, tako da pod 480 din takega mesa ne morejo prodajati v mesnicah. S tem bi nekako bila rešena problematika preskrbe mesa, prav pa je, da potrošniki to vedo.

Svet za blagovni promet je razpravljalo tudi o tem, da bi pristojni organi začasno prepovedali izvoz, dokler se stanje v preskrbi z živino ne popravi.

Z. V.

SPODNJE

Milijoni za trgovino

V Trebnjem že drugo leto tečejo razgovori o ureditvi trgovske mreže v občini. V ta namen so z lansko združitvijo obeh trgovskih podjetij že prišli na dan prvi sadovi. V okviru združenega podjetja so namreč kmalu opravili specializacijo prodaje predmetov za široko in ožjo potrošnjo, kar je med potrošniki naletelo na zelo ugoden odmev.

Po perspektivnem programu je bila nameravana gradnja sodobne samopostrežne trgovine, to pa iz objektivnih razlogov (podeželski kraj, sredstva itd.) nekaj let še ne bo uresničljivo. Na protno sl je trgovsko podjetje »GRADIŠČE« v Trebnjem zasnovalo drug načrt, ki je v danih pogojih laže uresničljiv in seveda cenejši: s primernimi investicijami izpopolniti in urediti trgovsko poslovanje v sedanjem obsegu lokalov, le da je treba te lokale sodobno urediti in končati specializacijo prodaje. Omenjeno podjetje bo že letos investiralo okrog 10 do 15 milijonov (lastna sredstva in sredstva ObLO) v dela pri razširitvi in sodobni ureditvi svoje poslovalnice št. 2 (Trebnje). Iz zastarelega in slabo osvetljenega ter v trgovske namene skoraj neprimernega lokala bo nastala svetla, prostorna in sodobnim zahtevam ustrežajoča trgovina, ki bo prodajala izključno prehrabene predmete. Poleg tega bodo pod isto streho uredili tudi priročna in stalna skladišča, ki bodo sposobna sprejeti večje zaloge blaga. Ker je poslovalnica št. 2 na zelo vidnem mestu (v samem središču ob glavni cesti), bo ko bo preurejena, v okras naselju.

Te dni že pripravljajo načrte za preureditev poslovalnice. Skoraj gotovo je, da bo dela izvajalo podjetje »PIONIR« iz Novega mesta. V podjetju »Gradišče« so prepričani, da bo poslovalnica s prehrabnimi predmeti poslovala že okrog 1. septembra, najkasneje pa 29. novembra. V prihodnjem letu je predvidena podobna preureditev poslovalnice št. 1 v Trebnjem, nakar bodo prišle na vrsto prodajalne v ostalih krajih.

Nujno so potrebna sredstva za topole na Vrbini

Na Vrbini pri Brežicah je KGP Brežice že uredilo okoli 40 hektarov sodobnih topolovih nasadov. Drevje je v kratkem času zraslo že do 20 metrov visoko. Trenutno so v težavah zaradi škroplilnice za zaščitno škropljenje, ki bi nesla tako visoko. Doma jih ne izdelujemo, kot vse kaže, jo bo treba uvoziti, ker sicer grozi nasadu uničenje od škodljivcev. V sodelovanju s Tovarno papirja in celuloze bodo sedanji nasad širili še naprej, trenutno pa so najpomembnejša sredstva za soudeležbo. Počasen odkup površin že zavira nadaljnje širjenje nasadov. Drevesnica je že urejena, na razpolago pa je dovolj sadik. Za soudeležbo na natečajih za širjenje nasadov nujno potrebujejo okoli 80 milijonov dinarjev sredstev. Za investicija je namenjena odkupu zemljišč, za nakup mehanizacije in za agromelioracije. Razgovori o sodelovanju s Tovarno celuloze in papirja v Vidmu-Kr-

škem, ki bo topolovino potrebovala kot surovino, so v končni fazi, pogodba pa bo kmalu podpisana.

Z zadnje seje ObLO Brežice

Na zadnji seji ObLO Brežice so potrdili zaključne račune proračunskega in investicijskega sklada za leto 1962 in razpravljali o pravilniku, notranji organizaciji, delovnih razmerjih in delitvi dohodka uprave ObLO. Ta pravilnik so tudi potrdili.

Pletilnici Dobova, Obrtnemu kovinarskemu podjetju Dobova, KGP Brežice in Stanovanjski skupnosti Brežice so bila dana poročila za posojilo, Turističnemu društvu Pišce pa je ljudski odbor prenesel v upravljanje hišo, v kateri bo društvo uredilo turistično postojanko.

Razpravljali so o odgovodi direktorju splošnega kovinskega podjetja »Kovina« - Bizeljsko Franca Hudine, ki so ga odborniki razrešili dolžnosti direktorja, kot vršilca dolžnosti pa so na njegovo mesto imenovali Franca Balona z Bizeljskega.

Tudi na kmetiji je treba s časom naprej

Franc Radišek je mlad kmetovalec, doma iz Orehovega pri Smarju v sevniški okolici. Doslej je bil odbornik zbora proizvajalcev ObLO Sevnica, zdaj pa kandidira v občinski zbor občinske skupščine v Sevnici. Razgovor se je razpredel za mizo na vrtu. Senca ni bilo kaj prida, ker je brajda šele razprla živo zeleno listje.

— Kako kmetujete, česa vam manjka in česa je dovolj?

SEVNIŠKI VESTNIK

— Kmetija kar gre, ker nas je doma dovolj za delo. 9

hektarov je vsega z gozdom vred, obdelovalne zemlje ni niti 4 hektare. Treba je s časom naprej. Tudi na kmetiji mora človek uporabljati to, kar da z manj dela več uspeha. Težko je samo to, ker je preveč parcel. 2 hektara nji imamo na 12 parcelah. Samo večje površine se dajo obdelati s stroji, drugače preveč stane.

— Slišati je, da pšenica ne kaže posebno dobro?

— 60 arov sem je poslal letos. Italijansko in francosko. Dobro je prezimila, čeprav sem se bal, kako bo, in dobro kaže. Po 42 stotov na hektar je pridelal povprečno. Imam precej sadovnjaka. Obnovljen je, ni še roden. Glavna je živinoreja. Šest glav govedrdim.

— In sodelovanje z zadrugo? Kakšno je: se zatika ali gre gladko?

— Naše njive in travniki za podružbljanje ne pridejo v poštev. Ta konec ima premalo hektarov, pa še razrezan je

Franc Radišek

z železnico, s cesto in s Savo. Ljudje so malo po službah, delajo na pol doma, na pol v fabrikah, pa ni iz obojega nič. Zaokroževanje zemljišč pa je dobra stvar. Ne samo za družbena posestva, tudi za nas zasebnike ne bi bilo odveč. Slišal sem, da so si kmetje v okolici Cerkelj pri Brežicah to uredili že pred vojno. Kmetije se iz roda v rod preveč drobijo. Samo na večjih površinah se da pridelati več in ceneje.

— Ali vas davki močno peklijo?

Mladi književniki pridejo v goste

Prek Društva slovenskih književnikov smo se dogovorili za gostovanje mladinskih pesnikov in pisateljev, ki bodo priredili literarni nastop v soboto, 18. maja, ob 17. uri v sevniškem Gasilskem domu, ob 19.30 uri pa v Prosvetnem domu v Loki. Vse bližnje šole opozarjamo na pomemben dogodek in vabimo tudi ostale ljubitelje umetniške besede, da pridejo na literarni večer.

Zasebni kmet dopolnjuje družbeno proizvodnjo

Branko Voglar, direktor Obrtno-komunalnega podjetja v Vidmu-Krškem, kandidira za odbornika občinskega zbora občinske skupščine.

— Kako gledaš na razvoj kmetijstva? Čeprav nisi kmet, je vprašanje uместno, ker kandidiraš na podeželju.

— V dosedanjih stikih z volivci sem zasledil stališča, ki niso povsem utemeljena. Brez dvoma je v zadnjih letih družbena kmetijska proizvodnja močno napredovala. Tudi napake so in jih ne tajimo. Za obsežno, rekel bi, »industrijsko« proizvodnjo v kmetijstvu nam pač manjka izkušenj. Iskanje napak pri kmetijski zadrugi je marsikdaj zlonamerno, na vasi pa jih

— Davki, no, saj veste; ne »odrajtaš« jih lahko, gre pa vseeno. Za višinske predele pa bo treba še popravljati, čeprav smo novi odlok o občinskih dokladah že sprejeli.

— Odbornik ste bili, kako je ljudski odbor gledal na kmetijstvo?

— Premalo smo govorili o kmetijstvu in premalo naredili. Povsod drugod so prej kot mi sprejeli odlok o zaščitem škropljenju, o agrominimumu in drugim in jih tudi izvajali. Pri nas so ostajali samo na papirju. Letos smo dobro zastavili, pa spet ni gnojil. Kmeta preveč prepuščamo samemu sebi. Pred leti smo več delali z njim: gradili smo gnojne jame, delali smo načrte za hleve, za dvorišča, govorili o boljših sortah živine in še marsikaj. Mi smo zaledje zadruga, za odkup in vse drugo. Na kmetiji ne nese več prideloviti vse, kot je bilo nekoč. Specializirati se je treba tudi pri nas; v to plat bi morala zadruga bolj delovati: svetovati in usmerjati.

Lani smo študentje s področja sevniške občine ustanovili svoj klub, vendar do letošnjega leta iz objektivnih vzrokov ni prav zaživel. Po letošnji II. redni letni skupščini, ki je bila februarja v Ljubljani, pa je že začel delati. Njegova naloga je med drugim tudi, da seznanja svoje člane s problematiko v gospodarstvu, kulturnem in političnem življenju v sevniški občini in da skupaj z različnimi organizacijami sodeluje pri reševanju teh problemov. Zanima se tudi za materialno stanje svojih članov.

Klub je 6. aprila organiziral prvi akademski ples v Sevnici. Uspeh je bil popoln, zato nameravamo akademski

VZGOJNO, POMEMBNO IN UPORABNO ZA TURIZEM

V občini Videm-Krško je veliko kulturnih spomenikov, ki so zanemarjeni in ne služijo svojemu namenu. Začnimo v občinskem središču: cerkev, zidana v čistem baročnem slogu, je precej okrnjena, ker je bil prelepi zvonik pred leti prodan Odpadu in zamenjan z zasilnim. V Valvasorjevi hiši je bil nekdanj muzej, danes stanujejo v njej stranke in domuje predvojaška vzgoja. Nič boljše ni z Leskovskim gradom, v katerem je že vrsto let pribežališče tistih, ki ne morejo drugod najti stanovanja. V Vidmu-Krškem je Hočevarjev mavzolej, v neposredni bližini je odkrito naselje Nevidodum, kjer bi se dal urediti lep lapidarij, v katerem bi bile razvrščene izkopanine. Kostonjeviški grad s stalno simpozijško razstavo je zelo pomemben kulturno-zgodovinski objekt, vreden pozornosti.

Vse naštetje bi po preureditvi ali restavriranju lahko bilo pomembna kulturna posebnost, ohranjen iz preteklosti, hkrati s tem pa bi lahko bilo tudi sredstvo za oživljanje turizma. Tujci, ki v vedno večjem številu prihajajo k nam, si želijo ogledati naše posebnosti. Valvasorjeva hiša na primer bi se dala preurediti v muzej, kjer bi bila opremljena soba, kakor je bila tedaj, ko je v njej prebival Valvasor, preostale prostore pa bi preuredili v primeren razstaveni prostor za občasne razstave. Na podobne načine bo treba reševati ostale kulturnozgodovinske spomenike, ki počasi propadajo. Skrajni čas je, da se tega lotimo resno in načrtno!

Klub študentov sevniške občine

ples organizirati vsako leto. Zahvaljujemo se občinskemu ljudskemu odboru in prostovoljnemu gasilskemu društvu za pomoč pri organizaciji plesa, enako tudi Gostinskemu podjetju v Sevnici.

V okviru predvolilne dejavnosti smo na posebnem sestanku seznanili člane s potekom volitev in s kandidati za republiške in zvezne zbornice. Sestanek je vodil tajnik ObLO Sevnica tov. Vintar.

28. aprila se je klub udeležil letnih športnih iger študentov celjskega okraja. Tekmovali smo v malem rokometu, namiznem tenisu in šahu. Osvojili smo tri druga mesta: v malem rokometu, namiznem tenisu in v skupni razvrstitvi, eno tretje mesto

pa v šahu. Ker smo na teh igrah prvič sodelovali, je to vsekakor spodbuden uspeh. Ne moremo pa mimo tega, da ne bi omenili velike neodgovornosti in neresnosti nekaterih članov, ki so obljubili sodelovanje na tekmovanju, niso pa obveze izpolnili. Zato so morali nekateri člani nastopiti v več disciplinah, kar je slabo vplivalo na končni uspeh.

Zeljo sodelovati z različnimi organizacijami in pomagati pa je klub tudi praktično pokazal: naš član tov. Vidic je prevzel vodstvo foto krožka na sevniški osemletki.

Kot vidimo, je začetek dela spodbuden, in upamo, da bomo uspešno tudi nadaljevali.

Turistični lokali pred sezono

Nedavno je bil izvršen pregled vseh gostinskih lokalov na območju občine Brežice. Ugotovljeno je bilo, da so gostinski obrati v glavnem pristani za letošnjo sezono. Če pričnemo ob avtomobilski cesti, najprej omenimo »Motel«, ki postuje šele dobri dve leti in je vsekakor zadovoljil domače in tuje turiste. Letos nameravajo postaviti še en tak obrat v neposredni bližini, ker je sedanja zmogljivost obrata premajhna za številne turiste. Problem pa je nastal zaradi parkirnega prostora in bo treba razmisliti, kam bo usmeriti ob nedeljah in praznikih toliko avtomobilov. V neposredni bližini je odprt sodoben gostinski obrat pri kopališču ob Krki, ki ustreza vsem sanitarno-tehničnim zahtevam. Tudi tu nastaja vprašanje parkirnega prostora, vendar je stanje nekoliko boljše, ker je sedanji parkirni prostor precej povečan.

Čateške Toplice lahko sprejmejo tudi do 500 gostov, od tega 300 na vrtu in 200 v zateno prostoru. Predviden je nov hotel za tuje turiste, z bazenom in pritrdilnimi. Rešenica pa je, da so Čateškim Toplicam merodajni forumi posvetili premalo pozornosti in da precej zaostajajo za

Smarješkimi in Dolenjskimi Toplicami, ki so v zadnjih letih dobile veliko sredstev.

Grad Mokrice je nekoliko preurejen, tako da bo tudi zahtevnejši turist lahko zadovoljen s preskrbo. Park je lepo urejen, potrebno pa bi bilo nastaviti čuvaja, ki bi pazil na čistočo in urejeval park. Manjka tudi cvetličnih nasadov, ki bi park nekoliko poživili.

Urejen je parkirni prostor na desnem bregu Krke pred mostom, kjer je Turistično društvo Brežice zasadilo topole. Zdaj urejajo kioske za preskrbo kopalcev, uredili pa bodo tudi nove kabine ter sanitarno-tehnične pritrdilne. Tu nastaja problem sedanjega gostinskega obrata, ker lastnica nima sredstev za ureditev, v najem pa ga podoben pogojem ne da. Obrat bi prevzelo gostinsko podjetje, ki bi ga z manjšimi adaptacijami lahko preuredilo v prijeten gostinski obrat. Dejstvo je namreč, da ob nedeljah v poletnih mesecih vse od izliva Krke v Savo pa tja do Krške vasi in proti Bušci vasi pride toliko turistov, da ne morejo parkirati vseh avtomobilov. Bližina Zagreba privabi cele družine, ki prebijejo nedeljo na našem področju. Bila bi velika

BREŽIŠKE VESTI

gospodarska škoda, če ne bi znali izkoristiti turizma, ki se nam sam ponuja.

Perspektive za levi breg Save, to je Pišce, Bizeljsko in predal pod Orlico so v tem, da bodo v najkrajšem času začeli asfaltirati cesto Brežice — Bizeljsko — Kumrovec, kar bi bila zelo prijetna izletniška tura za Zagrebčane v zvezi z avtomobilsko cesto Zagreb — Kumrovec. Tudi o tem naj bi razmislili pristojni čimtelji. V. Z.

Loka postaja lepša

Pred prvim majem so v Loki prenovili dvoje hišnih fasad, ki sta precej olepšali celotno naselje. Zdaj je še bolj vidna občinska stavba, kjer imata svoje prostore krajevni in matični urad, fasada pa še zdaj ni urejena. Nasproti je stara šola, na kateri je vzdana spominska plošča prvemu slovenskemu pisatelju, ki tudi kliče po obnovi. Prav tako nekdanja obrtnar-gasilskega društva in gospodarsko postopje zadruga.

Vse to, kar se ni urejeno, bomo morali z združenimi močmi in sredstvi čimprej spraviti v red, če bomo hoteli Loko napraviti privlačno za turiste. S. Sk.

Proslava 100-letnice Rdečega križa v Brestanici

V tednu Rdečega križa je bila v brestaniškem Domu TVD proslava 100-letnice te organizacije. Dr. Čakš je v govoru prikazal človekoljubni in zdravstveno prosvetni pomen organizacije, zatem pa so se na odru prvič pokazali cibanci iz vrta, ki so izvajali spored. Nastopili so tudi člani podmladka RK, pionirski pevski zbor, moški pevski zbor, recitatorji in domača godba.

Po proslavi so prejeli petkratni krvodajalec srebrne značke. Prostovoljne prispevke je organizacija RK namenila za izgradnjo okrevališča na Debelem rtiču.

Vsem, ki so na tej proslavi sodelovali in kakorkoli pomagali, se krajevna organizacija RK toplo zahvaljuje, zlasti pa dr. Čakšu, ki kljub naporni službi najde čas za koristna zdravstvena predavanja. F. M.

Na povabilo sekcije bivših političnih zapornikov in internirancev občine Brežice so se 29. aprila zbrali preživeli interniranci iz koncentracijskega taborišča Dachau na prijeten tovariški večer v gostišču »Grič«. V živahnem razgovoru smo obujali spomine na prestano trpljenje in gorje, pa tudi na srečno rešitev. Obravnavali smo tudi probleme in naloge bivših internirancev ter sklenili, da postane 29. april, ko smo bili 1945. leta osvobodjeni, naš praznik, ki ga bomo praznovali vsako leto. — Zastava, ki je na sliki, je bila sešita še pred osvoboditvijo ter jo je tov. Ivo Čelkar ohranil vse do danes.

usluge. Na sorazmerno majhnih površinah dosega lepe hektarske donose, gojijo mlado živino in pujske za družbeno pitališča in pridelujejo krmo. O uspehah, zlasti pa o hektarskih donosih, ki jih dosega s pomočjo in ob sodelovanju z zadrugo, se jim včasih še sanjalo ni.

— Kako sodiš o davčni politiki?

— Nagli razvoj industrije

»Videmski celulozar« prvič v Valvasorjevi tiskarni

Pred kratkim je izšla 1. številka V. letnika VIDEM-SKEGA CELULOZARJA, glasila Tovarne celuloze in papirja DJURO SALAJ v Vidmu-Krškem. Uredniški odbor napoveduje, da bo poslej glasilo izhajalo redno vsak mesec (na 6—8 straneh). Zanimivo je, da je to številko natisnila domača Valvasorjeva tiskarna v Krškem, kar je lep uspeh dosedanjega razvoja tiskarstva v občini Videm-Krško. Tiskarna je pred kratkim kupila v Ljubljani staven stroj, ki bo začel delati v Krškem čez kake 3 mesece. Zmogljivost Valvasorjeve tiskarne se je s to pridobitvijo močno povečala.

Branko Voglar

in drugih panog ustvarja vedno več ust, ki zahtevajo hrano. S starim načinom kmetovanja temu ne bi bili kos. Predvsem zaradi tega smo morali začeti s sodobnim kmetijstvom na velikih površinah. Zasebni kmet je dopolnilo te proizvodnje, kot sem že povedal. Na tržišču, so pri prodaji njegovih izdelkov razlike zaradi oddaljenosti od večjih potrošnih središč. Ljudski odbor je z novo lestvico občinskih doklad le razlike že poizkusil izravnati. Nova skupščina bo morala s tem nadaljevati in popravljati napake, ker s prvim poizkusom prav gotovo nismo mogli zaleti.

MILOS JAKOPEC

POSAVJE

V vsako hišo: DOLENJSKI LISTI

KOVINSKO PODJETJE V TREBNJEM: Iz malega raste veliko

Neenakomerno udarjajo kladiva po kovini. Rezi ki zvoki, pomešani z »godrnjanjem« stružnic in sikanjem varilnih aparatov polnijo prostor in ušesa delavcev. Na pol sklonjena mišičnata telesa mladih kovinarjev, ki so pred eno uro pomalicali in »použili« svoj tobačni obrok, so spet podobna jeklenim robotom, katerim je vsakemu posebej dana določena naloga. Skoraj molče opravljajo svoj posel. Če je potrebno, se sporazumevajo s pogledi. Kajti besedo, še tako glasno, prevpije pesem dela »od šestih do dveh, od dveh do...« Tak je tukaj delavnik, enoličen, pa vendarle zanimiv, zanimiv že zategadelj, ker je veselje pogledati tja, kamor vsak dan odlagajo plodove svojega dela — izdelke.

Zvenket kovine, ki pod udarci klavir spreminja svojo podobo, je za prebivalce Trebnjega vsakodnevna budnica, ki jo poslušajo že skoraj dve leti. Točneje: od poletja 1961, ko so z odlokom ObLO Trebnje ustanovili servisno delavnico kovinske stroke, ki se je kasneje, močno povečana, preimenovala v »KOVINSKO PODJETJE«. Danes je Kovinsko podjetje v Trebnjem objekt, na katerem gradi občina pomemben temelj svoje prihodnosti, zlasti v smislu gospodarskega razvoja. Naposled pa je to podjetje tudi zbiralica nove delovne sile, ki je v trebanjski občini ni malo, saj bi na podlagi njegovega dosedanjega dela in uspehov, ki jih kronajo vedno nova in nova naročila, težko začrtali skrajno mejo njegovih razvojnih možnosti.

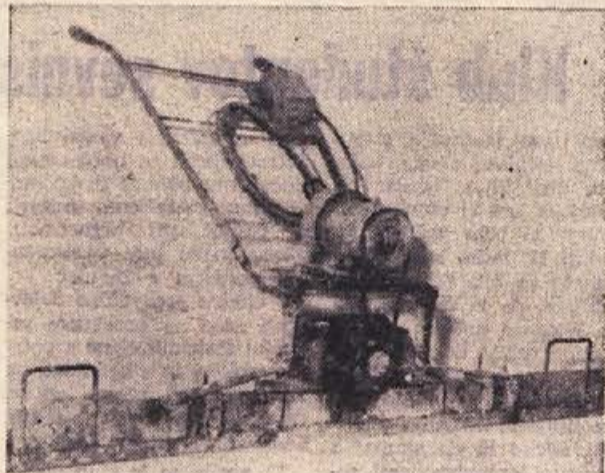
S potrebami pogojena rast

Vrnimo se v leto ustanovitve podjetja! Kovinska obrtna servisna delavnica je spočetka zaposlovala 5 ljudi. Ukvarjali so se s kleparstvom, vodovodnim inštalaterstvom in ključavničarstvom. Sprva so delali pretežno za usluge. Ker je bila delavnica daleč naokrog edina, ki se je ukvarjala s tako dejavnostjo, so začela prihajati tudi naročila. Izdelovali so najrazličnejše manjše in večje predmete. Vedno večje število naročil je narekovalo, da so začeli razmišljati, kako bi povečali število zaposlenih in ustrezno k temu uredili prostore.

S povprečno zaposlenostjo 10 delavcev v letu 1961 je obrtna delavnica, ki se je medtem že preimenovala v Kovinsko podjetje, izdelovala po naročilih najrazličnejše jeklene konstrukcije, električne dro-

ščilo za nov artikel. Za potrebe kemične in farmacevtske industrije so izdelali prototipski mešalec in sušilno omara, s čimer so praktično že začrtali smer novi dejavnosti, o kateri bomo več spregovorili kasneje.

Razumljivo je, da je povečana dejavnost z istočasnim povečanjem števila zaposlenih terjala čedalje večje stroške. Podjetje se je namadoma znašlo pred ozkim proizvodnim grlom. Obratna sredstva so bila že tako majhna, da so komaj komaj »lezli«. Če so hoteli izpolniti naloge in naročnikov ne pustiti na cedilu, so se morali hitro odločiti za rešitev. Začeli so

Eden izmed mnogih izdelkov Kovinarskega podjetja: vibrator

najemati kredite, da bi čim bolj povečali obratna sredstva. V tem letu kreditov, ko je število zaposlenih znašalo že 56 in so plan preselili za celih 32 milijonov, se je še bolj izkazala potreba po razširjeni delovnih prostorih. Pripravili so načrte za rekonstrukcijo, saj so bili že tako na tesnem, da so morali v zimskem času v proizvodne namene preurediti celo podstrešne prostore, medtem ko so bili delavci zunaj na hudem mrazu.

Avgusta v nove prostore
Osrednja naloga podjetja v letu 1963 je opraviti rekon-

na 80, podjetje pa utegne zanesljivo izpolniti in celo preseči letni proizvodni plan, ki predvideva za 120 milijonov dinarjev bruto proizvoda.

Prototipi in vse ostalo

Nedvomno bo podjetju v novih prostorih omogočeno, da se bo lotilo serijske proizvodnje vseh prototipskih izdelkov, ki so jih po lastni konstrukciji izdelali v sedanjih pogojih, pa tudi nove. Kajti vse kaže, da je podjetje prisluhnilo potrebam kemične in farmacevtske industrije, ki želi z dodatnimi izpopolnjenimi pripomočki poenostaviti najrazličnejše tehnološke procese.

Prototipov so do zdaj v Kovinskem podjetju izdelali že več. V »Farmisovemu obratu« Krka v Novem mestu že nekaj časa deluje sušilna omara, ki je skrajšala sušenje granulov od 36 ur na 30 do 40 minut. Omara dela po principu vpihovanja toplega zraka, ki ga lahko segrevata para ali električna energija. Omare izdelujejo v dveh velikostih z zmogljivostjo 30

steklarnah za kalupe. Za sušenje izkorišča naprava dimne pline, ki jih piha na pesek pod manjšim pritiskom. Iste ga izvora so tudi površinski vibratorji za potrebe gradbene industrije. Novi prototipski vibratorji tipov »MONTA«, »RAPID« in »SAT« ki jih uporabljajo za betoniranje rebričastih stropov, masivnih plošč, tlakov in cementnih prevlek, bodo uspešno nadomestili težke in manj okretne »IGLA« vibratorje, ki jih je gradbena industrija doslej uporabljala. Trebanjski vibrator ima zmogljivost 40 kv. m z vibrirane površine na uro.

TA PROSTOR SMO OSTOPILI KOVINARSKEMU PODJETJU V TREBNJEM

Kovinsko podjetje je svoje izdelke letos uspešno prikazalo tudi na zagrebškem velesejmu. Z dobro kvaliteto in iznajdljivostjo pa je že prestopilo prag mnogih domačih tržišč. V zadnjem času je našlo stike celo z deželami Azije in Afrike in začelo resne pogovore o izvozu nekaterih izdelkov. Odprl pa se je tudi italijanski trg, kamor bodo iz Trebnjega izvozili za 70 milijonov dinarjev izdelkov.

I. Z.

Ključavničar Anton Gašparac z varilnim aparatom

Predvolilno delo se nadaljuje

V majskih dneh so tudi volivci trebanjske občine dokončno izbrali svoje kandidate za predstavniška telesa. V Trebnjem zatrjujejo, da so se zadnji zbori volivcev v marsičem razlikovali od prejšnjih, nasploh pa lahko ugotavljajo večjo predvolilno disciplino, ki so jo občani dokazali s polnoštevilno udeležbo na predvolilnih zborih. Predsednika občinskega odbora Socijalistične zveze v Trebnjem, tovariša Toneta Goleta, ki je prisostvoval večjemu številu minulih zborov, smo naprosili, naj pove kaj več o predvolilnih akcijah.

— Tovariš predsednik, kako bi vi ocenili zadnje zbere volivcev?

— Najbolj razveseljivo je to, da so občani upoštevali dnevni red, se pravi, da so razpravljali po točkah dnevnega reda. Kritike na podlagi poročil so bile zelo

— Arondacija zemljišč. Občani so želeli, naj se jim jasno predoči, do kdaj bo arondacija končana in do kod bo segla.

— Pripravljate v času do volitev še kakšne akcije?

— V dneh pred volitvami nameravamo organizirati poglobljene razprave o občinskem statutu s posebnim poudarkom na krajevne skup-

nosti. Poleg teh bodo tribune občanov, na katere bodo povabljeni tudi kandidati za poslance v republiški skupščini. Občinski komite ZMS bo v tem času pripravil zbere mladih volivcev, kandidati za poslance pa bodo obiskali gospodarske organizacije, v katerih kandidirajo. Skratka — do volitev bo v naši občini še živahna aktivnost.

Ob prvem rojstnem dnevu

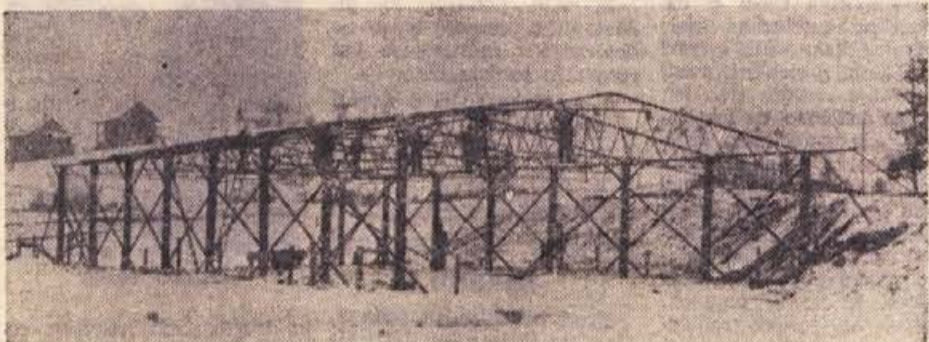
Trebanjski »TOPLOVOD«, ki je obrat ustreznega podjetja v Ljubljani, je praznoval svoj prvi »rojstni dan« v sredo, 15. maja, torej na sam občinski praznik. Je eno tistih podjetij, ki ob dobro zastavljenih načrtih hitro povečujejo svoje zmogljivosti in proizvodnjo. To povedo naslednje številke: lani so ustvarili 7 milijonov dinarjev bruto proizvoda, v letošnjem planu so s 25 milijoni naredili velik napredek, predvidevajo pa, da bodo ob koncu 1963 zanesljivo dosegli 50 milijonov bruto proizvoda, kar bi bil izredno spodbuden uspeh za celoten 12-članski kolektiv.

Kot vsako mlado podjetje je tudi »TOPLOVOD« rasel in še rase ob vlaganju investicij v izgradnjo. V letih 1962—1964 bodo za investicije porabili blizu 24 milijonov dinarjev, s prihodnjim letom pa bi bila končana tudi prva razvojna faza podjetja.

Trebanjski obrat je sedanjno proizvodnjo usmeril

predvsem v izdelovanje »Ur baterij, ki se uporabljajo pri dovodnih električnih instalacijah. Te baterije proizvajajo serijsko. Razen tega so začeli serijsko izdelovati tudi najrazličnejše druge izdelke; talne pokrove, ventila vrata in drugo. V zadnjem času so osvojili tudi proizvodnjo »zaluzije« — to je posebne klimatske naprave, ki jo uporabljajo v najrazličnejše namene. To naj bi bil v doglednem času tudi edini glavni »Toplovodov« artikel.

Glede prodaje obrat v Trebnjem nima posebnih težav, ker proizvajajo predvsem za potrebe montažnih podjetij. Vsi komercialni in drugi posli se trenutno opravljajo še prek centralnega podjetja, saj trebanjski obrat še ni sposoben popolnoma brez opore stopiti na lastne noge. V trenutnih okoliščinah, ko morajo razmišljati o dokončni ureditvi delovnih prostorov, o kadrih in naposled tudi o proizvodnji, je to popolnoma razumljivo.

»Jeklena pletenina« pozimi — Take hale izdelajo v podjetju v zelo kratkem času, toda ne v škodo kakovosti. Podjetje je najprej zaslovelo po takih izdelkih

gove, strešne konstrukcije, konstrukcije za gradbeno industrijo, ventilacijske naprave in ostalo, razen tega pa še vedno opravljajo usluge. Ob koncu leta si je podjetje pisalo ustvarjeni bruto produkt v višini 8 milijonov dinarjev. S tem je začelo pomembno razvojno pot, kronano z uspehi, ki so ponesli ime »Kovinsko podjetje« daleč preko meja občine.

Leto kreditov

Začetek gospodarskega leta 1962 je postavil Kovinsko podjetje pred nove naloge. Plan so predvideli v višini 40 milijonov dinarjev, dosegli pa naj bi ga, če bi jim uspelo zaposliti večje število novih delavcev. Po naročilih so začeli izdelovati kompletne objekte, hale in lopo, sprejeli pa so tudi več kooperacijskih del, ki so predvidevala izdelavo težjih konstrukcij za potrebe kovinske industrije. Ob koncu leta 1962 se je podjetje odlo-

strukcijo proizvodnih prostorov in se v začetku avgusta preselili v nove delovne prostore. V ta namen že dograjuje novo proizvodno halo blizu železniške postaje v Trebnjem, v katero bodo investirali nad 35 milijonov dinarjev. Kolektiv je rekonstrukcijska dela sprejel z velikim razumevanjem in s prostovoljnim delom izkopal temelje za halo.

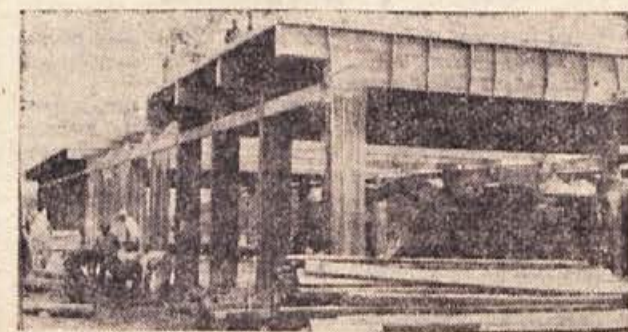
Nova proizvodna hala bo omogočila sprostitve vseh proizvodnih in drugih zmogljivosti. V njej bodo vsa teža dela mehanizirana. Med drugim bo imela mostni žerjav z nosilnostjo do 5 ton, opremljena pa bo z vsem potrebnim strojnimi parkom. Uvijalni stroj, ki ga bodo uporabljali v proizvodnji, bodo celo doma izdelali. Pri hali bo prizidek za upravne prostore, kuhinjo, sanitarije in centralno kurjavo, medtem ko je sama hala postavljena tako, da jo je vsak čas možno povečati. V letu 1963 se bo število zaposlenih lahko poročalo

V teh dneh so v Trebnjem začeli izdelovati tudi sušilno omara za kremenčev pesek, ki ga uporabljajo v livarnah in

ZA LETOSNJI
PRAZNIK OBČINE

TREBNJE

ISKRENO CESTITAJO VSEM DELOVNIM LJUDEM V OBČINI OBLO TREBNJE IN VODSTVA VSEH MNOŽIČNIH ORGANIZACIJ TER DRUSTEV. ★ CESTITKAM SE PRIDRUŽUJEJO VSI DELOVNI KOLEKTIVI V TREBANJSKI OBČINI.

Takole nastaja nov industrijski obrat v Trebnjem — tovarna farmacevtske embalaže, obrat »FARMISA«. Predvidevajo, da bo poskusno obratovanje steklo še to leto.

Podružbljanje zemljišč in obnova vinogradov ' Presenečenje pevcev v Metliki

Franca Jakljeviča so izbrali za kandidata kmetijske skupine v zboru delovnih organizacij bodoče metliške občinske skupščine. Tovariš Jakljevič je bil prvi kandidat, saj je bil že prejšnja leta izvoljen v občinska, okrajna in republiška predstavnika telesa. Zatorej mu delo odbornika ni tuje, pa tudi naloge bodočih odbornikov, zlasti tistih, ki bodo voljeni v kmetijsko skupino, zelo dobro pozna. Na vprašanje je (ob obisku) odgovarjal kot upravnik KZ Metlika, ki ima v letošnjem letu in v bližnji prihodnosti obsežne načrte za hitrejši razvoj kmetijstva, predvsem na družbenem sektorju.

Vprašali smo ga: »Kakšno perspektivo ima kmetijstvo v občini?«
»Mislim, da je čez vse važno vprašanje podružbljanja zemljišč. Kmetijska zadruga je pri tem dosegla že dokaj lepe uspehe. Dokaz je samostojno zadržno posestvo v Mestnem logu. Tam, kjer je bilo včasih močvirnato zemljišče, poraslo z nizkim grmičevjem, se danes razprostira okrog 100 ha kmetijskih površin, sposobnih za strojno obdelavo. Prvi posevki so že obrodili, predvsem pa uspevata pšenica in krompir. Posestvo je usmerjeno v živinorejsko in poljedelsko proizvodnjo. V ta namen je treba zagotoviti med drugim tudi močno krmno bazo. Dobimo jo lahko le na večjih površinah. Zato ima zadruga namen, da naredi iz Mestnega loga velik zemljiški kompleks v velikosti nad 250 ha. Zdaj imajo tam svoje parcele še kmetje in ostali občani. Zadruga namerava to zemljo odkupiti. Medtem ko s površ-

nami, katerih lastniki niso kmetje, ne bo večjih težav, pa se bodo bržčas pojavile težave z ljudmi, ki jim je zemlja glavni vir dohodkov. V naši občini je že tako, da je še premalo možnosti za zaposlitev v industriji, obrti in drugih panogah, zato se dober del moške delovne sile drži zemlje.«

Franc Jakljevič

»Kako pa je z obnovo vinogradov?«
»Tudi vinogradništvo je panoga, ki jo je potrebno razvijati. Kmetijska zadruga ima na Vinomeru obrat, ki se bavi z vinogradništvom. Vinogradi na tem predelu so dotrajani (stari 60 in več let), sem in tja tudi slabo negovani (vmes pa tudi dobri in donosni), zato je ObLO s posebnim odlokom določil, da jih je treba obnoviti. Glavno nalogo je poveril kmetijski zadrugi. Ta je že izdelala obnovitvene načrte za 90 ha vinogradniških površin. Obnavljati jih bodo začeli letos (po terasastem sistemu) in v prihodnosti med drugim tudi hodnjih štirih letih bodo zri-golali nad 60 ha vinogradov. Zadruga je za obnovitveno dejavnost dobila okrog 100 milijonov dinarjev kredita.

Trenutno so v teku dela pri planiranju. Izredno veliko težavo ima zadruga s podružbljanjem vinogradniških površin. Z nekaj kmetovalci so pogodbe že sklenjene, z drugimi pa pogovori še potekajo. Najteže je s kmetovalci, ki jim je vinograd glavni vir dohodka. Belokranjci so zelo zaljubljeni v svoje kleti oziroma zidanice, ki jih name-

rava zadruga na obnovitvenem področju tudi odkupiti, čeprav trenutno še nima sredstev za ta namen.

Obnova vinogradov je velika stvar, zato so to akcijo z velikim razumevanjem sprejeli tudi ObLO in politični organi. Bodočnost belokranjskega vinogradništva je le v obnovi, zato upam, da bo akcijo vsestransko podprla tudi nova občinska skupščina.«

Prijetno presenečenje so pripravili metliškemu občinstvu izvajalci programa na proslavi v počastitev delavskega praznika 1. maja. Po kratkih uvodnih besedah o pomenu, uspehih in bodočem delu delavca se je pričel koncert. Metličanom so se tokrat prvič predstavili pevci mešanega zbora PD Janez Marentič iz Metlike, ki ga vodi glasbeni pedagog Franc Župančič.

Posebno razveseljiv je bil

tudi prvi nastop okteta belokranjskih študentov. Ta mladi zbor, ustanovljen pred kratkim, je v program vključil slovenske ljudske pesmi in nekaj črnskih duhovnih pesmi. Zbor vodi Silvo Mihečič ml.

Zaključno besedo so imeli mladi tamburaši osnovne šole Metlika pod vodstvom Silve Mihečiča st., ki so zaigrali nekaj nadvse uspešnih skladb, ki jih je za orkester priredil dirigent —L.I.

„Sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti potrebujemo ...“

FRANC BRANCELJ, učitelj na metliški osemletki, kandidira za odbornika kulturno-prosvetne skupine v bodoči občinski skupščini. V pogovoru smo se zapletli v upraviteljevi sobi, kjer je tovariš Brancelj rad odgovoril na nekaj vprašanj.

»Koliko časa ste že v prosvetni stroki?«

»15 let.«

»Naštetje nekaj najvažnejših problemov kulture in prosvete, ki jih bo morala reševati občinska skupščina, in povejte, kako bi se vprašanja lotili vi?«

»Menim, da je v metliški občini osrednji problem splošna kultura, ki jo gojijo razna društva in sekcije. Občinski ljudski odbor je doslej gledal na to dejavnost z velikim razumevanjem, ki se je kazalo bolj v moralni podpori kot materialni pomoči. Če hočemo v bodoče uresničiti nalo-

ge, je nujno, da nova občinska skupščina ustanovi poseben sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti. To je potrebno že zategadelj, ker noče nihče več zavirati rokov in delati zgolj zaradi lastnega zadovoljstva. Če bi imeli vsaj manjša sredstva za financiranje društev in drugih kulturno-prosvetnih organizacij, bi laže našli oziroma pritegnili tudi ljudi, ki bi bili pripravljeni zastaviti plug v

Franc Brancelj

kulturno ledino.

Poseben problem v šolstvu predstavljajo učni načrti, ki so enaki za področje vse Slovenije, ni pa povsod enakih možnosti, da bi jih dosledno in kvalitetno izvajali. Zlasti je težko za podeželje, kjer v danih pogojih ne moremo uskladiti zahtev in možnosti. Na drugi strani so učenci podeželskih šol delovna sila na kmetijah in jih težko pridobimo za delo v svobodnih dejavnostih. Ob vsem tem pa rešujemo vprašanje združevanja bsemletk in prešolanja otrok. Občinska skupščina bo morala temu posvetiti vso pozornost, zlasti še, ker bo treba zagotoviti prevoz otrok iz oddaljenih krajev. In še nekaj! Osemletki v Podzemlju in na Suhorju sta slabo opremljeni z učili. V težnji za modernim poukom bo morala vsaka šola dobiti slej ko prej tudi moderna učila.«

Na Kolpi naj zaživi ribolovni turizem

Z željo, da zajame v turizmu tudi sladkovodno ribištvo, je Dolenjska turistična zveza 11. maja organizirala na Vinici v Beli krajini prvo strokovno posvetovanje o ribolovnem turizmu. Poleg zastopnikov ribiških zvez oziroma družin iz Novega mesta, Črnomlja, Metlike, Vinice in Starega trga so se posvetovanja udeležili tudi zastopniki hrvatskih ribiških družin iz Ozlja, Karlovca, Duge Rese in Vrbovskega, mimo tega pa še nekateri zastopniki domačih in sosednjih občin.

Uvodni referat gov. Stojana Jakovljeviča iz Novega mesta je pokazal, da ribolovnega tu-

ganje mladice salmonidov in uvesti ponekod tudi sanacijski način vlaganja, to je vlagati odrasle ribe, ki jih lahko že naslednji dan turist športno odlovi. Letni prirastek salmonidov je namreč komaj 30 do 35 kilogramov na hektar vode, in če odlovrno več, je nevarnost, da vodo izropamo. Prav zato bi bil povprečno na vsakih 10 kilometrov vode potreben čuvaj-strokovnjak. Temu naj bi pomagali še pomožni čuvaji, ki bi jih dobili iz vrst ribičev.

Vsi navzoči so bili mnenja, naj se na vsej Kolpi čimprej uvede enotni ribolovni režim. S tem bo reki dan tudi gospodarski značaj in bo tako ribolov postal donosna turistična dejavnost. Ker bo potrebno skupno financiranje, je treba zagotoviti zadostna denarna sredstva, hkrati pa določiti višino denarnega prispevka ribiških družin, zvez oziroma občin. Nujno je izdelati točen načrt vlaganja in odlova rib, sprejeti je treba enotne predpise za člane, za domače in tuje turiste, izdati enotne ribolovne dovolilnice, pritegniti k sodelovanju uprave vodnih skupnosti, turističnih društev itd. Ves ta enotni ribolovni režim pa bi bil za sedaj omejen samo na Kolpo in ne bi zajel njenih pritokov in drugih vod.

Da bi vse to čimprej izvedli, so navzoči izvolili desetčlanski turistično-ribolovni odbor za področje Kolpe s sedežem na Vinici. Odbor naj že do konca maja izdela okvirni delovni načrt in pošlje denarna sredstva, ki naj omogočijo, da bo že letos na Kolpi zaživel ribolovni turizem.

Ureditev mesta je ogledalo prebivalcev

Na zadnji seji upravnega odbora Turistično-olepševalnega društva v Črnomlju so razpravljali zlasti o tem, kako lepšati zunanji videz mesta in turističnih objektov. Ugotovili so, da je najbolj pereče vprašanje parkov in javnih nasadov. Sredstva, vložena v te namene, grede v precejšnje milijone. Zal pa so še vedno glavni oblikovalci parkov in javnih nasadov kokoši...

Člani upravnega odbora so zato zahtevali, naj upravni organi strože nastopijo zoper lastnike kokoši, ki povzročajo škodo. Tudi svinjski hlevi, greznice in kurnice niso nič kaj vabljiva turistična posebnost Črnomlja. Na seji so menili, da je skrajni čas, pričeti dosledneje in odločneje uresničevati odlok o komunalni ureditvi Črnomlja, ki ga je sprejel ljudski odbor.

Hudo prizadeti so čebelarji

Bela krajina se je letos skorajda poslovila od svojih čebel. Na posvetu čebelarjev v Črnomlju so ugotovili, da je zaradi letošnje dolge in hude zime pomrlo nad 60 odst. čebeljih družin, precej pa jih

je močno prizadetih. Belokranjski čebelarji takšne katastrofe ne pomnijo. Ocenili so, da je dosegla škoda samo na področju Bele krajine okoli 50 milijonov dinarjev. Nekateri čebelarji so ostali po-

polnoma brez čebel. Ob pogledu na prazne panje jih obdaja žalost, smrt njihovih malih prijateljev pa jih je močno prizadela, saj so živele dolga leta z njimi. Najbolj so prizadeti kraji ob Kolpi. Smrekove mane, ki je bila gosta in težko prebavljiva, je bilo tam v pozno jesen dovolj. Umrljivost je bila neprimerno večja v panjih, ki so se hranili z medom, laže pa so prezimile družine, ki so jih čebelarji hranili s sladkorjem. Na strokovnem posvetu so čebelarji razpravljali največ o tem, kako bodo še letos napeli vse meči, da bi ne glede na pridelek medu vzgojili čimveč rojev. Odločili so se, da bodo krmili čebelice s sladkorjem. Posveta se je udeležil tudi čebelarski strokovnjak iz Agromelja iz Ljubljane inž. Babnik. »Potrebujemo pomoč, da bomo ublažili letošnjo čebelarsko katastrofo,« so poudarjali čebelarji. Jože Skof

Dve želji iz Starega trga

Nemalo razprav in vroče krvi je bilo doslej v Starem trgu ob Kolpi zaradi avtobusne zveze s Črnomljem. Na sestankih, na zborih volilcev, pa tudi v razgovorih je neradko slišati zahtevo: »Avtobusno zvezo naj nam dajo.« Res je, da je za prebivalce

s tem problemom resno ukvarjajo in upajo, da bo avtobusna zveza na progi Stari trg — Črnomelj prav kmalu stekla.

Se nečesa si želijo prebivalci v Starem trgu so opremljeni prostori in instrumentarij za zobno ambulanto. Do konca lanskega leta je prihajal v ambulanto dentist iz Črnomlja. Prebivalci želijo, da bi prihajal zdaj vsaj enkrat ali dvakrat na teden. Zaradi oddaljenosti in slabih prometnih zvez je resda težko hoditi v Črnomelj. J.S.

Starega trga to vprašanje pomembno, saj so zdaj skorajda odrezani od sveta. Pri občinskem ljudskem odboru se

Vozniki-amaterji: odlično!

V avto šoli za voznike amaterje pri Avto-moto društvu v Črnomlju je pravkar opravilo vozniški izpit 28 tečajnikov od 29 vpisanih. To je vsekakor presenetljiv uspeh. Avto šola je sedaj na Vinici, kjer jo obiskuje 32 kandidatov. Predvidevajo, da bodo opravljali izpite 17. maja. Na Vinici ima namreč Avto-moto društvo iz Črnomlja svojo sekcijo. Okoli 20. maja se bo šola preselila v Semeč, ker je tudi tam veliko zanimanje, saj je že zdaj prijavljenih več kot 40 kandidatov. Največ pregledav ima upravni odbor Avto-moto društva s praktičnimi voznjaki kandidatov, ker imajo le eno vozilo Fiat 600, ki je neprestano na vožnji. Zaradi velikih potreb nameravajo kupiti še enega fič-

ka. Sredstev je dovolj, samo garaže nimajo zanj. Pripravljajo se na gradnjo garaž, ki bodo gotove še letos v jeseni, veljale pa bodo blizu 800 tisoč dinarjev.

Za varnejši promet

Na predlog komisije za vzgojo in varnost prometa so v Črnomlju postavili 10 cestnoprometnih znakov in 4 dopolnilne table. Prometne znake so postavili zlasti na križiščih, kjer je bilo doslej največ nesreč, ter tam, kjer je največ nevarnosti. Po vsem mestu so s prometnimi znaki in dopolnilnimi napismi uredili parkiranje vozil. Parkirni prostori so posebno za večja motorna vozila v središču Črnomlja premajhni.

Obvestilo invalidskim upravičencem občine Črnomelj

Po noveliranem Zakonu o vojaških vojnih invalidih, ki je izšel v Uradnem listu FLRJ št. 13 in ki se bo uporabljal od 1. julija 1963 dalje, se bo invalidnina osebnim invalidom od VIII. do X. skupine in družinskim invalidskim upravičencem izplačevala v bodoče za vse koledarsko leto naprej, osebnim invalidom od I. do VII. skupine pa se bo izplačevala tako kot do sedaj.

Zaradi tega obveščamo vse invalidske upravičence občine Črnomelj, da dvignejo vso zaostalo invalidnino, vključno tudi za mesec junij, najkasneje do 5. junija, nato pa izplačilno knjižico oddajo odborniku osnovne organizacije ZVVI na svojem terenu, ki bo pobrane knjižice najkasneje do 8. junija 1963 oddal na pristojnem krajevem uradu. Invalidskih izplačilnih knji-

žic osebnih invalidov od VIII. do X. skupine kakor tudi družinskih invalidskih upravičencev ne bomo vračali, ker bodo invalidnino za čas od 1. julija do 31. decembra 1963 prejeli v juliju po nakaznici, osebnim invalidom od I. do VII. skupine pa bomo popravljene vrnili in bodo invalidnino dvigali po knjižici kot do sedaj.

Obenem obveščamo tudi vse invalidske upravičence, ki imajo invalidske zdravstvene knjižice, da jih oddajo odborniku ZVVI skupno z izplačilno knjižico zaradi žigosanja, ker brez tega v prihodnje ne bodo veljavne. Ko bodo žigosane, jih bomo vrnili upravičencem.

Iz pisarne Referata za invalidske zadeve
ObLO Črnomelj

KMETIJSKO GOSPODARSTVO ŠKOFJA LOKA

sprejme takoj v delovno razmerje

več moških sezonskih delavcev za kmetijska dela in gradnjo poti

Osební dohodek in terenski dodatek po dogovoru. Interesenti naj se zaradi dogovora osebno zglasijo na sedežu gospodarstva na Suhi pri Škofji Loki ali naj pošljejo pismene ponudbe na naš gornji naslov.

Predstavljamo vam kandidatke

Pred volitvami smo obiskali tovarišice Silvo Cvelbar, ekonomistko v obratu »Krka«, Marijo Butala, ki je zaposlena kot tekstilni tehnik v podjetju »Laboda«, ter prof. Emo Muser, ravnateljico Zavoda za prosvetno-pedagoško službo. Vse tri so kandidatke za občinski zbor delovnih skupnosti novomeške komune. Tovarišice so odgovorile na tri vprašanja, iz katerih bodo bralci lahko spoznali, koga bodo volili in kakšne poglede imajo bodoče občinske odbornice na razvoj celotne občine.

1. NASIM BRALCEM BI VAS RADI PREDSTAVI-

Marija Butala

LI; POVEJTE NAM KAJ O SEBI IN O TEM, KAKO STE SPREJELI KANDIDATURO.

SILVA CVELBAR: — Doma sem iz Gorenje vasi pri Smarjeti. Srednjo šolo sem obiskovala v Novem mestu, nato pa me je »Krka« študentka na ekonomski fakulteti v Ljubljani. Pred dobrim letom dni sem nastopila službo.

Dobro se zavedam, da sem s sprejetjem kandidature prevzela nase veliko odgovornost in da me čaka mnogo dela.

MARIJA BUTALA: — Jaz sem Belokranjka. Med vojno sem izgubila starše, ko sem bila stara tri leta. Nekaj časa sem se šolala v Crnomlju, potem pa sem od domače občine dobila štipendijo za študij na srednji tekstilni šoli v Kranju. V službi sem dve leti.

V organizacijah sem vaje na delati, saj sem tajnica sindikalne podružnice, članica ZK in ostalih organizacij, kot odbornica pa prvič kandidiram.

EMA MUSER: — Moj rojstni kraj je Novo mesto, kjer sem preživela otroška in gimnazijska leta. Filozofsko fakulteto sem študirala v Ljubljani. Med vojno sem bila v italijanskem zaporu, nato pa v partizanih, dokler me niso Nemci ujeli in odpeljali v internacijo, kjer sem bila do konca vojne.

Po osvoboditvi je tovarišica Ema službovala na odgo-

Silva Cvelbar

vornih mestih v Metliki, Trbovljah, Kočevju, Postojni in od leta 1951 spet v domačem kraju.

— Kandidaturo sem sprejela z zavestjo, da bom lahko v ljudskem odboru prispevala k reševanju vprašanj negospodarskih dejavnosti, ki so dostikrat potisnjene v ozadje.

2. KAJ JE PO VASEM MNENJU BOLECA TOČKA NAŠE KOMUNE?

SILVA CVELBAR: — Prepočasen razvoj industrije in kmetijstva! Temu bo treba v prihodnje posvetiti še več pozornosti in temeljito preučiti, kaj bi se dalo še narediti. Glede ostalega menim, da bi Novo mesto potrebovalo primeren prostor za družabno življenje. Ceda je več strokovnjakov prihaja k nam, ruditi jim pa skoraj nimamo kaj. Mnogi grede, ker jim manjka kulturnega razvedrila.

Občina in naša podjetja štipendirajo mnogo ljudi. Ti v zadnjem času končujejo študije, prihajajo v službe, stanovanj zanje pa ni. Drugje so več gradili in manj vlagali v štipendije, zdaj nam izpred nosa pobirajo strokovnjake, ker jim dajo stanovanja; mi pa smo zanje žrtvovali toliko denarja...

MARIJA BUTALA: — Na to vprašanje ne morem dati povsem točnega odgovora, ker sem v Novem mestu v službi šele leto dni, stanujem in živim pa tu šele nekaj mesecev. Morda je še kaj bolj perečega, za kar jaz ne vem, zdi se mi pa, da je stanovanjski problem ena izmed najbolj bolečih ran naše komune. Opažam, da tudi v športnih organizacijah ni pravega življenja, zato bi bilo prav, da bi skušale delo poživiti in pritegniti še več ljudi.

EMA MUSER: — Predvsem bi bilo treba pospešiti stanovanjsko izgradnjo in se s pomočjo krajevnih skupnosti lotiti vprašanj družine in varstva otrok. Na področju šolstva bi morali hitreje krepi materialno bazo za re-

formo šole. Za rešitev tega vprašanja bi morali mobilizirati vse družbene činitele v občini, pa tudi gospodarske organizacije. V tem vprašanju sem odgovorila samo glede tistih problemov, ki jih najbolj poznam, to so negospodarske dejavnosti.

3. KAJ BI VI STORILI, ČE BI BILI PREDSEDNIK OBCINE?

SILVA CVELBAR: — Na to vprašanje je težko odgovoriti. Problemov je nešteto, denarja pa malo, zato bo imel vsak občinski predsednik zelo težko delo. Na vsak način pa ne bomo smeli forsirati samo ene panoge, druge pa zanemarjati. Če hočemo doseči napredek na vseh področjih, moramo imeti strokovnjake. Brez njih ne gre! Teh pa ne bomo dobili, če jim ne bomo nudili stanovanj. Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti na družbeni standard in vse, kar spada zraven.

MARIJA BUTALA: — Ker se spoznam predvsem na industrijo, bi skušala najprej urediti stanje v Industriji obutve, kjer bi bilo treba vpeljati boljše organizacijo dela, da bi podjetje uspevalo. Morda pa je takih podjetij še več! Na samska stanovanja za mlade ljudi tudi ne bi smeli pozabiti. To vprašanje je sprožila že mladinska organizacija, pa ne vem, če je kaj uspeha. Mislim tudi, da bi bilo treba v Novem mestu zgraditi pošteno dvorano za kulturne prireditve.

EMA MUSER: — V danih možnostih bi bilo treba dati prednost razvijanju gospodarske moči komune. Predvsem bi morali čim bolj izkoristiti že obstoječe zmogljivosti in manj vlagati v nove investicije. V gospodarstvu je potrebno strokovno izobraževanje neposrednih proizvajalcev, kakor tudi vodilnega kadra, da bi s sodobnejšo organizacijo dela hitreje dvigali produktivnost. Seveda pa je materialna osnova ko-

Ema Muser

mune vprašanje zase. Z malo denarja se ne da mnogo storiti!

Ria Bačar

Novomeška kokta

Te dni je trgovsko podjetje »Hmeljnik« v Novem mestu začelo z lastno proizvodnjo kokte. Koncentrat dobivajo iz Ljubljane, vse ostalo pa naredijo sami. Vsak dan napolnijo 14.000 stekleničk te pijače, ki se je pri nas že zelo udomačila. Podjetje Hmeljnik oskrbuje z lastno kokto vso Dolenjsko, Belo krajino, Spodnje Posavje, prodaja pa jo tudi na Hrvaško v Karlovcu in Zagrebu. Če bi hoteli zadovoljiti potrebe kupcev, pa bi morali proizvajati mnogo več. Samo v Karlovcu bi lahko prodali vsak dan 36.000 stekleničk kokte, to pa je tridnevna proizvodnja. Podjetja iz Karlovca pošiljajo novomeško kokto v gostinske obrate vsega Primorja tja do Dubrovnika. Za stekleničko kokte, postavljeno v klet prodajalca, plačajo 27 din, v novomeških gostilnah pa jo prodajajo po 50 din(!) ali tudi več. Razen tega je podjetje uredilo tudi lasten pretok piva. V osmih urah napolnijo okoli 3200 steklenic piva.

Mirko Vesel

70 let življenja in dela Jožeta Morettija

Pred nedavnim je v krogu svojih dragih in ob številnih čestitkah širokega kroga sodelavcev in znancev praznoval 70-letnico življenja tov. Jože Moretti iz Novega mesta.

Rodil se je v Begajnu na Koroskem. Kot 13-leten fant se je odšel učiti za ključavničarja v Belo peč na Kranjskem. Ker ga je mojster izkoristil za vse drugo, je pobegnil na Jesenice in se zaposlil v železarni. S tem korakom, ki je bil začetek revolucionarne poti našega jubilanta, je Jože začel sodelovati v boju delavskega razreda za njegove pravice. Svojam naveden in samemu sebi je ostal zvest do konca. Ker ga je že stara avstrijska oblast imela zapisanega kot pripadnika rdečega gibanja, se je moral pogostokrat skriti, zasliševali so ga in preganjali, končno pa je moral leta 1921 zapustiti tudi železarski poklic. Vseskozi do upokojitve je nato delal v službi socialnega zavarovanja.

Revolucionarnim tradicijam je ostal zvest tudi v času narodnosvobodilnega boja. Ze pred vojno je sodeloval v Novem mestu, kamor je prišel leta 1936, z naprednim gibanjem. Za partizansko vojsko je vzgojil hčerko, ki je odšla v NOV leta 1942, in mlajšega sina, ki je postal borec NOV leta 1943; on in starejši sin pa sta med zadnjo vojno prešla trmovo pot zasliševanj, preganjanja in tujih taborišč. Jožeta so takoj po vdoru Nemcev v Novo mesto 1943 odpeljali v Nemčijo, kjer je dočkal konec vojne. Tudi tam se ni spoprijaznil z usodo, ampak je med ujetniki še naprej delal kot aktivist narodnosvobodilnega gibanja.

Pred vojno je bil znan delavec v napredni organizaciji

Svobod. Po osvoboditvi ga srečujemo kot člana in aktivnega delavca v domala vseh družbenih organizacijah, zelo dobro pa ga poznajo pri Rdečem križu, kjer aktivno deluje že izpred vojne. Sedemdesetletnemu Jožetu Morettiju, nosilcu zlatega odličja Svobod, zlatega znaka RKJ in zlatoga znaka Planinske zveze Jugoslavije, iz srca čestitamo za lepi jubilej in mu želimo, da bi čil, krepak in neuklonljiv, kakršen je, še dolgo živel!

Lepo darilo za solarje je mladinska povest

T. SELISKARJA

● JADRA NA ROBU
● SVETA

790 dinarjev

Izdala

Dolenjska založba

Novomeška kronika

Dva dneva pred prvomajskimi prazniki je prišel na Loko zabavni park, ki se vedno gostuje v našem mestu. No, zabavišče je dokaj skromno, ima le vrtiljak, strelišče in nekatero igre, vendar ga mladina rada obiskuje. Pri lastnikih zabavišča smo zvedeli, da ostanejo v našem mestu še do konca tedna, potem pa jih bo pot vodila drugam. Promet imajo ob nedeljah še kar dober, med tednom pa je največ obiskovalcev iz vrst mladine.

■ Pred dnevi so lepaki po mestu opozarjali, da gostuje pri nas znani hipnotizer ALADIN. 11. maja je imel »čudo-

delnik« Aladin kar dve predstavi: ob 16. uri za mladino in ob 20. za odrasle. Začuda je bil obisk kar dober, kar za nekatera druge prireditve ne moremo trditi. Med programom je pokazal razne spretnosti in odkril nekaj »skrivnosti« tudi novomeškemu občinstvu.

■ 14. maja je organizirala koncertna poslovalnica pri glasbeni šoli v Novem mestu koncert mladih solistov. Nastopili so Olga Skalar z violino, Andrej Jarc pri klavirju, Nada Sevšek kot mezzosopranistka in Edvard Sršen — bariton. Vstopnice so bile v predprodaji, vendar posebnega zanimanja, žal, ni bilo, čeravno se mnogi pritožujejo, da v našem mestu ni pravega kulturnega življenja.

■ Zelo dobro je bil založen novomeški živilski trg v ponedeljek, 13. maja. Na veliko veselje gospodinj tudi cene padajo. Pokrat so prodajali berivko na merico po 40-50 din, solato v glavicah po 40 din ali 250 din kg, krompir po 40 din, orehe po 170 din, smetano v skodelicah po 90 din, sirčke po 10 din, silivovko po 630 din, jajca po 24 din, tulipane po 10 in 15 din, smarnice v šopkih po 15 din ter šopke španskega beza po 30 din. Tudi to pot je bilo še vedno precej prometa s sadikami in semenji.

■ Gibanje prebivalstva: rodile so: Nada Teršar s Cankarjeve 19 — Katarino, dr. Milena Janžekovič iz Ulice Majde Silc 4 — deklico. Porok in smrti ta teden v mestu ni bilo. Ponesrečil se je Stane Falkner, radiomehanični vajenec iz Jerbove 6, ki je pri košarkji dobil udarec v desno nogo.

To nam prav gotovo ni v čast!

Delavci Vrtnarije pri Komunalnem podjetju Novo mesto se trudijo za ureditev in olesavo mesta, oskrbujejo zelenice, negujejo nasade in cvetje, nekaterim pa njihovega dela ni mar in uničujejo, kar so oni napravili.

V Ragovem logu so bile mize in klopi, na katerih so ljubitelji narave in miru radi posedali, pozimi pa so zlikovci skoro vse odnesli... Na klopi z naslonjali se mladi navadno vsedajo tako, da držijo noge na sedalu, sedijo pa na naslonjalu. Taka klopi je umazana in neuporabna za vse tiste, ki so vajeni normalnega sedenja. Zaradi takega početja mladine so morali zdaj namestiti klopi brez naslonjal. Po mestu je bilo tudi več kovinastih kočev za odpadke, pa jih tudi ni več; kar na lepem so zmanjkali. Lipam, ki rasto v Ragovem logu, so mladi polomili cele veje in jih odnašali domov. Pri

tem verjetno niso pomislili na nepopravljivo škodo, ki so jo napravili. Tudi stanovalci v bližini zelenic nimajo pravega odnosa, saj mnogi kar skoz okna mečejo na negovano trato konzervne škatle in odpadke.

Razen tega tudi pri lepljenju plakatov ni pravega reda. Samo Komunalno podjetje je upravičeno lepake postavljati in jih odstranjevati, otroci pa jih trgajo kar sami in jih zmečejo po ulicah. Vse to Novomeščanom prav gotovo ni v čast. Zalostno pa je to, da največkrat škode ne naredijo majhni otroci, temveč že skoro odrasla mladina, ki iz obžnostnosti počenja take stvari. To se ponavlja iz leta v leto, zato bi bilo morda prav, če bi koga plačali za to, da pazi na parke, nasade in na klopi ter sprati izterjevalni kazni za vsako vandalistično početje.

O NEKATERIH PEREČIH PROBLEMIH NOVOMEŠKIH GASILCEV

Lahko se je smejeti, težje pa pomagati

Iz časopisnih poročil smo zvedeli, da je na avtomobilski cesti blizu Medvedjeka zgorela štiritonski tovornjak, last podjetja SAP Ljubljana, ki ga je vozil šofer Lojze Per. Avto je bil naložen z raznim pisarniškim materialom za trgovine v Sevnici. Ker se je vnel zadnji del karoserije, je večina tovora zgorela. Nastalo je za več kot dva milijona din škode na vozilu, 1.800.000 din pa na materialu.

Gasilci iz Novega mesta so preprečili vsaj še za 2 milijona dinarjev škode, čeprav so gasili samo s preprostimi sredstvi. Ob tem primeru se je znova pokazalo, da novomeški gasilci, ki delujejo tako rekoč na območju vsega bivšega okraja, potrebujejo moderno orodje in opremo in

pošteno prevozno sredstvo.

Ko so gasilci iz Novega mesta prišli na kraj požara, so videli, da nimajo ničesar, s čimer bi se mogli učinkovito postaviti v bran ognju! S seboj so imeli le nekaj ročnih gasilskih aparatov. Tu bi bila nujno potrebna avtocesterna, ker pa je niso imeli, so pričeli kopati zemljo ob cesti in graditi med prednjim in zadnjim delom vozila požarni zid, da se ogenj ne bi razširil na prednji del, zatem pa gasiti še z vodo, ki so jo nosili v ydrnih kakih 400 m daleč. Poklicali so na pomoč poklicno gasilsko brigado iz Ljubljane, ki je kmalu prišla in polila še zadnje ogorke avtomobila, zatem pa odšla, ker ni bilo več nevarnosti.

Kmetje so takoj pritekli

na pomoč, prenehali pa so z delom, ko so se pojavili novomeški gasilci. Opazovali so jih od strani in delali neumestne pripombe, ki jih ne gre ponavljati. Če bi imeli naši gasilci dobro in moderno opremo, bi bila vsa stvar precej drugačna. Novomeško gasilsko društvo z vsem svojim aparatom žal ne more zagarantirati popolne požarne varnosti. Res ima novomeško gasilsko društvo šest avtomobilov in več motornih brizgaln in druge opreme, vendar je večina inventarja zastarela. Vseh šest avtomobilov ne velja za dve dobri specialno opremljeni gasilski vozili. Prav tako bi nujno potrebovali vodno avtocesterno z vgrajeno brizgalno. Zal je nobeno gasilsko društvo na Dolenjskem in v Beli krajini

ni nima, krajev brez vode pa je pri nas zelo veliko. Kako pogasiti požar v kraju, kjer ni vode?

Zadnje čase si prizadevamo, da bi se tudi v Novem mestu ustanovila poklicna gasilska enota. Tako smo si zamislili ob začetku gradnje novega gasilskega doma. Toda tudi taka enota ne bo mogla uspešno delati brez potrebne opreme.

Novomeškim gasilcem tudi ni jasno, zakaj so v Novem mestu odstranili nekaj hidrantov. Zlasti nerazumljivo je to, da so odstranili hidranta pred stavbama ObLO in Studijske knjižnice, ki sta pomembni in polni vnetljivih stvari.

S takimi problemi se bori gasilsko društvo, zato volja do dela popušča, namesto da bi naraščala. Enkrat se bo treba dokončno pogovoriti o tem, ker tako ne gre več dalje! Problemov ne smemo le prelagniti, temveč jih je treba rešiti.

—r—

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 17. maja: Mojca Sobota, 18. maja: Dubravka Nedelja, 19. maja: Vitoslav Ponedeljek, 20. maja: Bernard Torek, 21. maja: Dan letalstva JLA Sreda, 22. maja: Milan Četrtek, 23. maja: Zeljko

ZAHVALE

Ob težki izgubi našega dragega očeta

FRANCA KASTELCA

Iz Knežje vasi pri Dobruču se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam stali ob strani v času njegove bolezn, in vsem darovalcem vencev, kakor tudi sosedom, ki so nam v težkih trenutkih pomagali in z nami sočustvovali.

Družina Kastelle iz Knežje vasi

MALOGLASI

NSU PRIMA 150 ccm, prevoženih 3000 km, prodam. Cena ugodna, lahko tudi ček. Oskar Cas, Semič 48a.

KUHINJSKO pohištvo prodam. — Zaba vas 80c.

MOTORNKO KOLO »Roler DKW Hobys« 75 ccm prodam. Enostravno upravljanje zaradi avtomatičnih prestav. Prevoženih 16.000 km. Miloš Jevšček, Novo mesto, Adamičeva ulica.

LOVSKO PUSKO »Lankaster« 16 kal. proda Stane Vesel, Kettejev drevored 46. Oglod od 13. ure dalje.

MOTORNKO KOLO NSU »Maksia« prodam. — Novo mesto, Majde Silc 8.

KUHINJSKO pohištvo prodam. — Novo mesto, Cankarjeva 16.

KOSNJO sena in otave oddam ter prodam vrtno škropilnico s priključki in bakren kotel. Zgledite se na Partizanski cesti 19, Novo mesto.

ZENSKO KOLO prodam. Naslov v upravi lista (3091-63).

NSU PRIMA, prevoženih 1200 km, proda krojač, Novo mesto Glavni trg 17.

PRIMO 150 ccm in Vespo 125 ccm, dobro ohranjeni in malo voženi prodam. Jože Hudoklin, Brusnice 10.

GOSPODINJSKO POMOČNICO, lahko začetnico, sprejme takoj Pintar, Ljubljana, Zagrebška 17.

OPREMLJENO SOBO oddam v Novem mestu. Naslov v upravi lista (3100-63).

STARE DESKE ali staro barako kupim. Naslov v upravi lista (3094-63).

ENOSOBNO stanovanje v Novem mestu zamenjam z enakim v Ljubljani. — Naslov v upravi lista (3098-63).

ZDRAVILISCE ROGASKA SLATINA: Materialni in časovni pogoji vam morda ne dopuščajo zdravljenja v zdravilišču. Z majhnimi stroški pa lahko doma zdravite bolezn jeter, žolca in črevesja, čre, zaprtja in hemoroidne z rogaškimi »Donate« vrelcem. Zahtevajte ga v trgovinah podjetja »Hmeljnik«, Novo mesto, in »Reses«, Videm-Krško.

RAZTEGLJIV KAVČ z omarico, tri fotelje, stojalo za cvetlice, vse orehov furnir, in brezhiben radioaparar »Tesla« prodam. — Naslov v upravi lista (3103-63).

500 KG SENA prodam po ugodni ceni. — Naslov v upravi lista (3104-63).

NAJDI TELJ ZENSKE ROCNE URE »Darwila«, izgubljena 21. aprila v avtobusu ali na avtobusni postaji Trebnje, dobi visoko nagrado. Sporočite na Golobci, Narodna banka, Novo mesto.

DOPOLDANSKO POMOČ v gospodinjstvu iščem. Naslov v upravi lista.

TEMNO MOSKO OBLEKO za srednjo postavo prodam v Novem mestu. Naslov v upravi lista.

KINO

Brestanica: 18. in 19. maja ameriški film »Fantovski večera«, 22. maja italijanski film »Sedmi razred«.

Brežice: 17. in 18. maja italijanski film »As asova«, 19. in 20. maja ameriški film »Trapper Kelly«, 22. in 23. maja zahodnonemški film »Tuja žena«.

Crnomelj, 17. in 19. maja ameriški barvni film »Jezdecis«, 21. in 22. maja francoski barvni film »Dvakratni preokret«.

Kostanjevica: 19. maja ameriški barvni film »Sepetanje na blazin«, 22. maja slovenski film »Ti loviš«.

Metlika, 18. in 19. maja francoski film »Resnica«, 22. maja ameriški film »Sredi noči«.

Mokronog: 18. in 19. maja sovjetski barvni film »Tihni Done« — III. del.

Novo mesto »Krka«: od 17. do 20. maja ameriški barvni film »Na muhi«, 22. in 23. maja sovjetski barvni film »Vrstnice«.

Novo mesto — Dom JLA: od 17. do 19. maja ameriški film »Neznane je prišla«, 21. in 22. maja italijanski film »Smrt pride iz vsemirja«.

Semič: 19. maja francoski film »Zločin in kazens«.

Sevnica: 18. in 19. maja ameriški barvni film »Nekateri so pritožili«.

Zužembek: 19. maja angleški film »Ključ«.

Iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Dragica Ozimec iz Prilip — Romana, Nada Iljevski iz Brežic — Aca, Stefica Fajin iz Brežic — Darjo, Vera Ivnik iz Šmarja — Marjeta, Ana Severovič iz Stojdrage — Mileno, Katica Beluhan iz Laduča — Jadranka, Jerneja Bizjak iz Venš — Ignaca, Marija Černelič iz Zdol — Zeljka, Nedeljka Draško iz Brežic — deklico.

KRONIKA + NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: Jože Lokar, delavec iz Drage, je padel z motorja in si poškodoval levo nogo; Jože Robek, uslužbenec iz Družinske vasi, je padel z motorja in si poškodoval glavo; Alojz Koroša, sin rudarja iz Mlake, je padel in si poškodoval levo nogo; Alojz Petan, delavec iz Podturna, se je s sekuro usekal v desno nogo; Jožeta Krnca, industrijskega vajenca iz Brezovice, je kača pčila v prst leve roke; Alojz Prijanovič, čebelar iz Tribuč, se je s sekuro usekal v levo nogo; Olga Vidrih, žena gradbenega delovodje iz Ločne, se je s sekuro usekala v levo roko; Alojzija Uršič, sestro posestnika iz Gornjega Kamenja, je kača pčila v desno roko; Karel Zoran, sin posestnika iz Smarjeških Toplic, je padel pod voz in si poškodoval desno nogo; Terezija Hočevar, posestnica iz Cirja, je padla in si zlomila levo roko.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Ivan Bernik, inv. upokojenec iz Podsrede, si je pri padcu z voza poškodoval rebra in levo roko; Jože Ban, posestnik iz Ravni, si je

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.00 do 8.00.

PETEK, 17. MAJA: 8.55 Pionirski tednik — 9.25 Petkovo simfončno dopoldne — 10.15 Pihalni orkester LM p. v. Rudolfa Stariča — 11.00 Pozor, nimaš prednosti! — 12.05 KN: inž. Ciril Remic: Povečajmo proizvodnjo smrekovega lubja — 13.30 Plošča za ploščo — 14.35 Arije iz Meyerbeerovih oper — 15.20 Od polke do bose nove — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Ivo Klirgin: Vrata zmag, kantata za soliste, zbor in orkester — 18.45 Iz naših kolektivov — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Iz arhiva ZORL — 21.00 Havajski napeli.

SOBOTA, 18. MAJA: 8.05 Poštareček v mladinski glasbeni redakciji — 9.25 Ciganske melodije — 10.15 Na obisku pri makedonskih skladateljih — 11.00 Pozor, nimaš prednosti! — 12.05 KN: dr. Albin Sedej: Pomen nove uredbe o zatiranju svinske in perutinske kuge — 13.30 Zabavna paleta — 14.35

pri padcu na dvorišču zlomil levo nogo; Marija Divjak-Slemenšek, upokojenko z Blance, je povzeli motorist in ji poškodoval levo nogo; Martin Gunčar, sin posestnika iz Lok, si je pri žaganju drv poškodoval levo nogo; Jože Plevnik, posestnik iz Kostanjke, si je pri padcu v gozdu zlomil desno nogo; Alojz Trbušič, logar iz Bugarskega brega, si je s puško obstrelil levo roko; Bojan Bogovič, elek. vajenec iz Vidma-Krškega, si je pri padcu z električnega droga poškodoval

levo nogo in obe roki; Josip Lapič, posestnik iz Vine gore, si je pri padcu na travniku zlomil levo nogo; Jože Lipar, delavec iz Sp. Starega grada, si je pri vožnji z motorjem opeknel levo nogo; Jakob Pečar, posestnik iz Brvi, si je pri padcu pod voz poškodoval desno nogo; Zvonko Bajrič, sin delavca iz Laduča, si je pri padcu na bodečo žico poškodoval usta; Ana Sintič, žena posestnika iz Prušnje vasi, si je z verigo poškodovala desno roko.

OBJAVE — RAZPISI

Razpis Zavoda za izobraževanje kadrov in produktivnost dela v Novem mestu

Zavod za izobraževanje kadrov in produktivnost dela v Novem mestu objavlja

RAZPIS

za vpis v oddelke za odrasle tehniške šole za strojno, elektrotehniško in lesnoindustrijsko stroko. Pogoji za vpis so naslednji: — opravljen izpit za kvalificiranega delavca v stroki. — uspešno dokončana osemletka ali njej ustrezna šola. — praksa v stroki (začelena je triletna praksa). Rok za vložitev prijave je do 15. junija 1963.

Prijavo za vpis je treba vložiti kolkovano s 50 din državne takse na Zavod za izobraževanje kadrov in produktivnost dela, Novo mesto, Ulica talcev 3. V prijavi je treba predvsem navesti: osebne podatke s točnim naslovom, poklic in delovno mesto, šolsko izobrazbo in dosedanje zaposlitve. Prijavi je treba priložiti: zadnje šolsko spričevalo in spričevalo o opravljenem izpitu za kvalificiranega delavca. Vsak kandidat bo moral obiskovati pripravljalni tečaj za vpis v oddelke. Pripravljalni tečaj bo od 1. septembra do 30. decembra 1963. Ker bodo novi oddelki odprti le ob zadostnem številu prijaviteljev, bodo kandidati obveščeni o uspehu razpisa do 1. julija 1963.

Razpis za delavce

Sprejemamo več delavcev za akordno delo. Hrana in stanovanje v podjetju. Pismene ali ustne po-

nudbe na naslov »BETONARNA«, Ljubljana, Kotezijska 11.

»SPLOŠNO KLEPARSTVO«

KOSTANJEVICA NA KRKI

razpisuje

mesto

RAČUNOVODJE

POGOJ: ESS in 3 leta prakse samostojnega dela.

Osební dohodki se določijo po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov podjetja.

Osební in pismene ponudbe sprejema uprava podjetja.

GIBANJE PREBIVALSTVA

MATICNI UAD STRAZA

V aprilu je bila izven bolnišnice rojena ena deklica.

Poročila sta se: Branko Brajdič, delavec, in Amalija Hudorovič, gospodinja, oba iz Podgore.

Umrla je Silva Mirtič, stara 4 leta, iz Sel pri Straži.

MATICNI URAD SEMIČ

V aprilu sta bila izven bolnišnice rojena 1 deček in 1 deklica.

Poročila sta se: Anton Jakša, poljski delavec iz Malin, in Ana Stariha, poljska delavka iz Osojnika.

Umrla so: Marija Anceij, upokojenka iz Semiča, 57 let; Neža Plut, kmetovalka, 64 let; Urška Kočvar, učiteljica, 84 let.

MATICNI URAD SENTERPERT

V aprilu sta bila izven bolnišnice rojena en deček in ena deklica.

Poročila sta se: Josip Oplotnik, električar, in Hema Kamenšek, šivilja, oba z Malega Cirknika.

Umrla so: Andrej Pintar, kmet iz Ravnika, 63 let; Janez Velkaverh, upokojenec iz Rakovnika, 78 let; Neža Dulc, gospodinja iz Bistrice, 76 let.

MATICNI URAD VINICA

V aprilu sta bila izven bolnišnice rojena en deček in ena deklica.

Poročili so se: Alojz Metež, študent, in Ivana Gašperič, kmetovalka, oba iz Nove Lipe; Martin Banovec, kmetovalec iz Dobilč, in Stanislava Spehar, uslužbenka iz Loke pri Črnomlju; Janez Balkovec, kmetovalec iz Malega Nerajca, in Ana Perše, kmetovalka iz Dolejnega Suborja pri Vinici; Alojz Gašperič, delavec iz Avstralije, in Ana Balkovec, kmetovalka iz Sečjega sela.

Umrla sta: Ana Fugina, kmetovalka iz Hrasta pri Vinici, 58 let; Katarina Belavič, kmetovalka iz Goleka pri Vinici, 78 let.

MATICNI URAD NOVO MESTO

V času od 6. do 13. maja je bilo rojenih 24 dečkov in 28 deklic.

Poročili so se: Alojz Kelvišar, poljedelec iz Zagrada, in Jožeta

MARENČE, delavka iz Ljubljane; Martin Pust, delavec iz Biške vasi, in Amalija Glavič, delavka iz Potočne vasi; Jože Kukman, delavec iz Dolnjega Kamenja, in Frančiška Grabnar, pletilja iz Mirne peči; Martin Brudar, mlilničnik iz Stare vasi, in Alojzija Krejačič, učiteljica z Bizeljskega.

Umrla so: Anton Brulc, kmet iz Stopič, 52 let; Frano Kobe, posestnik z Dolža, 84 let; Jože Bele, kmetovalec z Dol. Težke vode, 77 let.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Povše z Dolnjega Podboršta — Rudija, Angela Nose iz Velikega Lipovca — Vido, Marija Pezdirc iz Otoka — Marjana, Stefka Kotar iz Broda — Renato, Martina Jančar iz Leskova — Darinko, Angelca Svetlin iz Zaloga — Marinko, Fani Srebrnjak iz Hrušice — Silvo, Marija Vranešič iz Črnomlja — Andrejo, Marija Metelko z Mirne — Marto, Marija Pezdirc z Grma — Marijo, Metoda Čeh iz Dolnje Nemške vasi — Damjano, Marija Novak iz Trebče vasi — Polonco, Marija Skrjanc iz Kostanjevice — Romana, Ivanka Savriš iz Češče vasi — Brigito, Marija Granda iz Dola — Stanka, Ivanka Perko iz Lukovca — Boža, Anica Pekolj iz Račjega sela — Jožeta, Anica Konecila iz Vrbovca — Francija, Jožefa Gal z Brega — Jožeta, Ana Balažek iz Smitheja — Dušico, Angela Perec iz Senturja — Vesno, Marija Kobe iz Kočevja — Nevenko, Marija Govednik iz Curil — deklico, Stefka Kukovec iz Gribelj — dečka, Alojzija Zagor iz Dolnjega Maharovca — dečka, Marija Nagode iz Loke — dečka, Alojzija Ucmán z Dolnje Težke vode — dečka, Marija Kralj iz Dolnjega Medvedjega sela — dečka, Ana Ribič iz Podturna — deklico, Terezija Kovač iz Tržišča — dečka, Katarina Prša iz Jurke vasi — dečka, Pavla Ključar iz Podgrada — dečka, Miroslava Plut iz Kočevja — dečka, Danijela Stariha s Hudega — 2 deklci.

NENADOMA NAS JE ZAPUSTIL TOVARIS

JANEZ HOČEVAR

VODJA PLANSKEGA ODDELKA INDUSTRIJE MOTORNII VOZIL V NOVEM MESTU

NEUTRUDNEGA, NADVSE POŽRTVOVALNEGA IN PRILJUBLJENEGA SODELAVCA, KI SE JE ŠEST LET NESEBIČNO PREDAJAL IZGRADNJI NAŠEGA PODJETJA, BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU.

KOLEKTIV INDUSTRIJE MOTORNII VOZIL NOVO MESTO

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Crnomelj, Metlika, Novo mesto, Sevnica, Trebnje in Videm-Krško

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Rja Bačar, Miloš Jakopec, Drago Kastelle in Ivan Zoran

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 20 din — Letna naročnina 900 din, polletna 450 din; plačljiva je vnaprej. Za tuzemstvo 1800 din — Tekoči račun pri podružnici NB v Novem mestu: 606-11-608-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA: Casopisno podjetje -DELO- v Ljubljani